



# DEMOKRACIJA

## LAŽNIVI KLJUKEC

Zoran Jankovič je ob napovedi svoje kandidature zatrdil, da bo v primeru izvolitve župansko funkcijo opravljal zastonj in da se njegova sinova ne bosta prijavljala na mestne razpise. Zdaj že govori drugače.

ISSN 1408-0494



INTERVJU

**Dragutin Mate**

Slovenska policija uspešna pri svojem delu



# Potrebujete premoženjsko zavarovanje z osebno in pravno asistenco?

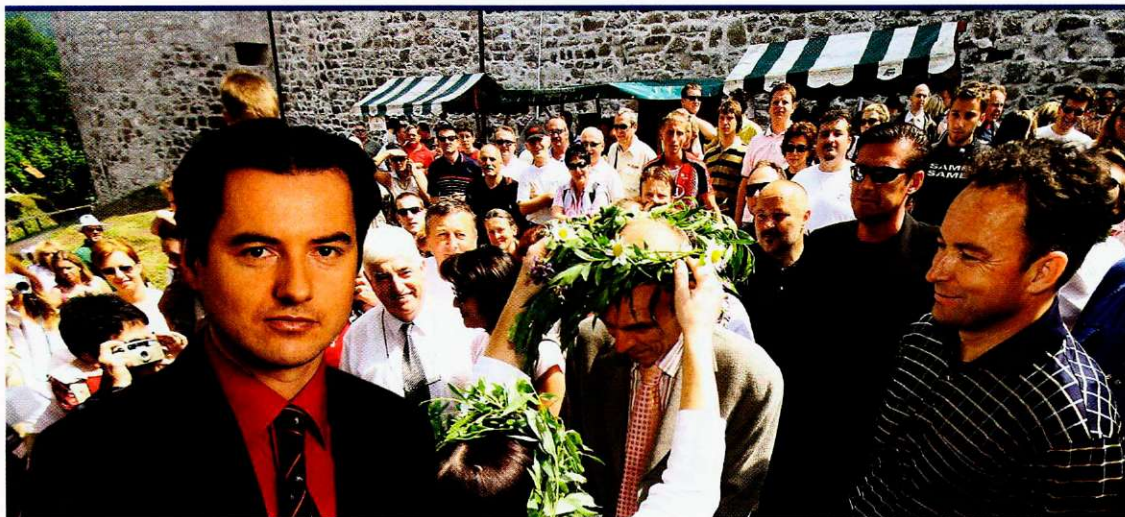
**OPA!** Prvič v Sloveniji zavarovanje premoženja vključuje osebno in pravno asistenco za vas in vaše najdražje. Varnost vašega doma smo razširili še na kritje stroškov odvetnikov, pravnih svetovanj, odškodnin, osebnih nezgod, medicinske oskrbe, prevoza v bolnišnico in drugih škodnih primerov. Doma in v tujini!



PREMOŽENJSKO ZAVAROVANJE  
Z OSEBNO IN PRAVNO ASISTENCO



080 19 20 [www.opa.si](http://www.opa.si)



# Otrok cvetja na prestolu

Metod Berlec

Pro številnih napovedih, zoper koga vse bodo v vrstah liberalne demokracije vložili interpelacijo, smo „dočakali“ vložitev interpelacije proti ministru za kulturo Vasku Simonitiju. Očitajo mu predvsem škodljive vplive izvajanja zakona o RTV Slovenija, ki so ga volivci pred enim letom potrdili na referendumu. Kot da bi šlo za nekakšno zdravljenje frustracij po izgubljenem referendumu. „Dobili smo RTV Slovenija, ki je glasnik politične propagande vladajoče koalicije in vlade,“ je ob vložitvi interpelacije razlagal vodja poslanske skupine LDS Anton Rop. Seveda gre za sprenevanje človeka, ki je kot predsednik vlade klical in celo nadiral urednike posameznih medijev, če mu kaj ni bilo po volji. Danes ga moti, da tega ne more več početi in da so vsaj delno pretrgane vezi, ki so se dolga leta pletle med politiki iz vrst tranzicijske levice in večino dominantnih medijev. Spremembe v medijih, tudi kadrovske, so pozitivno vplivale na slovenski medijski prostor in v njem je zavel nov veter. To dokazuje celo zadnja Toševa javnomnenjska anketa, ki kaže, da so ljudje bolj zadovoljni z mediji, da je „objektivnost poročanja danes boljša“. Z interpelacijo proti ministru Simonitiju si bodo v vrstah LDS zato naredili medvedjo uslugo. No, kljub temu v največji opozicijski stranki napovedujejo, da bodo po lokalnih volitvah vložili nove interpelacije ...

Napadi na vlado (predvsem na ministra za zunanje zadeve in delno predsednika vlade) s strani predsednika republike in njegovih svetovalcev se nadaljujejo. Potem ko vlada predsednikovemu uradu ni takoj odobrila dodatnih proračunskih sredstev, je Janez Drnovšek umaknil zahtevo za dodatna sredstva in odpovedal vse načrtovane mednarodne aktivnosti. Domnevno iz protesta je odpovedal tudi državniški obisk v Španiji. A pri slednjem gre za zavajanje slovenske javnosti. V resnici so Španci predlagali preložitve obiška, saj slovenska delegacija, ki naj bi jo vodil Drnovšek, ni bila popolna oziroma pristojna za pogovore. Zaradi zamer do zunanjega ministra Drnovšek s svojimi svetovalci v delegaciji ni želel imeti ne zunanjega ministra ne nje-

govega namestnika. V delegacijo so potem poskusili vključiti finančnega ministra Andreja Bajuka, ki pa je sprevidel dvojno igro predsednikovega dvora in zavrnil udeležbo v omenjeni delegaciji. V tujini se tako v zadnjih mesecih zaradi Drnovškovih zunanjepolitičnih igravic na veliko čudijo. Zunanje ministrstvo je prejelo številne pritožbe in komentarje glede Drnovškovega vmešavanja v kosovsko vprašanje, spore med Palestinci in Izraelci, v primer Darfurja, „naj reševanje krize v tej pokrajini prepustimo OZN ter Afriški in Evropski uniji“ itd. Nazadnje naj bi Drnovšek želel v imenu Evropske unije voditi priprave na vrh EU in Latinske Amerike, ki bo leta 2008 v Peruju. O Drnovškovem čudaškem obnašanju pišejo tudi tuji mediji, kar nika- kor ne koristi mednarodni verodostojnosti Slovenije.

Kaj je vzrok za nenavadno obnašanje predsednika republike? O tem obstaja več teorij. Dejstvo je, da je Drnovšek po naravi zelo ambiciozen politik z izrazitim egom. Ves čas želi biti v središču pozornosti. Čevlji predsednika republike so mu po njegovi „preobrazbi“ očitno postali pretesni. K spremenjenemu obnašanju je v veliki meri pripomogla tudi njegova bolezen in filozofija new agea, ki ga navdihuje. V zdravniških vrstah domnevajo, da so vzrok za njegovo vedenje metastaze v njegovem organizmu. Te se postopoma lahko razširijo po celem telesu, tudi v možgane. Nekateri namigujejo, da predsednika republike na nogah drži samo še kokain. K precej iracionalnemu obnašanju predsednika republike pa najbrž pripomorejo tudi njegovi svetovalci, ki ga poskušajo izrabiti za svoje notranjepolitične potrebe.

Dejstvo je, da se je LDS v času Ropovega vodenja poskušala čim bolj distancirati od Drnovška, slednji pa od LDS. V zadnjem času pa so spoznali, da je Drnovšek kljub vsemu lahko ena od njihovih rešilnih bilk. V zakulisju je tako postal precej dejaven spet Gregor Golobič, ki je bil nekdaj Drnovškova desna roka, in skupaj s svetovalci iz urada predsednika republike vodi napade na vlado. Drnovšek pa se še naprej obnaša kot otrok, ki ni dobil bonbonov ...

Kaj je vzrok za nenavadno obnašanje predsednika republike? O tem obstaja več teorij. Eni namigujejo, da je to zaradi bolezni, drugi zaradi filozofije new agea, ki ga navdihuje, tretji menijo, da so to poživila, ki naj bi jih užival ...

## UVODNE STRANI

- 9 Drnovšku podpora pada  
10 **Pogledi:** Čredni nagon  
11 **Kolumna:** Vladarjeve stranpoti

## POLITIKA

- 12 Arhar pridobiva podporo  
15 Vročne mestne občine  
16 Janković lažnivi Kljukec

## GOSPODARSTVO

- 19 Pozitivna poteza Krkine uprave  
20 Zavajanje z javnofinančno luknjo

## SLOVENIJA

- 22 Regija presežkov  
24 Razkrita skrivnost v Konfinu  
26 Poker v Kopru  
28 Zasavski petelinji boj

## TUJINA

- 30 Madžarskega premierja ujeli na laži  
32 **Globus:** Ozonska luknja  
33 **Tuji tisk:** Zgodba o iskanju

## INTERVJU

- 34 Dragutin Mate

## NEKOČ IN DANES

- 38 Vera in kultura  
41 Klasično ... sodobno? Drzno!

## KULTURA

- 46 Konec zabave v Berlinu  
47 Zasebno in javno šolstvo

## OGLEDALO

- 48 **Film:** Skriti namen  
50 **Avtomobilizem:** Nissan note  
52 **Zdravje:** Zmanjševanje teže  
54 **Šport:** Nogometna sprostitvev  
56 **Črna kronika:** Zadeva Lipa  
58 **Rumeno:** Atomiki vriskajo  
60 **TV Kuloar:** Bi malce zamenjali?  
62 **Kronika časa:** »... vse postreljati«  
66 „Izumitelj“ Demosa se vrača

## 34 Intervju: Dragutin Mate



Menim, da se je sistem zelo stabiliziral, da procesi tečejo dobro in da se to že delno vidi tudi pri rezultatih dela. Izdelano je tudi polletno poročilo, ki ga je mogoče prebrati na internetu, iz statistike pa lahko ugotovimo, da gredo trendi preiskanih kaznivih dejanj navzgor, število je višje od lanskega, kar je seveda zelo pomembno.

## 12 Arhar pridobiva podporo

V petek, 22. septembra, mesec dni pred lokalnimi volitvami, se je tudi uradno začela volilna kampanja, čeprav se rok za oddajo kandidatur izteče šele 27. septembra. Najzanimivejši boji bodo potekali v mestnih občinah, zlasti v Ljubljani in Mariboru.



## 16 Lažnivi Kljukec

Prvič se je Janković zlagal, ko je dejal, da bo, če bo izvoljen za župana, to delo opravljal za 1 evro letne plače. Zdaj se mu to ne zdi več smiselno. Julija je razglašal, da se njegova sinova ne bosta prijavljala na javne razpise mestne občine Ljubljana, že v prvem TV-soočanju pa je na to obljubo pozabil in dejal, da se bosta prijavljala na razpise.

## 24 Razkrita skrivnost Konfina

Vladna komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč, ministrstvo za pravosodje in ministrstvo za delo so v začetku tega tedna končali z odkopavanjem ranjencev in invalidov, ki so jih po koncu druge svetovne vojne v breznu pri Konfinu I pobili partizani. Obstaja velika verjetnost, da bodo žrtve lahko prvič identificirali.



**DEMOKRACIJA**, p.p. 4315,  
Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI  
Tel.: 01/ 2300 660 (uredništvo), urednik@demokracija.si;  
01/ 230 06 66 (tajništvo), tajnistvo@demokracija.si  
Faks: 01/ 230 06 61

**Glavni in odgovorni urednik:** Metod Berlec

**Tehnični urednik:** Bojan Jovan

**Novinarji:** Peter Avsenik, Gašper Blažič, Gregor Drnovšek, Lucija Horvat, Petra Janša, Lovro Kastelic, Barbara Prevorčič, Aleš Kocjan, Vida Kocjan, Monika Maljevič, Ana Müllner, Bogdan Sajovic, Denis Vengust, Mitja Volčanšek

**Kolumnisti:** Esad Babačić, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, dr. Janez Jerovšek, dr. Janko Kos, dr. Matej Makarovič, dr. Hubert Požarnik, dr. Andrej Rahten, dr. Ljubo Sirc, dr. Peter Starič

**Stalni zunanji sodelavci:** Vera Ban, Peter Colnar, Pavel Ferluga, Igor Gošče, Miran Mihelič, Marija Vodišek

**Lektoriranje:** Joža Gruden

**Prelom:** Tone Tehovnik

**Realizacija:** Nova orbita d.o.o.

**Fotografija:** Gregor Pohleven (urednik), Bor Slana, agencije, arhiv Demokracije

**Tisk:** Ma-tisk d.o.o., Maribor

**Datum natisa:** dan pred izidom

**Izhaja:** vsak četrtek;

**Cena:** 550 SIT / 2,29 EUR

**Izdaja:** Nova obzorja d.o.o.

**V. d. direktorja:** Metod Berlec

**Naklada:** 11.000 izvodov

**TRR:** 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka d. d., Maribor  
Poština plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik Demokracija med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

**Naročniški oddelek:** narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

**Fotografija na naslovnici:** arhiv Demokracije, iStockphoto



# Močna stranka mora imeti visoke cilje

Aleš Kocjan

Pogovarjali smo se s poslancem Slovenske demokratske stranke in kandidatom za župana Krškega mag. Stanetom Pajkom. Pravi, da so v Krškem potrebne spremembe in da je treba z denarjem delati bolj gospodarno.

**Kaj vas je vodilo k temu, da ste se odločili kandidirati za župana Krškega?**

Slovenska demokratska stranka je ta čas najmočnejša stranka v državi. Hkrati je tudi najmočnejša stranka v Krškem, zato je povsem normalno, da ima stranka v taki občini svojega kandidata, ki je hkrati nosilec liste in tudi na lokalni ravni zagovarja politiko stranke.

**Kako ste zadovoljni z dosedanjim vodenjem občine?**

Mislím, da bi bilo treba projekte, ki se vodijo v občini, delati ceneje in z večjim nadzorom. Prav tako bi bilo treba poceniti komunalne storitve. Sam zagovarjam stališče, da je treba z občinskim denarjem delati kot dober gospodar.

**Katere pa so stvari, ki bi jih bilo treba v vaši občini najprej spremeniti?**

V občini Krško ta čas kot komunalno podjetje deluje Kostak Krško, ki je delniška družba. Vsaka delniška družba ima za svoj temeljni cilj pridobivanje dobička, zato bi se zavzemal za to, da bi Kostak postal javno podjetje, katerega cilj ne bi bil dobiček, ampak dobre storitve za občane.

V prihodnosti je treba narediti tudi čim več projektov, da se bodo črpala evropska sredstva, saj je to nujen pogoj za bogatitev in pospešeno rast občine na vseh področjih.

**Krško je eden od kandidatov za odlagališče jedrskih odpadkov. Kakšno je vaše stališče do tega vprašanja? Odlagališče da ali ne?**

V Krškem že imamo jedrsko lokacijo – to je Jedrska elektrarna Krško. Zaradi varnosti in z vidika stroškov transporta bi bilo smiselno, da je to odlagali-

šče v neposredni bližini Jedrske elektrarne Krško, seveda pod pogojem, da se s tem strinjajo občani. Občina Krško se do zdaj ni nikoli obnašala arogantno do lokacije Jedrske elektrarne Krško. Mislím, da smo celo ena redkih občin, morda celo edina, ki lokacijo Jedrske elektrarne Krško sprejemamo in smo se nanjo tudi navadili. Seveda pa bi moralo biti odlagališče zelo dobro varovano z vseh vidikov.

**Omenili ste, da bi se morali z odlagališčem strinjati tudi občani. Bi bilo po vaše njihovo strinjanje smiselno preveriti z referendumom?**

Mislím, da tega ne bi bilo treba ugotavljati z referendumom, ker občani jedrsko elektrarno in vse, kar sodi zraven, že sprejemajo in temu ne nasprotujejo. Če pa bi se pokazalo, da lokalna skupnost temu

močno nasprotuje, bi to ugotavljali tudi z referendumom.

**Kakšen izid pričakujete na volitvah? Ste že opravili javnomnenjske ankete? Kako vam kažejo?**

Javnomnenjske ankete, ki so jih opravljali drugi, nam ne kažejo najbolje, vendar moram odkrito povedati, da tem anketam sam ne verjamem preveč. Pred volitvami smo v stranki definirali cilje, ki jih želimo doseči v naši občini, to pa je, da dobimo župana in deset svetnikov. Sam si bom prizadeval za ta cilj. Menim namreč, da mora imeti močna stranka visoke cilje, kajti če jih nima, jih ne more doseči. O tem, kako bo na koncu, pa bodo odločali volivci.

## Bilo kuda Udba svuda

Na nedavni slovesnosti ob odprtju 9. festivala slovenskega filma v portoroškem Avditoriju je Badjurovo nagrado za življenjsko delo prejel filmski ustvarjalec Peter Zobec. Glede na to, da ima Zobec bolj skromen filmski opus, so se po festivalu mnogi spraševali, s čim si je zaslužil nagrado, in na koncu tudi odkrili morebitnega krivca. Zobca so namreč našli v zloglasni Centralni evidenci sodelavcev nekdanje Službe državne varnosti, in sicer pod oznako 0055000-00000, ki je oznaka za opuščene sodelavce. Pa smo mislili, da se Udba danes skriva le še po cerkniških gozdovih.

ISKRICA

Slave Klavora 1  
9000 Murska Sobota  
Slovenija  
tel.: 02/537 1949  
fax.: 02/537 1948  
GSM: 041/34 66 46  
GSM: 031/34 51 51  
<http://www.radio-viva.com>  
e-mail: viva@radio-viva.com

## Prezidij

Aleksander Škorc

„Šef, tako slabo nam gre, da bom prestopil v SDS. Če hočem biti še kdaj minister, mi kaj drugega niti ne preostane. Naj omenim samo naše kandidate za župane. Vsi 'ta levi' se prav samomorilsko zavzemajo za džamijo, celo tisti srbskega rodu, ki bi morali že po naravi imeti muslimane za sebi neprijazne osebkke. Rekel bi, da še vedno izgubljam na celi črti in bo tako tudi ostalo. Če me torej ne vzamejo v SDS, se bom, pameten in zaželen, kot sem, izselil v Rusijo. Dobrih kadrov povsod manjka.“

„Matejček, ti si butec! Če bi v Rusiji res primanjkovalo kadrov, bi bil jaz že zdavnaj tam. Sicer si pa spet p'rezrl bistvo in zvita taktika lokalnih volitev ti je ostala skrita. V resnici je tako, da nam je zmaga zagotovljena. Taktika navidezne razdrobljenosti nam jo bo prinesla. Gre pa preprosto za tole – govorim za Ljubljano: uradno imamo enega kandidata, ki sicer ni ravno briljanten, je pa strokovnjak za džamije vseh vrst in oblik. Neuradno podpiramo še kandidata, ki bo iz mestne uprave naredil podjetje. Nekoč bomo to podjetje, seveda z dobičkom, prodali tujcem, a to sedaj ni pomembno. Naskrivaj podpiramo še tri kandidate, ki sicer nimajo posebnih kvalitet, a imajo zelo pozitivne vibracije, saj enega podpira celo JD.“

Ob tem ni nepomembno, da imajo desni povsem nesposobnega kandidata, ki nima pojma o džamijah in misli, da je nogomet brcanje potepuških psov na Cerkniskem jezeru, in še najhujše – urediti hoče mestne finance. Tega mu nikoli nihče ne bo dovolil. Res je tu še komunistka 'Simiščka', a ona govori tako, kot teče onesnažena voda, in povrhu tega še tako nezno negativno vibrira, da je niti jaz ne morem poslušati. Če torej seštejemo možnosti nje in Cerkničana, pridemo do minus deset odstotkov.

Sedaj pa bistvo. Mi, LDS torej, imamo po skromnih ocenah najmanj dvajsetodstotno podporo. In ker imamo pet kandidatov, to pomeni, no, kaj to pomeni Matejček? Naj me največja koklja iz Spodnje Besnice brčne v zadnjico, če to ne pomeni, da bomo dobili skupno sto odstotkov. Petkrat po dvajset je pač sto. Kakšno vprašanje?“

„Ua, Jelko, kako si pameten! Ampak, če bomo imeli pet kandidatov z enakim odstotkom, kdo bo pa potem župan?“

„Kje si pa pobral to zahrbtno vprašanje, da se nisi že spečal z desničarji?! No, vseeno ti povem. Imeli bomo 'prezidij', kolektivno vodstvo torej. Na ta način so naši očetje vladali celih petdeset let in ni vrag, da ne bi še mi kakšno desetletje.“

## H-umor

»Simoniti je ogromno obljubljal - da bo uvedel davčne olajšave za vlaganje v kulturo, da bo deloval transparentno, da bo skrbel za knjigo, za film, za investicije v kulturo. Po dveh letih pa seveda vidimo, da je skrbel predvsem za medije in za medijski mrk.«

(Poslanica Majda Širca meni, da bi se moral minister za kulturo Vasko Simoniti preimenoovati v ministra za medije. Morda res, saj je v nasprotju z vladavino LDS poskrbel, da je v Sloveniji končno nekoliko več medijske pluralnosti.)



»Šinkovec je bil v Bruslju dolgo časa, upamo, da se je kaj naučil.«

(Zmago pl. Jelinčič je z zmernim optimizmom sprejel novico, da bo novi direktor Sove diplomat Matjaž Šinkovec.)

»Kombinacija prihodnosti, sedanosti in preteklosti je dovolj dober moment, če bo izbran za župana.«

(Sašo Peče iz SNS je prepričan, da je kandidat SNS za ljubljanskega župana Marjan Rekar človek za vse čase.)



»Gospodarska rast in makroekonomska okolje sta ugodna, inflacija je ukročena pa tudi tolikokrat grajani kadrovski cunami je že obrodil sadove.«

(Poslanec SDS Jože Tanko povsem razume opozicijske frustracije, saj se ni izpolnila nobena od pesimističnih napovedi iz opozicijskih vrst.)

»Janez Janša je kadrovsko hobotnico LDS včlanil v SDS. To pa je tudi vse.«

(Novinar levčarskega Dnevnika Rok Praprotnik ni navdušen nad vladnim kadrovanjem. Ima v mislih to, da so nekateri leta 2004 samo zamenjali stranko?)



»Nekateri ste rekli, da to ni v skladu z gandijevsko mirovno naravnostjo, ki jo kažem v različnih aktivnostih, na primer v akciji za Darfur. Res je, Gandhi je dejal, da sta najbolj pomembna mir in resnica. Vendar je dodal, da je resnica pomembnejša od miru.«

(Predsednik države Janez Drnovšek je bolj gandijevski od samega Ghandija.)

»Mene zanima v tem trenutku funkcija župana, kajti mislim, da je on prvi med enakimi, ki je glavni odgovorni, zaslužen in kriv za vse dobro in za tisto, kar je slabo.«

(Zorana Jankovića zanima samo županska funkcija, noče pa postati mestni svetnik. Očitno se je navadil na to, da mora vedno biti šef, ne pa eden v množici.)



»Medtem ko ti misliš pozitivno, imaš v hrbtu, med brati, šest pipcev.«

(Režiser Dušan Jovanović je prepričan, da pozitivci vedno 'popušijo'.)

»Zame so pomembnejši drugi kriteriji: strokovna lojalnost, zavzetost in delavnost.«

(Minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič se ne bi sekiral, če bi bil kateri od njegovih sodelavcev med aktivisti društva istospolnih oseb.)

»Kot nas poučujejo strankarski možje, ves čas primanjkuje za politiko pametnih žensk, moških s temi lastnostmi pa je na pretek.«

(Novinarka Tanja Lesničar Pučko bi za uravnoteženje pametnih moških in žensk ustanovila še kakšno AFŽ.)

»Predvsem moški se je čudno vedel, blazno veliko je govoril po telefonu, in to tako, da sem posumila, da niti ni z nikomer na zvezi, ampak da zgolj ustvarja vtis, da se z nekom pogovarja.«

(Miša Molk razlaga, s kakšnimi triki so se nanjo spravili nadležni paparaci, ko je bila na dopustu v Grčiji.)

## Druga žrtev policijskega ravnanja

Pretekli teden je postala pravno-močna sodba, s katero je Višje sodišče v Ljubljani potrdilo sodbo ljubljanskega okrožnega sodišča, izdano 3. februarja lani, s katero je bil Dejan Steinbuch kot nekdanji novinar Maga obsojen za kaznivo dejanje žaljive obdolžitve z enomesečno zaporno kaznijo pogojno za dve leti. Novinar je namreč 15. novembra 2000 v reviji Mag objavil članek z naslovom Pendrek za novinarko in v njem opisal ravnanje novomeškega policista Borisa Bevca, ki je na ljubljansko okrožno sodišče nasilno privedel Vido Kocjan, takratno urednico in zdajšnja novinarko tednika Demokracija. V članku je Steinbuch napisal nekatere informacije, ki jih je pridobil o tem policistu, vendar jih pozneje v tožbi ni mogel dokazati, zaradi česar mu je sodišče na predlog tožilca izreklo navedeno kazen. Pri tem je zanimivo, da se je pretekli teden v osrednjem slovenskem časniku pojavil zapis, v katerem je bila navedena le Bevčeva resnica. Med drugim to, da je tedaj opravljal samo svoje delo in da se Vida Kocjan privedbi ni upirala. Resnica pa je precej dru-

gačna. Policist Bevc je urednico na policijsko upravo zvalil s pretvezo, jo za nekaj ur zaklenil v manjšo pisarno in ji ni dovolil niti telefonskega pogovora. Ko je ugotovil, da je nekako le obvestila nadrejene in odvetnika, kaj se dogaja in kje je, je bil besen. Po nekaj urah priprtja so jo v kletne prostore policijske uprave, kjer je bilo parkirano policijsko vozilo (marica), spremili kar trije policisti, saj se je Kocjanova temu krčevito upirala. Bevc je na sodišču kot primer prijaznega ravnanja navedel še dejstvo, da se je v Ljubljano lahko peljala na prednjem sedežu avtomobila in je ni zaprl v zadnji del, pri čemer je zamolčal, da je to »uslugo« naredil le zaradi prošnji Kocjanove, naj je ne zapre v zadnji del, saj ni naredila nič takšnega, da ima strah pred zaprtim prostorom in podobno. Dodajmo, da je šlo v tem primeru za tožbo Združenja zveze borcev NOB in predsednika Ivana Dolničarja zoper urednico, da sta združenje in njegov predsednik tožbo izgubila, višje sodišče pa je pozneje tudi ugotovilo, da je bila nasilna privedba, ki so jo plačali davkoplačevalci, nepotrebna in nezakonita. A. K.



Nekdanja urednica Vida Kocjan ob privedbi na sodišče

## Modrosti tedna

*»Odpoved dogovorjenih obiskov je lahko resna težava v mednarodnih odnosih in pomeni, da predsednik (države, op. ur.) ne izvršuje ustavne funkcije.«*

(Pravnik dr. Rajko Pirnat)

*»Včeraj se je s tako lahkoto govorilo o možnosti ustavne obtožbe zoper predsednika države, danes pa se s takšno lahkoto govori o možnosti ustavne obtožbe proti predsedniku vlade. To ne odmeva le po Sloveniji, temveč tudi v tujini. /.../ Najmanj, kar pričakujeta tako politika kot tudi javnost, je, da bosta dve najbolj odgovorni politični osebi v državi znali rešiti tako majhen problem zato, da bi jima zaupali, da bosta skupaj znali reševati veliko večje in zahtevnejše probleme, ki so pred Slovenijo.«*

(Predsednik SD Borut Pahor)

## Zastonj vrtci?

Stranka mladih Slovenije (SMS) je ob začetku novega šolskega leta opozorila nase z akcijo Brezplačni vrtci za vse. V ta namen so predstavniki SMS skupaj z njenim predsednikom Darkom Kranjcem že sredi meseca izročili potrebno število podpisov volivcev za začetek zbiranja 5.000 podpisov za vložitev predloga sprememb zakona o vrtcih v parlamentarni postopek. S spremembami zakona želijo

v SMS preprečiti diferenciacijo otrok zaradi visokih cen vrtcev, omogočiti večjo socialno varnost družin, večjo vključenost v predšolsko vzgojo ter ne nazadnje izenačiti otroke v njihovi ustavni pravici do posebnega varstva in skrbi izrednega pomena. V SMS so kritični do države, ki po njihovo ne zagotavlja primerne financiranja predšolske vzgoje, zaradi česar naj bi po njihovih izračunih povprečno 20 odstotkov družinskih prihodkov otekalo za varstvo otrok.

Čeprav se lepo sliši, gre pri omejenih akciji bržkone za populizem. Država namreč v precejšnji meri skrbi za sofinanciranje predšolske vzgoje, za najmanj premožne pa je slednja že sedaj brezplačna. Poleg tega bi prenos celotnega finančnega bremena predšolske vzgoje na državo bistveno obremenil proračun. M. V.

## Droge v Rogu?

V Demokraciji smo pred meseci opozorili na nasilno in nezakonito vselitev mladih v opuščeno tovarno Rog na Trubarjevi ulici v središču Ljubljane. Mestna oblast kot upraviteljica objekta je tedaj samooklicane "umetnike" pustila pri miru in se ni odločila za morebitno prisilno izselitev alternativcev, ki naj bi na 7 tisoč kvadratnih metrih udejanjali svoje kulturne projekte. MOL je v zadnjem času alternativcem, ki sicer "ustvarjajo" v obupnih razmerah, priklopila celo elektriko, in sicer zastonj, le da bo nekdo uporabljal te prostore ... Pravzaprav ne zastonj, saj jo bodo plačali Ljubljančani, pa če so jim skvoterji pri srcu ali ne. Slišati je, da nekateri kulturni projekti sicer niso slabi, vendarle pa ima umetnost mladih "kulturnikov" tudi svoje sprevržene stranske učinke. Poleg tega, da smo na uredništvo prejeli več klicev zgroženih sosedov na Trubarjevi ulici, smo se tudi sami prepričali, ko smo se sprehodili mimo nekdanje tovarne koles, da na njeni strehi posedajo mladi in nadlegujejo mimoidoče. Očitno pa so na tem območju v uporabi tudi droge, če sodimo po injekcijskih iglah, ki smo jih našli v neposredni bližini. Še en trd oreh za novega župana torej. P. A.



Opuščena tovarna Rog



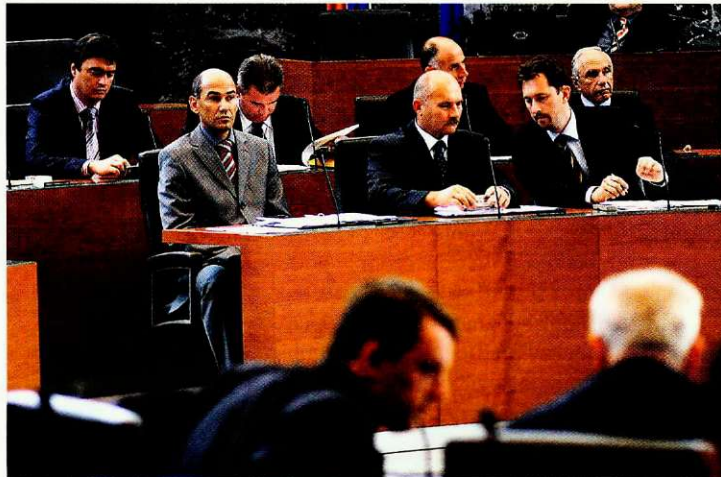
Zastonj vrtci bi najbolj koristili bogatim.

# Premier zavrnil očitke opozicije

Poslanci državnega zbora so se minuli ponedeljek zbrali na prvem rednem parlamentarnem zasedanju po počitnicah. Kot običajno so bila na dnevnem redu poslanska vprašanja predsedniku vlade Janezu Janši in ministrom.

Premier je odgovarjal na štiri poslanska vprašanja, in sicer na vprašanje poslanca Alojza Soka iz vrst NSi in vprašanja opozicijskih poslancev Bojana Kontiča (SD), Saša Pečeta (SNS) in Mateja Lahovnika (LDS). Slednji je od premierja pričakoval pojasnilo o plačah članov nadzornih svetov in uprav nekaterih podjetij, saj naj bi se jim sejmne tudi s pomočjo davčne reforme povečale kar za štirikrat. Premier Janša je odgovoril, da se je vlada organizirano in sistemsko lotila plačne politike, zlasti v javnem sektorju, in da so se v podjetjih, kjer je država večinska lastnica in ima večjo moč odločanja, plače glede na prejšnji mandat bistveno zmanjšale. "Kjer je država manjšinska lastnica, tega vpliva pač nima," je dejal premier.

Poslanca Kontiča je zanimalo, kakšno stališče zavzema vlada glede privatizacije elektro gospodarstva in morebitnega iskanja strate-



Na prvem zasedanju po počitnicah je premier Janša odgovarjal poslancem.

ških partnerjev za nove investicije, na katere je vezano število delovnih mest. Janša je dejal, da se je trg električne energije v Evropi že liberaliziral. "Kdor koli bo lahko prišel na slovenski trg in ponudil električno energijo pod pogoji, ki bodo konkurenčni," je dejal predsednik vlade. Glede iskanja strateških partnerjev pa je dodal, da si od partnerja, ki bo vstopil v proces privatizacije Holdinga slovenskih elektrarn, obetajo tudi nove kapacitete in podporo pri širitvi na tuje trge.

Sašo Peče iz SNS je Janšo vprašal o potezah vlade ob nedavnih dogodkih na Hotizi in izrazil prepričanje, da je bil odziv premil

in da bi Slovenija Hrvaški morala odreči podporo pri procesu vstopanja v evropske povezave. "Mahati s tem, preden se o stvareh odloča, je običajno strel v prazno," je odgovoril Janša in dodal, da bo o vsaki novi članici unije na koncu glasoval parlament.

Premier je odgovoril tudi na vprašanje poslanca Alojza Soka v zvezi z usodo tovarne sladkorja v Ormožu. Slednji je namreč rekel, da se je večinski lastnik ormoške tovarne, nizozemsko podjetje Consum, odločil, da tamkajšnji obrat zapre. "Vsi vemo, kaj pomeni zaprtje.

Mislím pa, da se temu ni mogoče izogniti v celoti, kolikor sedanji lastniki ne bi privolili v nobeno drugo opcijo," je odgovoril Janša in dodal, da je najrealnejša možnost za ohranitev delovnih mest prestrukturiranje proizvodnje v proizvodnjo bioetanola. P. A.

## V spomin in opomin

V Mozlju na Kočevskem so se minulo nedeljo zbrali člani in prijatelji Društva za odkrivanje zamolčanih grobov v Sloveniji oziroma njen pododbor Ljubljana-Grčarice. Letošnje spominske slovesnosti, posvečene dvesto jeseni 1943 pobitim pripadnikom vojaškega oddelka Jugoslovanske vojske v domovini za Slovenijo (JVvD) in civilistom, se je udeležilo okoli 130 ljudi. Zbrane je nagovoril Vlado Bevc, izseljenec, ki živi v Združenih državah Amerike, mašo pa je daroval kanonik Vinko Prestor. Slovesnosti so se med drugim udeležili predsednik komisije za popravilo krivic Janez Lukač in predstavnik Nove zaveze Anton Drobnič. V kulturnem programu je med drugim sodeloval slovenski pesnik Tone Kuntner,



Spominska slovesnost v Mozlju

slovesnost pa je pospremila tudi gardna enota Slovenske vojske. Društvo slovesnost pripravi vsako leto, in sicer zadnjo nedeljo v septembru.

Partizanske enote naj bi bile okoli desetega septembra 1943 v neposredni kolaboraciji z okupatorsko italijansko vojsko napadle in uničile postojanko JVvD v Grčaricah – predvsem s italijanskimi topovi. V moriji širših razsežnosti naj bi bili partizani likvidirali prek dvesto Slovencev, ki so nasprotovali komunistični revoluciji na Slovenskem. P. A.

## Za zakonitost

Morali smo se spomniti 60. obletnice obsodbe ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana, da smo izvedeli, da je ljubljanska nadškofija že konec lanskega leta na Vrhovnem sodišču RS vložila zahtevo za varstvo zakonitosti, s katero želi rehabilitirati škofa Rožmana. Zakaj takšno skrivanje, ni znano. S tem se namreč ustvarja napačen vtis, kot da je bodisi z zahtevo, bodisi s škofom Rožmanom nekaj narobe. Vsak, ki prebere vsaj knjigo *Rožmanov proces*, ki sta jo napisala zgodovinarja dr. Tamara Griesser Pečar in dr. France M. Dolinar, ve, da s škofom Rožmanom ni prav nič narobe. Narobe pa je, da sodba s povojnega montiranega komunističnega procesa še vedno velja. Pri vložitvi zahteve je nadškofija uporabila zakonsko možnost, ki jo je omogočila novela zakona o kazenskem postopku, sprejeta lani (in bo veljala samo do konca leta 2008), da lahko zahtevo za varstvo zakonitosti kot izredno pravno sredstvo za vse tiste umrle nekdanje obsojence (na komunističnih sodnih procesih), ki nimajo najožjih sorodnikov (potomcev), to pa so predvsem duhovniki, redovniki in redovnice, vložijo tudi cerkvene ustanove. V. M.



Rožmanov grob v ZDA



# Nezaupanje v Drnovška se več

Mitja Volčanšek

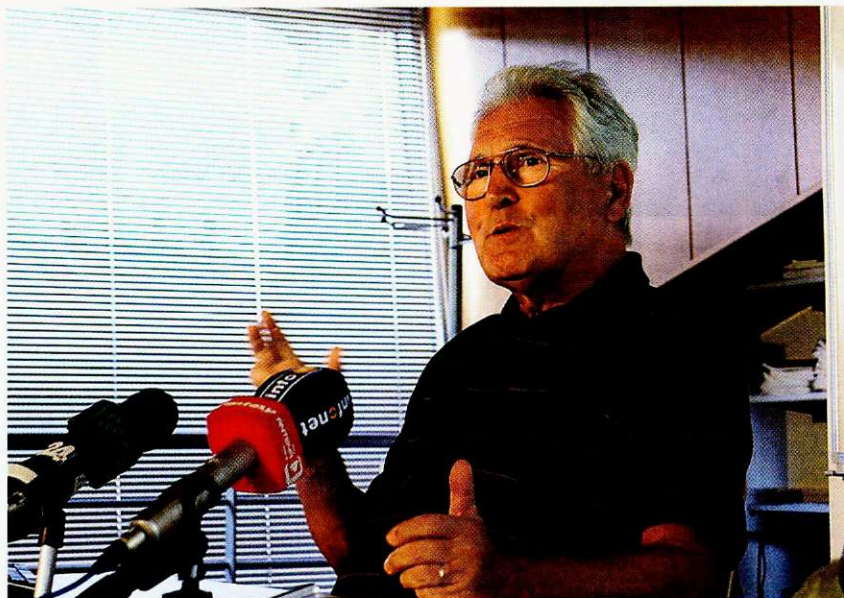
**Za Janšo več kot za Drnovška** V petek, 22. septembra, predstavljeni izidi zadnjega Politbarometra so bili vsaj z enega vidika presenetljivi. Center za raziskovanje javnega mnenja je zaradi čedalje bolj odkritega spora med predsednikom države Janezom Drnovškom in vlado premierja Janeza Janše anketirancem (reprezentativni vzorec je štel 765 ljudi) med drugim postavil naslednje vprašanje: V zadnjem času v javnosti odmeva politična polemika med predsednikom države Janezom Drnovškom in predsednikom vlade Janezom Janšo. S kom od njiju v tej polemiki bolj soglašate?

Izidi so, kot rečeno, na neki način presenetljivi. Z Janšo je namreč soglašalo 33 odstotkov vprašanih, z Drnovškom pa »le« 29. Preostali vprašani bodisi niso imeli oblikovnega mnenja, bodisi niso soglašali z nobenim od njiju. Drnovškovih 29 odstotkov sicer ne odstopa tako zelo od Janševih 33, vendar je podatek treba gledati v kontekstu.

**Gibanje se ne obrestuje** Sedanji predsednik republike je namreč vselej, tudi kot predsednik vlade, užival visoko podporo javnosti. Zdaj pa je močno upadla tudi podpora morebitnemu nastopu Drnovškove liste na volitvah. Če bi takšno listo junija podprlo 28 odstotkov vprašanih, je takih sedaj le še 21 odstotkov. Zanimivo, da bi nekdanji predsednik Milan Kučan po isti raziskavi dobil kar 30-odstotno podporo, čeprav je njegova vrnitev v soj političnih luči bržkone nerealna, kaže pa stališče do predsedniške drže sedanjega in prejšnjega predsednika države. Drnovšek tudi ni več prvi med aktivnimi politiki, »vrednimi zaupanja«. V povprečni oceni ga je prehitel predsednik SD Borut Pahor s povprečno oceno 3,5 (prej 3,58). Drnovškova ocena je zdrsnila s 3,62 na 3,4. Nasproten trend je pri premierju Janši, saj mu je ocena v primerjavi z junijem zrasla s 3,02 na 3,11.

Na Centru za raziskovanje javnega mnenja, kjer dr. Niko Toš še zmeraj deluje kot nekakšna siva eminenca, poskušajo to »nesorazmerje« popraviti z ugotovitvijo, da predsednika Drnovška vendarle nadpovprečno podpirajo višje in visoko izobraženi, študenti in zaposleni v gospodarstvu, medtem ko se za Janševo stran izraziteje opredeljujejo ljudje s poklicno izobrazbo, gospodinje in kmetje. Glede na liberalno volilno bazo ta podatek morda niti ne preseneča.

**Porabil je preveč** Če pri Centru za raziskave javnega mnenja poudarjajo, da je bila meritev opravljena, preden je predsednik Drnovšek odpovedal svoj program potovanj v tujino, o trendu Drnovškove priljubljenosti govori anketa, ki jo je za Dnevnik opravila agencija Ninamedia in je bila objavljena v ponedeljek. Odločitve predsednika, da umakne zahtevo finančnemu ministrstvu za dodatna sredstva za svojo mednarodno dejavnost, s čimer se je posledično odpovedal vsem obiskom na tujem do konca leta, ne odobrava kar 43,2 odstotka od 700 anketiranih. 26,9 odstotka vprašanih se sicer ironično strinja z Drnovškovo odločitvijo z utemeljitvijo, da »je že tako porabil preveč sred-



Celo »Tošev« center in Dnevnik ugotavljata zmanjšano podporo predsedniku Drnovšku.

Prvotne simpatije, ki jih je bil Drnovšek deležen s svojo preobrazbo in razmeroma dobro sprejeto pobudo o ustanovitvi Gibanja za pravičnost in razvoj, so očitno splahnele.

stev« in torej posredno kritizira Drnovškovo »zapravljivost«. Le 21,2 odstotka pa jih izraža podporo Drnovšku, saj dejanje razume kot izraz protesta »proti nekorektnemu odnosu vlade do njega«. Izidi Dnevnikove ankete so torej zanimivi, saj med Janšo in Drnovškom po isti raziskavi slednjega podpira 40,9, Janšo pa le 34,3 odstotka vprašanih, medtem ko na Drnovškovo zapravljivost v notorično Drnovšku naklonjenem Dnevniku isti ljudje gledajo s precej drugačnimi očmi.

Prvotne simpatije, ki jih je bil Drnovšek deležen s svojo preobrazbo in razmeroma dobro sprejeto pobudo o ustanovitvi Gibanja za pravičnost in razvoj, so očitno splahnele. K temu je nedvomno pripomogla Drnovškova aroganca. Vprašanje, kaj je predsednika v zadnjih mesecih vodilo k iskanju spora z vlado (spomnimo se nenehnih opazk na račun vlade, ki jih je mogoče brati na spletnih straneh njegovega gibanja), ostaja še vedno odprto. No, mnogi so sicer prepričani, da je vzrok v dejstvu, da vlada nasprotuje Drnovškovi zapravljivosti. **D**



## Čredni nagon

Pavel Ferluga

**Podlost je bila že v tem, da so revolucionarji dali v en koš vse skupaj, kar je nezaslišana nepravnost.**

Imamo intelektualce in »intelektualce«. Ne glede na brezhibno strokovno izobrazbo so eni pokončne drže, moralno in etično neoporečni, ki dajo vse na lastno dostojanstvo, drugi pa so taki, da so jim dostojanstvo in moralno-etične vrednote drugotnega pomena. Imajo raje lagodno, brezskrbno življenje brez pretresov v skladu z oblastjo, posebno če je ta nasilna, od katere je odvisen njihov odlični družbeni položaj. Sledijo pač čredi. Zanimivo, da so prav taki neverjetno aktivni in celo pikolovski v demokraciji, da so videti kot mafijski advokati, ki iščejo dlako v jajcu v obrambi zločina, od katerega imajo tudi obilne bonitete, če nič drugega, prikrivanje svojih preteklih grehov. Lep primer so apologeti titoizma v primeru predloga za obnovo procesa proti škofu Rožmanu. Vsi dobro vedo, da je bil ta proces montiran in zato nepravil, zato ne bi bilo nič slabega, če bi ga revidiralo res nepristransko sodišče, ki deluje v sklopu pravnih norm demokratične družbe današnje EU. Ne glede na to, da so bili v takratni krvavi diktaturi taki nepravni procesi nekaj vsakdanjega in so sodili obtožencem kar »in toto«, čeprav so le-ti imeli čisto nasprotno vlogo, je čas, da se to popravi. Revolucionarna »sodišča« so pač bila tako izrazito orodje v službi edine partije, da so predloži uprizarjala že napisane in zrežirane tragikomedije. Isto je bilo na dachavskih in drugih procesih. Danes postavljajo omenjeni »intelektualci« dileme o morebitni oprostilni sodbi, poleg škofa Rožmana tudi za Rösenerja in drugih. Tem ni do tega, da bi bilo sojenje pravično in brezhibno, ampak za to, da ne bi bil oproščen tudi zločinec! Kakšno nasprotje videnja prava in pravičnosti v soočanju z nepravom. Pravo, tisto z veliko začetnico, se drži človeških načel, da raje ne obsodi krivega, kot da nedolžnega obsodi na smrt. Ta naš primer pa nima takih dilem, saj je le razlika med škofom Rožmanom in Rösnerjem, mar ne? Četudi dlako cepijo, zdrava pamet drugače naroča. Podlost je bila že v tem, da so revolucionarji dali v en koš vse skupaj, kar je nezaslišana nepravnost.

Ne glede na to, kako se bo zadeva razvila, je dejstvo, da ima današnje slovensko pravo dvojna merila, in to prav zaradi tistih »intelektualcev« (v sodstvu, šolstvu, zgodovinopisju itd.), ki še vedno sledijo črednemu nagonu pretekle ideološke indoktrinacije zločinske partije, ki bi morala biti v demokraciji upravičeno na zatožni klopi skupaj s svojimi apologeti. To bi bila šele prva stopnja rehabilitacije slovenskega sodstva.

Sklenil bom s Puškinovim porogom, ki sem ga prebral v nekem Solženicinovem razmišljanju, namenjenem določeni vrsti intelektualcev, ki lagodno sledijo čredi: »Zakaj naj bi bila živina svobodna? Njena tradicija sta jarem in bič.«



## Mladi eksekutor

Vida Kocjan

**Toliko škode, kot jo je naredila liberalna demokracija v preteklosti, bi težko naredil še kdo.**

Mladi politični eksekutor, človek, ki ni niti en dan delal v gospodarstvu, ampak je dosedanje življenje preživel pri državnih jasliah, je v ponedeljek popoldne na zasedanju državnega zbora pred TV-kamerami slovenske televizije spet opravljal svoje delo. Gre seveda za Mateja Lahovnika, ki ga je nekdanja vladajoča LDS pridobila za pomočnika, potem ko je začutila, da izgublja tla pod nogami oziroma volivce, za »plačilo« pa mu je ponudila nekajmesečno vodenje gospodarskega ministrstva. Danes ji nekdanji minister vrača uslugo, stranka pa ga pošilja v boj, ker se zaveda, da sama zaradi vseh nepravilnosti, ki jih je zagrešila v svoji dvanajstletni vladavini, tega dela ne more opravljati. Tu je priločni mladec, ki namesto akademske kariere (ali kariere gospodarstvenika) poskuša delati politično.

Vprašanja, drugačna od napovedanih, so bila le ena od njegovih manipulacij. Vprašanja o delu in plačilu nadzornikov v posameznih gospodarskih družbah, v katerih ima država svoj lastniški delež, so seveda naloga opozicije, obsojanja vredno pa je dejstvo, da nekdo pri tem z veliko lahkoto manipulira z zneski in imeni tistih, ki jih v dvorani ni, ki torej ne morejo odgovarjati in povedati resnice. Pri tem gre seveda tudi za to, da so predsedniku vlade napovedali drugačno vprašanje, nato pa je poslanec s kršitvijo državnozbornskega poslovnika izbral navzočnost televizijskih kamer in se šel eksekutorja. Pri tem je seveda pozabil, da ima država v nekaterih gospodarskih družbah omejen vpliv. Navsezadnje se vsi, še najbolj opozicija, zavzemajo, da se mora država umakniti iz gospodarstva, zdaj pa kar nenadoma zahtevajo, da mora predsednik vlade vedeti za vsako podrobnost v vsaki gospodarski družbi, četudi je država v njej le nekajodstotna lastnica. Skratka, gre za sprenevedanje posameznikov iz vrst opozicije, zato jih je treba na to spomniti. Prav tako jih je ob vseh njihovih pritožbah in ustvarjanju velikih zgodb o kadrovskih zamenjavah na nekaterih vodilnih mestih v državnih upravi, družbah z večinskim državnim lastništvom in drugih ustanovah treba spomniti na to, kaj so delali sami. Brez soglasja velikega Gregorja Golobiča v preteklem desetletju ni dobila zaposlitve niti čistilka. Posebno pa jih je treba spomniti na dogodke po prevzemu oblasti leta 2000, ko so temeljito počistili z vsemi kadri, ki so jih zaposlili ali podpisali sklepe o njihovi zaposlitvi ministri ali drugi vodilni državni uslužbenci v času svojega polletnega vodenja države. Z ljudmi, ki morda niso bili na njihovi politični liniji, so delali kot svinja z mehkom, če uporabimo ljudski izraz. Zato bi bilo veliko bolje, če bi bili ti eksekutorji danes nekoliko previdnejši ali vsaj malo samokritični. Zgodbe bi bile precej drugačne.



# Vladarjeve stranpoti

Dr. Peter Starič

**Zadnje čase se predsednik Slovenije Janez Drnovšek pritožuje, da mu država nameni premalo denarja. A s kolikšnimi sredstvi bo letos razpolagal, je vedel že v začetku tega leta. Že takrat bi moral pretehtati, kaj v njegovem državniskem delovanju ima večjo prednost in koliko denarja mu bo ostalo za druge, za Slovenijo manj pomembne dejavnosti. Vsak pameten človek ve, da ni mogoče živeti prek svojih zmožnosti.**

Žal to očitno ne velja za našega predsednika, ki je zapravljal davkoplačevalski denar za obisk guruja v Indiji, plemenskega poglavarja v Boliviji, za tiste na Bližnjem vzhodu in podobne zadeve, ki niso bile usklajene z našim zunanjim ministrstvom. Namesto da bi skrival, da je za vse to zapravil preveč denarja in stroške za veliko pomembnejša potovanja pokrili iz lastnih sredstev, sedaj grmi proti vladi. Vse to močno odmeva tudi v tujini, kjer dogajanje pri nas težko razumejo, saj je zanje nepredstavljivo, da predsednik države na tujem opravlja svojo državo, da ne more priti na pomembne, dogovorjene sestanke, kot je npr. dogovorjeni obisk v Madridu, in na generalno skupščino OZN v New Yorku, ker mu vlada ne odobri d o d a t n i h sredstev (zamolči pa, da je sredstva, ki so mu jih dodelili prav za take obiske, lahkomiselnost zapravil).

Če pogledamo nekaj let nazaj, bi lahko rekli, da za vse tisto, kar danes pridiga »Janez D.« po internetu, to je pravičnost, razvoj, skromno življenje in podobne vrednote, sam ne daje prav dobrega zgleda. Spomnimo se, ko je hotel imeti drago letalo »falcon«. Čeprav ga sedaj nimamo, nas je zavoženi posel vseeno precej stal, domnevno predvsem zaradi »vmesnikov«, ki so že pokazirali svojo provizijo. Zatrjuje, da se mora človek opravičiti za storjene napake, pozablja pa primer Depale vasi, kjer se je nedvomno izkazalo, da so takrat po krivici odstavi- li obrambnega ministra Janeza Janšo. Za ta primer se je pozabil opravičiti. Še več, Janšo blati, da si poskuša podrediti institucijo predsednika države, ker mu ne da dodatnega denarja kar tako, ampak se hoče o tem in o drugih

njegovih »amaterskih« dejavnostih z njim pogovoriti. Glede stradanja, ki ga propagira naš predsednik, pa po lastnih izkušnjah iz Gonarsa lahko potrdim, da se taka »terapija« ne obnese. Tam se je drastično potrdilo tisto, kar pravi dr. Tine Velikonja; na pokopališču v Gonarsu leži približno 450 pokojnih slovenskih taboriščnikov, ki niso prestali alternativne diete »á la Drnovšek«.

Sedanje Drnovškovo pritoževanje me močno spominja na študenta, ki ga je še v stari Srbiji oče, kmet iz Smedereva, poslal študirat na Dunaj. Čez kaki dve leti je imel na Dunaju opravke očetov prijatelj iz Beograda. Ker je oče posumil, da s sinom ne gre vse po pričakovanju, je prosil prijatelja, naj se pozanima, kako kaj sin študira. Prijatelj se je vrnil z najslabšimi vestmi: da sin »nenamensko troši sredstva«, kot bi rekli danes. Veliko pogosteje ga je bilo videti v gostilnah v družbi vinskih bratcev in v bordelih kot na univerzi. Oče mu je takoj zaprl finančno pipico. Sredi naslednjega meseca je dobil sinovo pismo, zakaj še ni denarja. Oče ni odgovoril. Čez teden dni drugo, nujno pismo, kaj da je z denarjem. Oče nič. Nazadnje pa telegram: »Če ne pošleš denarja, skočim v Donavo.« Tedaj mu je oče odpisal: »Skoči! Čakam te v Smederevu!«

Ko je Drnovšek dobil v bistvu enak odgovor finančnega ministra Andreja Bajuka, njegove vsebine sprva sploh ni mogel dojeti. Menil je, da se tudi v sedanjem sistemu lahko vede kot maršal Tito, ki je iz državne blagajne jemal z veliko zajemalko, kolikor je želel, medtem ko se je Jugoslavija pogrezala v dolgove. Čeprav je predsednik vlade Janša zagotavljal Drnovšku, da se bo nekako našel denar za potovanje v ZDA in v Madrid, se je tej pomoči odrekal kot užaljena primadona in do konca leta odpovedal vsa potovanja. Kot da bi si na vsak način prizadeval narediti v tujini vtis, da je naša vlada operativno nesposobna. Čedalje več državljanov pa meni, da to velja za predsednika Drnovška.

Pričakujemo, da bodo v državnem zboru izglasovali, da mora Drnovšek obvezno na pregled pri zdravniškem konziliju, ki naj izreče dokončno mnenje o njegovem psihofizičnem stanju in odloči, ali je – tak, kakršen je – sploh še zmožen opravljati dolžnosti predsednika republike, da se bodo končno nehale otročarije na najvišjem vrhu naše države, ki nas v tujini sramotijo, doma pa povzročajo zdrahe in nepotrebne stroške. ■

**Je Janez Drnovšek sploh še sposoben opravljati funkcijo predsednika republike?**



Janez Janša, Andrej Bajuk in Janez Podobnik so izrazili podporo Francetu Arharju pri kandidaturi za župana.

# Arhar pridobiva podporo

Gašper Blažič, foto: Bor Slana, arhiv Demokracije

**V petek, 22. septembra, mesec dni pred lokalnimi volitvami, se je tudi uradno začela volilna kampanja, čeprav se je rok za oddajo kandidatur iztekel šele 27. septembra.**

**K**ot smo zapisali že v prejšnjih številkah Demokracije, je težišče lokalnih volitev v mestnih občinah, zlasti v Ljubljani in Mariboru, saj se obe mesti soočata z razvojnimi izzivi, po drugi strani pa trpita za posledicami neučinkovitosti mestnih oblasti. Predvsem bo pomemben izid v Ljubljani, saj se bo odločalo o tem, kakšna bo prihodnja podoba slovenske prestolnice v Evropi. Slovenija namreč z novim letom vstopa v evroobmočje in bo prav gotovo postala privlačnejša za turiste iz Evropske unije.

**Za boljšo Ljubljano** Uradni začetek volilne kampanje je zaznamoval predvsem France Arhar, saj je v torek, 19. septembra, dobil najprej podporo s strani

Zbora za republiko – le-ta je v dvorani Slovenske filharmonije pripravil javno tribuno, ki so se je udeležili predstavniki mestnih odborov pomladnih strank, predstavniki Zbora za Ljubljano, »mlajšega brata« Zbora za republiko. Tako je bilo mogoče poleg nastopajočih na javni tribuni (dr. Peter Jambreč, dr. Stane Granda, Saša Markovič, Japac Jakopin, Marko Pogorevc, Miran Pavlin, dr. Rajko Pirnat, Darinka Miklavčič, Tomaž Merše, Mojca Kucler Dolinar) opaziti še nekatere bolj znane osebnosti, na primer ministra za okolje in prostor Janeza Podobnika in ministra za zdravje Andreja Bručana pa igralca Toneta Kuntnerja, poslanca slovenskega parlamenta iz časa Demosa dr. Ivana Vivoda in še nekatere, medtem ko

smo pogrešali zlasti pripadnike kroga Nove revije, ki je bila tokrat na javni tribuni, ki je nosila naslov Razvojni izzivi Ljubljane kot glavnega mesta Slovenije: poslanstvo in naloge županskega kandidata dr. Franceta Arharja – bolj slabo zastopana. Po nekaterih neuradnih ocenah naj bi bila odsotnost tudi posledica nestrinjanja nekaterih pripadnikov novorevijaškega kroga z domnevno politično instrumentalizacijo Zbora za republiko za predvolilne potrebe, vendar je to le eden od namigov.

V uvodu je dr. Peter Jambreč najprej izpostavil glavni namen Zbora za republiko, ki naj bi bil po njegovih besedah »odprta politična struktura in prostor za strpno in trezno razpravo«, s tem pa naj bi nadaljeval tradici-

jo Društva slovenskih pisateljev, Odbora za varstvo človekovih pravic in Zbora za ustavo, ki so konec osemdesetih let organizirali javne tribune. Jambreč je tudi spomnil na Majniško deklaracijo, ki so jo leta 1989 prebrali na Kongresnem trgu, na 57. številko Nove revije in prispevke za slovenski nacionalni program. Prizadevanja za novo državo so obrodila sadove, kljub temu pa je po njegovih besedah treba nadaljevati prizadevanja za uveljavitev vrednot, kot so enake možnosti, pravna država itd. Zato bi bilo treba doseči zamenjavo mestne oblasti, kar naj bi se zgodilo z izvolitvijo Franceta Arharja. Le-ta se je javne tribune udeležil in na Jambrečev predlog moderiral razpravo, še prej pa se je na navzoče obrnil



Franceta Arharja podpira tudi Zbor za republiko.



Pavel Gantar, osmoljenec v lastni stranki



Milan M. Cvikl, Jankovičev podpornik

s krajšim nagovorom, v katerem je poudaril, da je Ljubljana ena izmed evropskih prestolnic in da si zato zasluži podobo, kot gre evropskemu mestu in prestolnici države, ki bo vsak čas vstopila v evroobmočje. Arhar je še dodal, da je program odprt in da štejejo dejanja na dolgi rok.

### Kritično do mestnih oblasti

Med razpravljavci je prvi nastopil dekan ljubljanske pravne fakultete dr. Rajko Pirnat in opozoril zlasti na krizo odločanja ter blokade, ki onemogočajo sprejemanje odločitev. Po njegovih besedah je kooperativnost med mestno in državno oblastjo premajhna. Podobno meni tudi Peter Sušnik, mestni svetnik iz vrst SDS, ki je bil v svojem nastopu zelo kritičen. Po njegovih besedah se je mestni proračun močno okreplil v zadnjih letih, vendar za ta presežek Ljubljančani niso dobili ničesar. Tako se je celo zgodilo, da so po Ljubljani postavili parkirne avtomate, ki po novem letu ne bodo sprejemali nove valute (evro), poleg tega to ni bil projekt mesta, pač pa nekoga drugega, nihče pa ne želi prevzeti odgovornosti. Sušnik je precej kritik namenil tudi neustreznemu razmerju med politiko in stroko v ljubljanski mestni upravi ter strankarsko kadrovanje sedanje mestne kolicije. Med nesojenimi županskimi kandidati na javni tribuni – Sušnika je najprej predlagala SDS, dokler niso vse tri pomladne stranke podprle Arharja – se je znašel tudi Marko Pogorevc, ki je govoril o varnosti v Lju-

bljani. Po njegovih besedah se ljubljanska mestna oblast noče ukvarjati z varnostjo, čeprav se v Ljubljani pogosto zadržujejo turisti, ki se ukvarjajo s priložnostnimi tatvinami. Treba je poskrbeti predvsem za varnost nemočnih skupin, to so najmlajši in najstarejši, in preprečevati nasilje, izsiljevanje ter prodajo mamil v bližini šol. Zgodovinar dr. Stane Granda pa se je v svojem nastopu vprašal, ali je biti tajkun v Sloveniji oz. Ljubljani vrednota. Za izbiro župana bi morali imeti izdelane kriterije, saj nas bo župan zastopal pred Evropo, je še dejal dr. Granda. Izvolitev dobrega župana je torej naložba v prihodnost. Darinka Miklavčič, generalna direktorica Kliničnega centra, je predstavila zdravstveno problematiko mesta, Tomaž Merše družinsko, Japac Jakopin pa gospodarsko. Poslanka Mojca Kucler Dolinar je opozorila zlasti na skrb in odgovornost za skupno javno dobro, nogometaš Miran Pavlin pa na

nujnost športnega udejstvovanja tako ljubljanskih športnikov kot vseh drugih prebivalcev.

### Podpora z državnega vrha

Podpora Francetu Arharju s strani treh pomladnih strank seveda ni ostala samo na mestni ravni, saj so Arharja v ponedeljek, 25. septembra, na tiskovni konferenci podprli tudi predsedniki SDS, NSi in SLS Janez Janša, Andrej Bajuk in Janez Podobnik. Slednji je izrazil prepričanje, da Arhar pooseblja izkušnje preudarnega, poštenega in dobro izobraženega človeka, ki je vodil Banko Slovenije. Ljubljana namreč potrebuje župana z evropskimi izkušnjami in znanstvi, poleg tega pa bi Arhar v mestne finance vnesel potrebno transparentnost. Andrej Bajuk meni, da bi Ljubljana z izvolitvijo Franceta Arharja dobila osebnost, ki bi znala stvari spraviti v pravo smer, saj se je Arhar doslej že izkazal, razmere v mestu pa kričijo po spremembah. Janša je izpostavil predvsem Ljubljano kot prestolni-

co Slovenije in eno izmed evropskih prestolnic. Po njegovih besedah lahko Arhar veliko pripomore k temu, da bo življenje v Ljubljani boljše, varnejše in da bo mesto imelo perspektivo. Modernizacija Ljubljane ni potrebna samo zaradi Evrope, ampak predvsem zaradi Ljubljančanov in vseh državljanov Slovenije, saj je Ljubljana prestolnica vseh državljanov. France Arhar se je na koncu predsednikom vseh treh strank zahvalil in zagotovil, da si bo kot župan prizadeval, da bo deloval pošteno, korektno in transparentno. Kako bo podpora predsednikov strank (predsednik vlade in dva ministra) vplivala na Arharjevo priljubljenost, je ta čas težko reči. Oglasili pa so se nekateri županski kandidati, ki se čutijo diskriminirane zaradi odnosa medijev, še zlasti TV Slovenija in POP TV, do nefavoritov.

**Spori v LDS** Medtem ko je ljubljanska desna sredina strnila vrste, pa ima velike težave mestni odbor LDS, saj mu očitno ni uspelo rešiti težav, ki so se pojavljale v zadnjih dveh letih, ko je prišlo do cepitev znotraj svetniške skupine. Tako je mestni odbor za županskega kandidata predlagal slovenskega diplomata Jožefa Kuniča, ki pa očitno ne bo deležen široke podpore volilnega telesa LDS, čeprav je – tudi po mnenju političnih nasprotnikov – dober kandidat za župana. A kot kažejo javnomnenjske anketne, naj bi glavčina levo usmerjenih volivcev podprla Zorana Jankoviča. Slednjemu naj bi bil zelo naklonjen tudi poslanec LDS Milan M. Cvikl, ki naj bi ▶



Zoran Jankovič in kandidati z njegove liste

► celo prostodušno priznal, da županski kandidat Jožef Kunič, ki ga je predlagala LDS, ni najboljši. Zoran Jankovič je svojo listo predstavil v petek, 22. septembra, na njej pa so med drugim nekateri mestni svetniki LDS, in sicer Jani Möderndorfer, Dunja Piškur Kosmač, Roman Jakič in Peter Božič. Jankovič, ki bo tudi nosilec liste, stavi zlasti na znane Slovence, kot so Robert Pešut-Magnifico, Jonas Žnidaršič, Peter Vilfan, Srečko Katanec, Jernej Šugman, Jure Zdovc, Branko Đurić, Vita Mavrič, Mitja Meršol, dr. Gregor Tomc, Marko Kosin, dr. Marta Bon in Janez Pergar.

Da v vrstah ljubljanske LDS ni vse tako, kot bi moralo biti, dokazuje tudi odstop Pavla Gantarja z liste LDS. Po neuradnih podatkih naj bi bil odstopil zato, ker naj bi bil uvrščen šele na 14. mesto na listi, kar pa je glede na to, da je še vedno eden od »veteranov« v LDS in nekdanji minister, precej nenavadno, saj se navadno na vrh liste uvrstijo poslanci in mestni svetniki. Gantar v medijih sicer zanika takšne namige, vendar jih je na neki

način tudi potrdil, saj je razočaran nad ambicijami mestnega odbora LDS, ki naj bi se bolj kot za zmago zavzemal za to, da obdrži pozicije. Gantarjev odstop pa naj bi bil povezan tudi s tem, da je znotraj mestne LDS glavna opozicija sedanjemu predsedniku mestnega odbora Slavku Slaku, saj je pred dobrim letom frakcija, ki ji pripada tudi Gantar, poskušala zamenjati vodstvo ljubljanske LDS, vendar neuspešno, vnovičen poskus pa je sledil šele pred kratkim, ko je 50 podpisnikov znova predlagalo razrešitev vseh vodilnih v mestnem odboru LDS. Vse pa kaže, da so velike težave pri sestavljanju liste LDS v Ljubljani tudi posledica (pre)velike ambicioznosti nekaterih vidnejših članov LDS, ki so računali, da bodo kandidirali na drugih listah (predvsem na Jankovičevi), zato niso podpisali soglasja h kandidaturi na listi LDS.

**NSi podprla Pivca** Živahno je tudi v Mariboru, kjer je glavni favorit Gregor Pivec po pričakovanih dobil tudi podporo NSi, vendar je glede na dogajanje v Ljubljani, kjer Arhar uživa podporo vseh treh pomladnih strank, v drugačnem položaju, saj bo njegov najresnejši tekmelec poslanec SLS Franc Kangler, ki ga je podprla tudi SNS. Slednja je sicer načrtovala, da bi v župansko tekmo vstopil podpredsednik SNS Sašo Peče, vendar je slednji ostal načelen, saj je vedno nasprotoval združevanju poslanske in županske funkcije, čeprav sta poslanca državnega zbora tudi Franc Kangler in Milan Petek iz LDS. Dogajanje v Mariboru je zanimivo predvsem zaradi dejstva, da sta LDS in SD tokrat v ozadju. Vse namreč kaže, da se v drugi krog ne bo uspelo uvrstiti ne Petku ne sedanjemu županu Borisu Soviču (SD), ki se je po oklevanju vendarle odločil za vstop v župansko tekmo, čeprav se bržkone zaveda, da je med avtsajderji. Največ možnosti za vstop v drugi krog ima tako zelo ambiciozni Franc Kangler, ki pa mu ne pripisujejo veliko možnosti za zmago, saj ga imajo nekateri Mariborčani za »provincialca«. Zato je mogoče pričakovati, da bo Pivec obdržal prepričljivo prednost vse do volitev. **D**



Nekateri županski kandidati v Ljubljani protestirajo zaradi diskriminacije.



Favorita v Mariboru Gregorja Pivca poleg SDS podpira še NSi.



Franc Kangler uživa podporo SLS in Slovenske nacionalne stranke.

## Z džamijo se bodo ukvarjali nasledniki

Da je džamija oz. islamski verski in kulturni center, ki naj bi ga gradili v Ljubljani, kisló jabolko, v katerega ljubljanski mestni svet pred volitvami ne bo ugriznil, dokazuje dejstvo, da se bo s tem problemom mestna oblast najverjetneje ukvarjala šele v naslednjem mandatu. Poglavitni vzrok za to pa niso grozilna pisma, ki so jih pred nedavnim prejeli nekateri mestni svetniki iz vrst ljubljanske leveice, pač pa ljubljansko volilno telo, ki zlasti po zadnjih izgrediv, ki so nastali po papeževih nerodnih izjavah v Regensburgu, še bolj nasprotuje graditvi islamskega centra.

## ANKETA

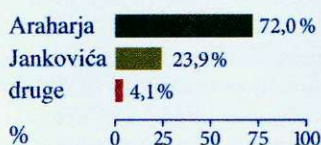
Ali bi moral Janez Drnovšek odstopiti s funkcije predsednika republike?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Odgovorite na [www.demokracija.si](http://www.demokracija.si)

Rezultati preteklega tedna

Koga bi v Ljubljani volili za župana?



Glasovalo: 753

DEMOKRACIJA spletna

# Vročé mestne občine

Mitja Volčanšek, foto: arhiv Demokracije

**Čprav po velikosti in pomenu med slovenskimi občinami premočno izstopata Ljubljana in Maribor, bodo izidi lokalnih volitev drugod po Sloveniji prav tako pomembni. Kot kaže, bodo nekatere tekme za županski stolček še posebej zanimive.**

**N**ovega župana bodo gotovo dobili v Novem mestu. Sedanji župan Boštjan Kovačič (marca je izstopil iz LDS) je pred štirimi leti tesno premagal neodvisnega kandidata Francija Konciljo, pri tem pa so se pojavili resni sumi volilne prevare oziroma ponarejanja glasovnic v korist Kovačiča. Slednji letos ne bo kandidiral, najbrž zaradi številnih afer, ki so krasile njegov mandat.

Najresnejši Kovačičev naslednik je tragično poraženec izpred štirih let Franci Koncilja, ki kot neodvisni kandidat uživa podporo SDS, NSi in SLS. LDS bo nastopila z dokaj neznanim Janezom Prezljem, kar priča o težavah pri iskanju reprezentativnih kandidatov. SD in Zveza za Dolenjsko podpirata Alojza Muhiča, podžupana in direktorja novomeške Komunale, ki je bila sredi lanskega leta v središču ene od afer. Med drugimi kandidati naj omenimo še Janija Kramarja (stranka AS in Lista za Slovenijo) in neodvisnega kandidata Miloša Dularja z liste Rad imam Novo mesto.

Zmagovalcu nikakor ne bo manjkalo dela. Dolenjska metropola se bo morala ob ugodnih gospodarskih kazalcih ukvarjati z ohranjanjem položaja regijskega središča, tarejo pa jo tudi občutljivi socialni problemi, med katerimi izstopa romsko vprašanje.

**Popovič v drugo?** Kar je bilo še pred štirimi leti na Obali nepojmljivo, ima sedaj več kot trdno podlago. Govorimo o možnosti Borisa Popoviča za vnovično izvolitev za župana mestne občine Koper, ki je znana kot rdeči fevd. Medijsko izredno izpostavljeni Popovič v dosedanjem mandatu ni imel miru, saj so se bolj ali manj namišljene afe v zvezi z njim kar vrstile (o tem podrobneje pišemo v tej številki). Kljub temu se zdi



položaj županove liste Koper je naš nadvse ugoden. Podporo mu je napovedala tudi SDS. NSi bo za svojega kandidata predstavila podjetnika Ivana Matoša. SD kandidira Jadrana Bajca, na prvem mestu strankine liste za mestni svet pa je nekdanji direktor Luke Koper Bruno Korelič, ki je s tem potrdil svoje dolgoletne politične simpatije. V LDS so kot protiutež Popoviču izbrali Bredo Krašna, predsednico sveta kopske LDS. Preostala kandidata sta Viktor Markežič (novoustanovljena stranka Oljka) in Franc Malečkar (Zeleni Slovenije).

V Novi Gorici se v nasprotju s Koprom obeta zmaga kandidata leve sredine. Socialni demokrati bodo stavili na sedanjega župana Mirka Brulca, ki je leta 2002 premagal dotedanjega prvega moža občine Črtomirja Špacapanu. Slednji se po krajši odsotnosti iz politike vrača v bitko za župana, tudi tokrat kot kandidat LDS. Špacapanu so podporo napovedali tudi v Listi

Roberta Goloba, direktorja družbe Istrabenz energetske sistemi.

Mestna opozicija pomladnih strank SDS, SLS, NSi in SMS je kot alternativo obema omenjenima oblikovala listo Skupaj za Goriško, skupnega kandidata za župana pa kljub napovedim niso mogli določiti. Tako bo SLS nastopila z Rajkom Harejem, NSi s Tomažem Lisjakom, za SDS pa še ni jasno, koga bo podprla. Med drugimi kandidati naj omenimo Mirana Müllnerja (SNS), predsednika Zveze za Primorsko Otona Mozetiča, neodvisnega kandidata Rudija Šimca, ki uživa podporo liste Goriška naprej (ta je nastala kot frakcija že omenjene liste Skupaj za Goriško) in stranke AS, ter Aljošo Humarja (stranka Kresnica).

**Stari in novi** V Murski Soboti se obeta dokaj izenačen boj. Aktualnega župana Antona Štihca podpira kar pet strank (SDS, NSi, SLS, DeSUS in AS), njegov najresnejši

tekmec pa bo po vsej verjetnosti kandidat LDS Andrej Gerenčer, ki je že bil župan Murske Sobotne, bil je tudi poslanec in veleposlanik v Budimpešti. Za županski stolček so v igri še trije kandidati: na listi SD Brigita Perhavec in neodvisna kandidata Suzana Szabo Pahič, direktorica tamkajšnje mestne knjižnice, in županov kritik veterinar Slavko Švenda.

MO Kranj oziroma njenega župana Mohorja Bogataja so v iztekajočem se mandatu pretresli nekateri škandali, zaradi česar se mu je odpovedala LDS, s katero je kandidiral leta 2002. Bogataj pri vnovični kandidaturi uživa podporo SD, SLS, DeSUS in SMS. SDS ima močno protikandidatko v politično izkušeni Ireni Oman, medtem ko bo NSi nastopila z Janezom Jerebom. LDS za župana kandidira direktorja carinske uprave Franca Koširja, Mladi za Kranj in Mladi za razvoj Kranja pa podpirajo neodvisnega Damijana Perneta. **D**

# Lažnivi Kljukec

Vida Kocjan, foto: Gregor Pohleven, Bor Slana

**Kandidat za ljubljanskega župana Zoran Janković se je v nekaj tednih najmanj dvakrat zlagal, poleg tega prikriva svoje milijardno premoženje, ki si ga je pridobil v zadnjih desetih letih, to je v času tranzicije.**

**P**rvič se je Janković zlagal, ko je dejal, da bo, če bo izvoljen za župana, to delo opravljal za 1 evro letne plače. Kmalu si je premislil in se mu to ne zdi več smiselno. Julija v TV-klepetalnici nacionalne televizije razglašal, da se njegova sinova ne bosta prijavljala na javne razpise mestne občine Ljubljana, že pri prvem TV-soočanju pa je to obljubo pozabil in dejal, da se bosta prijavljala na razpise. Resnice ne govori niti o svojem premoženju. Skupaj s sinovoma je lastnik ali solastnik najmanj 11 gospodarskih družb, njegovo premoženje pa je vredno

vsaj 4 milijarde tolarjev. Iz obubožanega in močno zadolženega ter večkrat ovađenega gradbenega operativca se je v slabem desetletju prelevil v ultrabogataša. Glede na to, da na svoje obljube hitro pozabi, je tudi verodostojnost njegovih predvolilnih obljub močno vprašljiva. Pri tem ne smemo pozabiti na njegovo prodajo delnic v Mercatorju kupcem s sumljivim kapitalskim izvorom in na sporne nepremičninske posle tako doma kot na Balkanu. Med ljudmi, ki ga bolje poznajo, velja Janković za maščevalnega, hinavskega in agresivnega človeka s

dobrimi zvezami z nekaterimi totalitarnimi samodržci, pri čemer zasleduje izključno svoje, pogosto tudi bolne ambicije, najpomembnejše pa so mu osebne koristi. V vodenju mestne občine Ljubljana tako vidi izključno novo priložnost za svoje nadaljnje bogatenje.

## Hitro obljubi, še hitreje pozabi

Zoran Janković, decembra lani odstavljeni predsednik uprave PS Mercator, je svoje rane po lastnih besedah lizal do aprila. Bolj kot izgubljeno mesto prvega človeka v Mercatorju ga je bolelo dejstvo, da mu je spodletel poskus prelisičiti

lastnike sistema in izvesti menedžerski odkup oziroma Mercator postopoma prepustiti srbskemu kapitalu. Iz užaljenosti je nato za 2 milijardi tolarjev prodal »svoje« delnice sistema in k prodaji javno pozival tudi druge lastnike. Kupci so bile osebe s sumljivim kapitalom in poštnim predalom na Kajmanskih otokih. Vmes je razglašal, da ima številne poslovne ponudbe iz tujine, v Studiu City na TVS pa je v začetku tega leta kategorično zatrdil, da ga politika ne zanima. Ko so mu vsi »veliki« posli spodleteli, se je odločil, da kandidira za župana mestne



**Zoran Janković išče priložnost za nadaljnje bogatenje.**





Ljubljancanom se slabo piše: volk dlako menja, nravi ne.

občine Ljubljana, in tako gladko snedel svojo besedo. Menda naj bi bil neodvisen. Kdor bo prebral članek do konca, bo lahko presodil, kako »neodvisno« je bilo njegovo imenovanje za predsednika uprave PS Mercator.

**Figamož** Že ob napovedi kandidature je Janković v medijih razlagal, da za županovanje ne bo prejemal mesečne plače oziroma si bo dal izplačati en evro plače na leto. Kmalu o tem ni več govoril, ampak je izjavil, da se mu to ne zdi več smiselno. Vendar to ni največji Jankovičev »greh«. Še konec julija letos je v klepetalnici na spletni strani RTV SLO dejal, da se njegova sinova v primeru, če bo izvoljen za župana, ne bosta prijavljala na javne razpise v mestni občini. Že čez dva meseca je v eni od televizijskih oddaj dejal, da se njegova sinova oziroma njuna podjetja seveda lahko prijavljajo na javne razpise (podatke iz klepetalnice in del magnetograma iz televizijske oddaje objavljamo posebej). Že samo to, da si je človek, ki je bil še pred slabim desetletjem po

premoženju enak povprečnim državljanom, v nekaj tednih najmanj dvakrat premislil, daje slutiti, da bi bil tudi kot župan figamož. Pri obljubah torej drži fige v žepu in se obnaša kot prodajalec na tržnici, ki pri obratu za 90 stopinj »pozabi«, kaj je obljubil hip pred tem.

**V šoli s prekupčevalci** V Saracih pri Smederevu 1. januarja 1953 rojeni Zoran Janković (mami je bila Slovenka, oče pa Srb) je prvih 11 let svojega življenja preživel pri starih starših, se nato preselil k staršem v Ljubljano in začel obiskovati 5. razred osnovne šole, ne da bi obvladal materni jezik. Danes se rad pohvali, da je svojo podjetniško žilico izkazoval že v gimnaziji, ko je novačil kandidate za vozniški izpit. Vpisal se je na ekonomsko fakulteto, se vmes poročil, in čeprav naj bi bil po lastnih navedbah še pred poroko leta 1974 sam zgradil stanovanjsko hišo s prihranki od dela v AMD Moste in avtoprevoznitva, s katerim je pomagal očetu, poznavalci razmer zatrjujejo, da mu je to hišo še pred poroko z njegovo hčerko zgradil predvsem Jankovičev tast. Diplomiral je leta 1980 (pri dr. Tei Petrin, nekateri pa njegovo diplomno zdaj menda preverjajo), to je devet let po vpisu na fakulteto. Naslov njegove diplomske naloge je dovolj pomenljiv: Prekupčevalci s kmetijskim blagom pri nas. V nalogi je med drugim analitično prikazal ceno kilograma paprike iz Makedonije v letu 1975 (nalogo naj bi bil oddal leta 1980!). Tudi pozneje je dejal, da se je s področjem prekupčevanja in t. i. zeleno mafijo podrobno spoznal že v 80. letih prejšnjega stoletja, nasploh pa se je nekako prijel njegovo stališče, da



Tranzijski tajkun Zoran Janković

## Jankovičeve obljube ne veljajo več kot nekaj tednov

TV-klepetalnica: Zoran Janković (13. julij 2006 ob 12:00)

**Andrej:** Pozdravljeni, nekatere skrbi, da boste funkcijo izkoristili za oddajo različnih poslov prijateljem, družinskim članom?

**Zoran Janković:** Naj jih to nič ne skrbi ... Nobeden od družinskih članov ne bo udeležen pri poslih mestne občine Ljubljana.

in

**Zoran Janković pri TV-soočenju z voditeljico Vido Petrovčič (dobra dve meseca pozneje)**

**Petrovčičeva:** Mislite, da se lahko (sinova – op. av.) javita na razpis?

**Janković:** Seveda, zakaj pa ne?

**Vir:** Spletna stran RTV SLO in magnetogram TV-soočenja

## Lastniški deleži družine Janković ob koncu leta 2005

	LASTNIŠKI DELEŽ V ODSOTKIH	TRŽNA OZ. KNJIGOVOD. VREDNOST KAPITALA V TISOČIH TOLARJEV
PS Mercator	1,74	2,124.960
Diagnostični center Bled	31	777.359
Hotel Jelovica Bled	91,38	427.716
Electa Inženiring	100	340.988
Medilab	17,5	46.959
Klinika Ljubljana	50	45.174
Luna park Sežana	20,6	25.337
BTC Kratochwill	20	18.823
Volos	100	2.809
VJJ	100	2.029
Electa Holding	100	1.019
SKUPAJ		3,813.173

**Vir:** Klirinško depotna družba, Ajpes, Damijan Janković in lastni izračun – povzeto po ugotovitvah novinarja Silvestra Šurle iz tednika Mag

**Opomba:** V začetku letošnjega leta je Janković za 2 milijardi tolarjev (tolikšna je ocena v javnosti, sam zneska ni izdal) delnice PS Mercator prodal družbi Altima, katere lastniki naj bi bili srbski poslovneži, družba pa je imela le poštni predal na Kajmanskih otokih.

Dodajmo, da je Zoran Janković po lastnih navedbah 62,5-odstotni lastnik družbe KLM, d. d., ki je imetnica 61.490 delnic Mercatorja iz kroga dokapitalizacije Mercatorja ob koncu leta 2005 in v začetku leta 2006.

Današnja vrednost premoženja družine Janković naj bi bila torej še vedno približno enaka kot ob koncu leta 2005, če so seveda Jankovičeve navedbe resnične.

je dober trgovec le tisti, ki obvlada prekupčevanje in prekupčevalce. Sodbo o tem, kaj to pomeni v praksi, naj si ustvari vsak bralec sam. Janković je očitno že v mladosti presodil, da so njegove ambicije večje od tistih, ki mu jih ponuja življenje običajnega poslovnega. Zadovoljen ni bil v nobeni službi,

kjer ni postal vodja. Bil je blizu vodstva, vendar nikjer prvi. Bil je užaljen, ker ga Miran Goslar, takratni predsednik uprave Mercatorja, ni izbral za direktorja skupnega podjetja Mercator Inženiring (vodil ga je Jože Vidmar), zato je dal odpoved in se zaposlil v SOZD Emona. Pričakoval je, da ▶

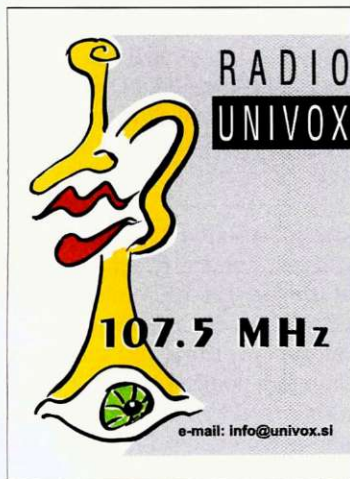
► bo nasledil predsednika uprave Mitjo Svetelja. Ko se to ni uresničilo (na ta položaj je bil imenovan Marko Sok), je spet dal odpoved (leta 1990) in ustanovil podjetje Electa Inženiring (za takratnih 2 tisoč mark ustanovnega kapitala), ki se je začelo ukvarjati s projektiranjem, graditvijo objektov in notranjo opremo. Po tem letu si je zgradil tudi stanovanjsko hišo na Rudniku, kjer stanuje še danes. Dodajmo, da je obogatel v bistvu v zadnjih dobrih desetih letih. Kot



Spletna stran: [http://www.youtube.com/watch?v=\\_yocf\\_Hfcj0](http://www.youtube.com/watch?v=_yocf_Hfcj0) s posnetkom, ko Rop zabrusi Jankoviču, da ga je v Mercator postavila politika.



Kako namerava Jankovič ravnati z Ljubljano, kaže ravnanje Janeza Pergarja, Jankovičevega »svetovalca« za turizem, ki je Kompas pred nekaj tedni prodal Hrvatom.



zanimivost povejmo, da se je leta 1988 vozil z golfom.

**Sporna Electa** Z družbo Electa, za katero so že pred časom nekateri časniki pisali, da je bila zelo zadolžena, zaradi česar so bile na sodišču vložene tudi številne tožbe (in pozneje čudežno umaknjene), zoper Jankoviča pa so bili sproženi kazenski pregoni (tudi nanje se je pozabilo), je prevzemal posle pri prenovi Grand hotela Metropol, Grand hotela Palace, garažne hiše v Portorožu, gradil je novogoriško Perlo in poslovno stavbo novogoriškega Hita. Gradnje torej, za katere ni bilo javnih razpisov in kjer si dobil posel le, če si lobiral, da ne rečemo še kaj hujšega.

**Na listi LDS** Leta 1994 je postal član poslovno-razvojnega sveta LDS, ki ga je vodil preminuli Peter Rigl. Čeprav je Jankovič ves čas razglašal, da ni član nobene politične stranke, se je zelo rad kazal v družbi Milana Kučana, nekdanjega predsednika države, ki mu je Jankovičeva navzočnost ugajala, in sicer doma, kjer je rezal trakove v nekaterih trgovskih središčih, in v tujini, na primer v Bosni in Hercegovini, kjer se je njegovo ime pojavljalo v zvezi z nekaterimi spornimi nepremičninskimi posli. No, Peter Rigl je Jankoviča nato v imenu Odškodninskega sklada predlagal za člana nadzornega sveta Mercatorja, ki ga je po Goslarjevem odhodu vodil Živko Pregl, nekdanji podpredsednik izvršnega sveta SFRJ (znan po tem, da je v času osamosvojitvene vojne iz Beograda v Slovenijo prišel med zadnjimi Slovenci, in kot človek z močnimi zvezami v švicarski poslovni navezi). Leta 1997 se je moral Pregl posloviti z mesta generalnega direktorja Mercatorja, nanj pa se je zavihtel Jankovič, potem ko je zvito kot član nadzornega sveta glasoval celo proti Preglovi odstitvi, kar se danes kaže kot dobro premišljena poteza. To naj bi bil po njegovem mnenju in zapisih njegovih zvestih podanikov dokaz, da sam ni imel namena spodnesti Pregla in postati prvi mož Mercatorja.

»Polit'ka te je nastav'la« Dolgo je v javnosti veljalo, da Jankovič direktor Mercatorja ni postal po strankarski ali, bog ne daj, politični liniji, ampak zaradi svojih



Lastniki Mercatorja so Jankoviča pravočasno odstavili.

Jankovič je v davčni napovedi za odmero dohodnine za leto 2005 po lastnih navedbah prijavil 205,7 milijona tolarjev prihodkov (858.393 evrov) in plačal slabih 75 milijonov tolarjev dohodnine. To pomeni, da je bil njegov lanski mesečni prihodek slabih 11 milijonov tolarjev. Ker so ga nadzorniki odstavili z mesta predsednika uprave Mercatorja, je v letošnjih osmih mesecih prejel 2,3 milijona tolarjev (zaposlen je v lastnem podjetju), kar je 291 tisoč tolarjev bruto na mesec oziroma manj kot 200 tisoč tolarjev neto na mesec. Drobiž v primerjavi z milijoni, ki so mu jih izplačevali v Mercatorju.

Jankovič zatrjuje, da je polovični lastnik hiše v Ljubljani, ima nekaj umetniških slik, katerih natančne vrednosti ne pozna, vrednostnih papirjev nima in je 62,6-odstotni lastnik družbe KLM, ki je v lasti nekdanji vodilnih Mercatorjevih zaposlenih. Vozi avtomobil znamke mercedes 320 E, ki je v njegovi osebni lasti, drugega premoženja nima (kot zatrjuje sam). Nima dolgov, nima posojil pri bankah in nima prihrankov. Vse to je izdal novinarjem poslovnega dnevnika. Kam je shranil denar iz prodaje Mercatorjevih delnic, pa ga ni nihče niti vprašal.

zmožnosti. Šele nekaj let pozneje je komercialna televizijska postaja objavila posnetek, ko je Anton Rop Jankoviču, s katerim sta se nekaj prerekala, pri tem pa mislila, da ju ne snemajo, zabrusil dobesedno naslednje: »Polit'ka te je nastav'la. Jaz sem te nastavu. Točno, polit'ka te je nastav'la.« Posnetek tega pogovora je mogoče najti na spletni strani: [http://www.youtube.com/watch?v=\\_yocf\\_Hfcj0](http://www.youtube.com/watch?v=_yocf_Hfcj0). To za poznavalce razmer ni bilo nič novega, bil pa je kronski dokaz za vse tiste, ki so bili (ali so še) prepričani, da postavitev Zorana Jankoviča za predsednika uprave PS Mercator ni imela nič skupnega s politiko in da je bil Jankovič neodvisen pred-

sednik uprave Mercatorja, kot naj bi bil danes neodvisen kandidat za župana mestne občine Ljubljana. Posnetek, ki ga omenjamo, pa kaže še nekaj drugega; kako majhen je bil Jankovič pred Ropom oziroma kako veliko moč je imel Rop nad Jankovičem. Pokaže tudi to, kako je Jankovič ranljiv na nekaterih področjih. Skratka, posnetek prikazuje povsem drugačnega Jankoviča, kot se kaže v javnosti. Vsakomur, ki si ga bo ogledal, bo jasno tudi to, da si Jankovič v vseh teh letih tako velikega premoženja ni mogel pridobiti brez dovoljenja tistih, ki bedijo nad njim. **D**

Prihodnjič:  
Jankovičevi sporni posli in afere

# Pozitivna poteza Krkine uprave

Boštjan Kramberger, Kapitalska družba

Pretekli teden so se svetovni borzni indeksi znova obarvali rdeče, za kar so krivi makroekonomskim podatki, ki so jih objavila nekatera pomembna podjetja v Združenih državah Amerike.

## PORTFELJ 8 DELNIC NA DAN 22.04.2006

VREDNOSTNI PAPIR	TRG	INDEKS	VALUTA	ŠT. LOTOV	NAKUPNI TEČAJ	TEČAJ 22.9.2006	RAST DELNIC V %	SKUPAJ V SIT
1 Petroleo Brasileiro S.A.	Amerika	NYQ	USD	53	96.88	76.67	-20.86	759,551
2 Krka	Slovenija	SBI	SIT	10	143000	172805	20.84	1,728,050
3 Bayer	Nemčija	GER	EUR	116	35.94	38.43	6.93	1,068,286
4 Continental	Nemčija	GER	EUR	50	83.42	88.36	5.92	1,058,730
5 Lockheed Martin	Amerika	NYQ	USD	64	83.68	82.85	-0.99	991,125
6 Ishare MSCI Japan	Amerika		USD	387	13.83	13.2	-4.56	954,862
7 Vallourec	Paris	PAR	EUR	23	182	185.3	1.81	1,021,322
8 Raiffeisen International	Dunaj	VIE	EUR	55	76.09	77.4	1.72	1,020,148

Denar v SIT 1,763,385 • Skupaj 10,365,458

Vrednost portfelja 04.11.2005 → 10,023,326 • Vrednost portfelja 22.09.2006 → 10,365,458 • Donosnost portfelja v odstotkih → 3.41 • Donos portfelja v SIT → 342,132  
EUR → 239.64 • USD → 186.92

Filadelfijska banka je objavila, da se je poslovna klima v njihovi regiji spustila najnižje po aprilu 2003, kar naj bi bilo znamenje, da je ameriško gospodarstvo v večjih težavah, kot so ocenjevali poznavalci, in da scenarij o »tršem pristanku« ni izključen.

Dow Jones in S&P sta se med tednom močno približala najvišji vrednosti vseh časov, in ko je bilo videti, da je le vprašanje časa, kdaj bodo rekordne vrednosti

postavljene na novo, so prej omenjeni slabi makroekonomski izidi indekse poslali nižje.

Dow Jones je padel za 53 točk ali 0,4 odstotka, S&P je 5 točk nižje, medtem ko je Nasdaq izgubil 17 točk vrednosti ali 0,7 odstotka. Ta teden se je veliko dogajalo s tehnološkimi delnicami, ki jim nekateri poznavalci napovedujejo lepši konec leta. Signali s trga pa so različni; če je Oracle z objavo izidov pozitivno presenetil delničarje in bil za to nagrajen s 7,6-odstotno rastjo na tedenski ravni, so delnice Yahooja zaradi objave, da bodo izidi na spodnjem delu pričakovani, izgubile 13 odstotkov vrednosti. Poleg omenjenih podjetij se je pod prodajnim pritiskom investitorjev znašla tudi delnica Hewlett Packarda, ki je zaradi škandala, povezanega z upravo, izgubila 4,3 odstotka vrednosti.

Skupaj z ameriški indeksi so se v petek potopili tudi evropski. Nemški DAX je padel pod raven 5.900 točk in je na tedenski ravni izgubil slab odstotek. Najbolj so bile prizadete delnice podjetij, ki izvažajo v ZDA. »Nad vodo« so ostale delnice, kjer potekajo prevzemne zgodbe. Farmaceut

Merck je objavil nakup Serone, švicarskega biotehničnega podjetja, pri Continentalu so sporočili, da so potekali pogovori o prevzemu, Man pa je po prvi zavrnitvi znova dal ponudbo za švedsko Scania, ki je tokrat višja kot prvič. Na razvijajoče se trge in na podjetja, ki so močno povezana s temi območji, so vplivali dogodki na Madžarskem.

Japonski Nikkei 225 je v petek trgovanje dan končal za 1,46 odstotka nižje kot teden poprej. Glede na veliko odvisnost japonskega gospodarstva od Amerike padec ni presenečenje. Vendar za vzpodbudo lahko povemo, da se je cena zemljišč na tem območju po nekaj letih zvišala, kar je znova točka za centralno banko v boju z inflacijo. Med surovinami je nafta spet izgubila nekaj

vrednosti in se že močno približuje ceni pod 60 ameriških dolarjev. Padec cene nafte pa močno skrbi države, ki imajo velike zaloge te strateške surovine, zaradi česar so se na trgu pojavile špekulacije, da bo OPEC na naslednjem zasedanju znižal kvoto načrpane nafte.

V Sloveniji smo lahko spremljali nadaljevanje rasti delnic novomeške Krke, ki se je ustalila močno nad 170.000 tolarji. K rasti so pripomogli nakupi delnic strani članov uprave, ki so s tem pokazali, da načrtujejo nadaljnjo rast podjetja. Trg pa je čedalje bolj v pričakovanju kotacije Telekomu, ki naj bi oktobra začel kotirati na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev.

V našem portfelju ta teden nismo ničesar spremenili. ■



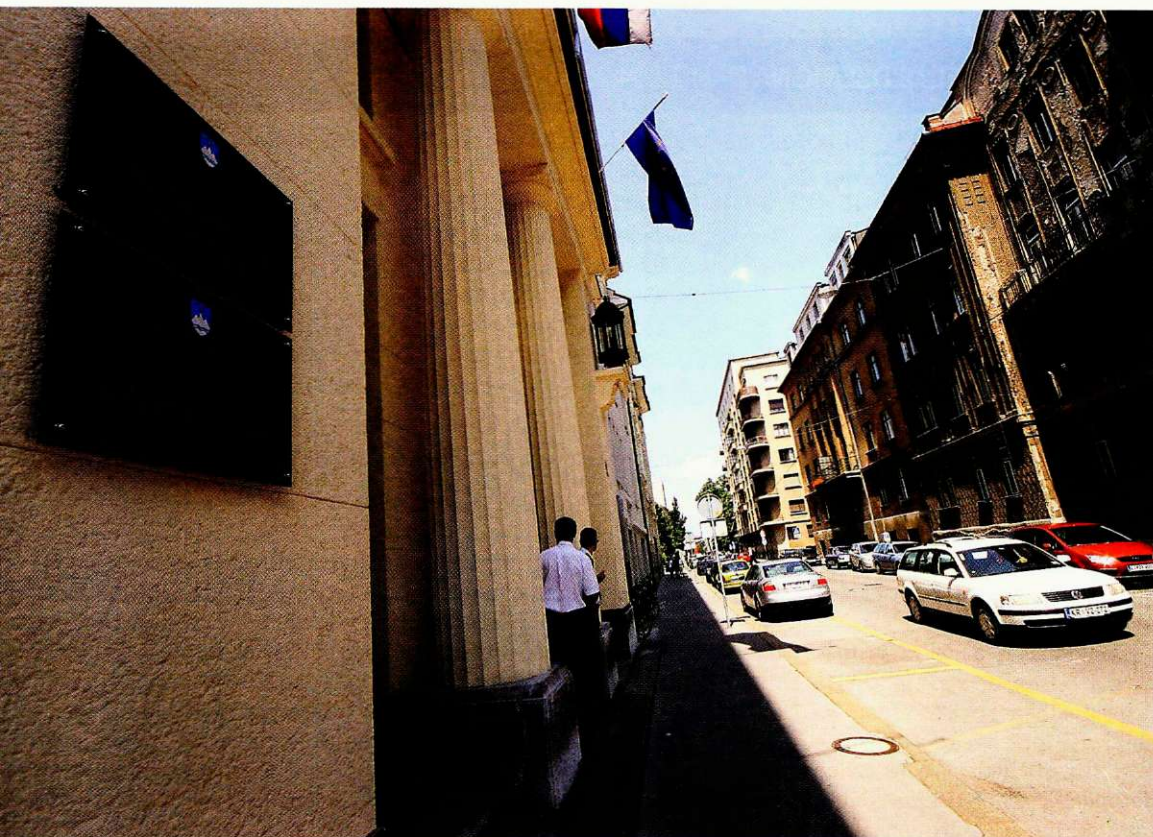
**RADIO  
ZELENI VAL**  
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

# Strašenje z javnofinančno luknjo

Denis Vengust, foto: Bor Slana, Gregor Pohleven

**Strasti okoli napovedi javnofinančnega primanjkljaja za prihodnje leto so se umirile. Urad za makroekonomske analize in razvoj je potrdil besede strokovnjakov z ministrstva za finance, da primanjkljaj ne bo višji od 73 milijard tolarjev.**



*Letos bodo prilivi iz nekaterih davkov veliko večji.*

Vse se je sukalo okrog izračunov, ki so vsak po svoje napovedovali scenarij za vnaprej. Ministrstvo za finance je na podlagi svojih analiz izračunalo, najjavnofinančni primanjkljaj v letu 2007 ne bi presegel enega odstotka bruto domačega proizvoda (BDP), kar pomeni 73 milijard tolarjev. V to je trdno prepričan tudi finančni minister Andrej Bajuk. Na nedavni tiskovni konferenci je poudaril: »Prepričani smo, da bo predlog državnega proračuna v skladu z okvirom, ki ga je vlada obravnavala, celotni primanjkljaj leta 2007 pa ne bo presegel enega odstotka bruto domačega proizvoda.«

**Precej višji davčni prilivi** Bajuk je tudi dejal, da bodo letos prilivi

iz nekaterih davkov veliko večji, kot so bili predvideni. Podlaga za davčne prihodke države – BDP v letu 2005 – je namreč višji od prvotnih ocen, ob tem pa bo nekoliko višja tudi letošnja gospodarska rast. Sprva je bilo namreč načrtovano, da bo letos izkupiček iz davka na dobiček pravnih oseb



*Finančni minister Andrej Bajuk*

znašal 146 milijard tolarjev, na podlagi podatkov pa so to vsoto povišali na 164 milijard. Toda sedaj do konca leta država pričakuje že kar 220 milijard tolarjev iz tega naslova. Zato po besedah finančnega ministra ni nikakršne potrebe, da bi zaradi zniževanja davka na izplačane plače zviše-



*Janez Šušteršič, direktor UMAR*

vali davek na dodano vrednost. Ob vsem tem je finančni minister še dejal, da se bodo, če bo treba, stopnje DDV zvišale leta 2008, zagotovo pa se bodo zvišale trošarine na cigarete.

Minister za finance je tako javno potrdil oceno, da bodo odhodki državnega proračuna za leto 2007 znašali približno 1.975 milijard tolarjev, proračunski primanjkljaj pa, kot smo že omenili, približno 73 milijard tolarjev. Na finančno ministrstvo je nedavno prispelo pismo, v katerem direktor Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) Janez Šušteršič in državni sekretar v službi vlade za razvoj Andrej Horvat opozarjata na možnost, da bi kombinacija predlagane davčne in proračunske politike lahko prinesla dodatno povečanje javnofinančnega primanjkljaja za kar 110 milijard tolarjev ali blizu 1,5 odstotka BDP. Po teh napovedih bi primanjkljaj leta 2007 z že predvidenim enoodstotnim primanjkljajem vred lahko znašal 2,5 odstotka BDP, to pa je že nevarno blizu maastrichtskega kriterija treh odstotkov. Minister Andrej Bajuk je govornice o 110 milijardah dodatnega proračunskega primanjkljaja označil za absolutno izmišljijo in laž.

V pismu Andrej Horvat in Janez Šušteršič tudi opozarjata, da ima vlada za pokritje dodatnega proračunske luknje v letu 2007 na voljo štiri možnosti z zelo različnimi makroekonomskimi posledicami. Med temi je dvig stopnje davka na dodano vrednost, in sicer spodnje z 8,5 na 10 odstotkov in zgornje z 20 na 23 odstotkov. Glede morebitnega povečanja stopenj davka na dodano vrednost je Janez Šušteršič dejal, da bo UMAR to odločitev, če jo bo vlada sprejela, upošteval pri napovedi rasti. »Dvigovanje stopnje DDV lahko zelo negativno

vpliva na gospodarsko rast, zato je bilo koristno, da je bil narejen model vpliva reform, in pomembno je, da se zdaj iščejo rešitve, s katerimi bi DDV povečali manj ali pa tega sploh ne bi storili. Povečanje DDV bi vplivalo tudi na inflacijo in to hkrati z uvedbo evra lahko zelo zamaje pričakovanja ljudi,« meni Šušteršič. »Ko sem videl predlog davčne reforme, nisem bil prav navdušen. Pričakoval sem večje poenostavitve, govornice o tem, da sem napovedal svoj odstop, pa niso resnične. Pri davčni reformi me niso toliko zanimale stopnje kot javnofinančni okvir, ki mora biti znan do konca meseca, skupaj z izračuni proračunskih prihodkov in odhodkov. Vlada tega še ni dobila, nihče še ni potegnil črte pod javnofinančni položaj v prihodnjem letu tudi z vidika naših napovedi,« je dejal direktor vladnega urada za makroekonomske analize in razvoj Janez Šušteršič. Po neuradnih informacijah sta namreč skupaj s prvim možem vladne službe za razvoj Andrejem Horvatom svoje domnevno nasprotovanje utemeljila

s slabšanjem makroekonomske stabilnosti države v letu 2007, ki bi ga lahko povzročila kombinacija spremenjene davčne zakonodaje in okvirov za pripravo proračunov za prihodnji dve leti. Pri svojih izračunih, ki so napovedali rast javnofinančnega primanjkljaja, je UMAR upošteval podatke, ki so jih pripravljavci navedli v obrazložitvah predlaganih davčnih zakonov, podatke o sedanji stopnji DDV in višji okvir proračunskih izdatkov. Pričakovanega povečanja gospodarske rasti v tem izračunu UMAR ni upošteval, pomembno pa je omeniti, da so na finančnem ministrstvu pripravili novo oceno prilivov proračuna v prihodnjem letu, ki naj bi jih prinesla za 0,5 do 0,6 odstotne točke večja rast BDP od sprva predvidene.

**Soglasje o scenariju** Čeprav je Šušteršič prepričan v svoje rezultate in izračune, je vendarle

## Finančni minister odločno zavrača povišanje stopnje DDV v prihodnjem letu.



*Trošarine na cigarete se bodo povišale.*

priznal svojo zмотo. Na tiskovni konferenci, na kateri sta nastopila skupaj s finančnim ministrom in direktorjem službe za razvoj, je dejal, da je bilo stališče UMAR o 110 milijardah primanjkljaja pripravljeno dva tedna pred tem. Njegov namen naj bi bil po njegovih besedah predvsem vzpodbuditi razpravo, da bi prišli do končne slike javnih financ za prihodnje leto. Nato so po njegovih besedah sledili podrobni sestanki s predstavniki finančnega ministrstva in tako se je UMAR seznanil s podatki, ki jih prej ni poznal. »Kaže,

da bo primanjkljaj mogoče zapreti v sprejete okvire.« Minister za finance Andrej Bajuk pa je poudaril, da so javnofinančne razmere skladne s cilji in napovedmi ter da so finance stabilne in konvergenčna merila za prevzem evra niso ogrožena. »Izračun UMAR smo vzeli kot delovno gradivo, prepričani smo, da je zdaj vse pojasnjeno,« je izjavil Bajuk.

Kot vse kaže, za zdaj dejansko ni razlogov za preplah. BDP se povečuje hitreje, kot so pričakovali. Posledično so višji tudi proračunski prihodki. Vsaj del tega trenda naj bi se ohranil tudi v prihodnjem letu. Pomembno je tudi, da bo do izpada pri davku od dohodka pravnih oseb prišlo šele leta 2008. Hkrati je državi na voljo še povečanje trošarin na cigarete. Zato lahko ugotovimo, da tveganje za povečanje primanjkljaja ni večje kot sicer. Edina nevarnost je morebitno nenadno upočasnjevanje gospodarstva. K sreči za zdaj nič ne kaže v to smer. **D**

**HOKUS**  
zamrznjena specialiteta

**HOKUS**  
Francoalki rogljiči  
CROCIANCI  
s karamelnimi posluševci

**HOKUS**  
Francoalki rogljiči  
CROCIANCI

**HOKUS**  
Francoalki rogljiči  
CROCIANCI

**NOVO**

**Že vzhajano!**  
**Hitra in enostavna priprava.**

Novišk: Zira d.o.o., Šmartinska 154, 1529 Ljubljana

# Regija presežkov

Peter Avsenik, foto: Gregor Pohleven, Bor Slana

Osrednja Slovenija je po številnih kazalcih tudi v evropskem merilu regija presežkov, od nje je v veliki meri odvisna hitrost razvoja države. Vendarle pa zanjo veljajo dokaj neenakomerna razvitost in težave na področju infrastrukture.



Vlada je minuli teden obiskala osrednjo slovensko regijo.

Z obiskom osrednje slovenske regije se je končal prvi krog obiskov, vlada pa bo z njimi po besedah premierja Janše nadaljevala tudi v drugem delu svojega mandata.

**Visoka razvitost** Po podatkih iz leta 2004 osrednja slovenska regija pokriva slabih 13 odstotkov površine Slovenije, kar jo v primerjavi z drugimi uvršča na drugo mesto. V njej živi kar četrtnina celotnega slovenskega prebivalstva (okoli 500 tisoč), pri čemer je tudi naravni prirast v tej regiji po podatkih izpred treh let primerjalno najvišji. Delež visokošolsko izobraženih ljudi je 13 odstotkov in je krepko nad slovenskih povprečjem (8 odstotkov). Vendar je krepko nadpovprečen tudi

12-odstotni delež brezposelnih z najvišjo stopnjo izobrazbe.

Indeks dnevne migracije je najvišji v Sloveniji, kar je povezano predvsem s tem, da je mnogo ljudi iz drugih krajev zaposlenih v glavnem mestu Ljubljani. Osrednjeslovenska regija je tudi edina pri nas, v kateri je opazen presežek

delovnih mest. Velika večina (87 odstotkov) zaposlenih po podatkih iz leta 2003 dela v podjetjih, družbah in drugih organizacijah, kar je v primerjavi s slovenskim povprečjem najvišji delež, 6 odstotkov pri samozaposlenih, 5 odstotkov pa je samostojnih podjetnikov posameznikov.

Tudi po višini bruto domačega proizvoda na prebivalca je regija najbolj razvita, saj slovensko povprečje presega za okoli 40 odstotkov in je tako na ravni BDP petnajsterice Evropske unije pred njeno širitvijo (EU 15). V primerjavi z vsemi članicami evropske unije (EU 25) se je od leta



Na Inštitutu Jožefa Stefana v Ljubljani



Minister Janez Drobnič v domu starejših občanov

1995 do 2002 položaj izboljšal za 13 indeksnih točk, kar je med slovenskimi regijami in med sosednjimi regijami na ravni NUTS 3 primerjalno največ. V osrednji slovenski regiji so tudi plače po podatkih iz leta 2004 povprečno za okoli 15 odstotkov višje.

Vsi ti podatki torej govorijo o regiji presežkov, ki pa ima kljub vsemu še svoje pomanjkljivosti in možnosti razvoja. To je na svojem obisku ugotovila tudi slovenska vlada.

**Težave z infrastrukturo** Poleg omenjenih kazalcev razvitosti regije je predsednik vlade Janez Janša na tiskovni konferenci v ljubljanskem hotelu Lev ob koncu obiska poudaril dejstvo, da je regija najbolj sposobna črpati evropska sredstva; tudi projektov, ki so bili v obdobju od 2004 do 2006 financirani s strani Evropske unije, ima osrednja Slovenija največ. Vendar je opozoril, da je znotraj regije veliko razlik. Del tega območja je namreč tudi Ribniško-kočevska subregija, kjer so razvojni kazalci povsem drugačni. To območje je za slovenske razmere podpovpračno razvito, tudi plače so na ravni okrog 80 odstotkov slovenskega povprečja. "Podatki o regiji, ki je razvita nad evropskim povprečjem, ne govorijo o kakovosti življenja v celotni regiji," je dejal premier Janša, da tudi pri možnostih za odpravljanje teh razlik obstaja velikanska razlika.

Bistveni problem regije je po Janševem mnenju infrastruktura, o čemer so govorili tudi na delovnem posvetu na Inštitutu Jožefa Stefana. "Gre za problem mirujočega prometa v Ljubljani in na samih vpadnicah. Veliko prebivalcev se namreč vozi v Ljubljano, ker ta ponuja največ delovnih mest. Za nekatere je dostop boljši kot za druge. Problematične so predvsem vpadnice iz gorenjske smeri, deloma litijske. Največji problem je cestna povezava proti Ribnici in Kočevju. Te probleme je treba odpravljati prioritarno," je dejal premier.

Tudi osrednja Slovenija kot najrazvitejša regija pri nas ima torej težave, ki pa so po besedah predsednika vlade rešljive z razdelitvijo države na pokra-



Minister za kulturo Simoniti v SNG Opera in balet



Karl Erjavec je obiskal Gasilsko brigado Ljubljana.

jine. "S spremembo ustave, ki je bila sprejeta pred kratkim, je bila dana možnost za ta korak. V nekaj tednih bo tako v vladni postopek prišel sveženj zakonov, ki bodo omogočili oblikovanje pokrajin. Tako bomo dobili tudi formalne okvire za reševanje težav, ki so nekje med državno in lokalno ravno in jih posamične občine ne morejo reševati, država pa težko rešuje toliko zadev," je dejal premier Janša, ki se je ob koncu obiska ude-

trge jugovzhodne Evrope, in o ustanovitvi trgovinske zbornice.

Podjetje Helios, ki velja za največje slovensko podjetje, ki izdeluje različne premaze, sta obiskala minister za javno upravo Gregor Virant in minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Jure Zupan. Govorili so o sodelovanju na področju znanosti in visokega šolstva pa tudi o birokratskih ovirah, s katerimi se podjetje srečuje.

V okviru vladnega obiska je minister za zdravje Andrej Bru-

stojen za lokalno samoupravo in regionalno politiko, pa se je srečal s predstavniki nekaterih občin v regiji. Minister za delo, družino in socialne zadeve si je ogledal Dom starejših občanov v ljubljanskih Fužinah, šolski in športni minister Milan Zver pa je v Kočevju med drugim podpisal dogovor o graditvi nove telovadnice. Lovro Šturm, minister za pravosodje, se je srečal s predstavniki upravnih enot in okrajnih sodišč v regiji, okoljski minister pa se je v Šmartnem pri Litiji pogovarjal o tamkajšnji obvoznici. Minister za kulturo Vasko Simoniti je obiskal Slovensko narodno gledališče Opera in balet v Ljubljani, obrambni minister Karl Erjavec pa se je med drugim srečal z gasilci ljubljanske gasilske brigade.

## Vzporednico med vladnim obiskom in oktobrskimi volitvami je težko potegniti, saj je vlada svoje obiske porazdelila čez svoj celotni mandat in bo z njimi nadaljevala tudi v prihodnje.

ležil še doberdelne nogometne tekme med gospodarstveniki in politiki, pri kateri so za društvo Beli obroč, ki pomaga žrtvam kaznivih dejanj, zbrali dobra 2 milijona tolarjev.

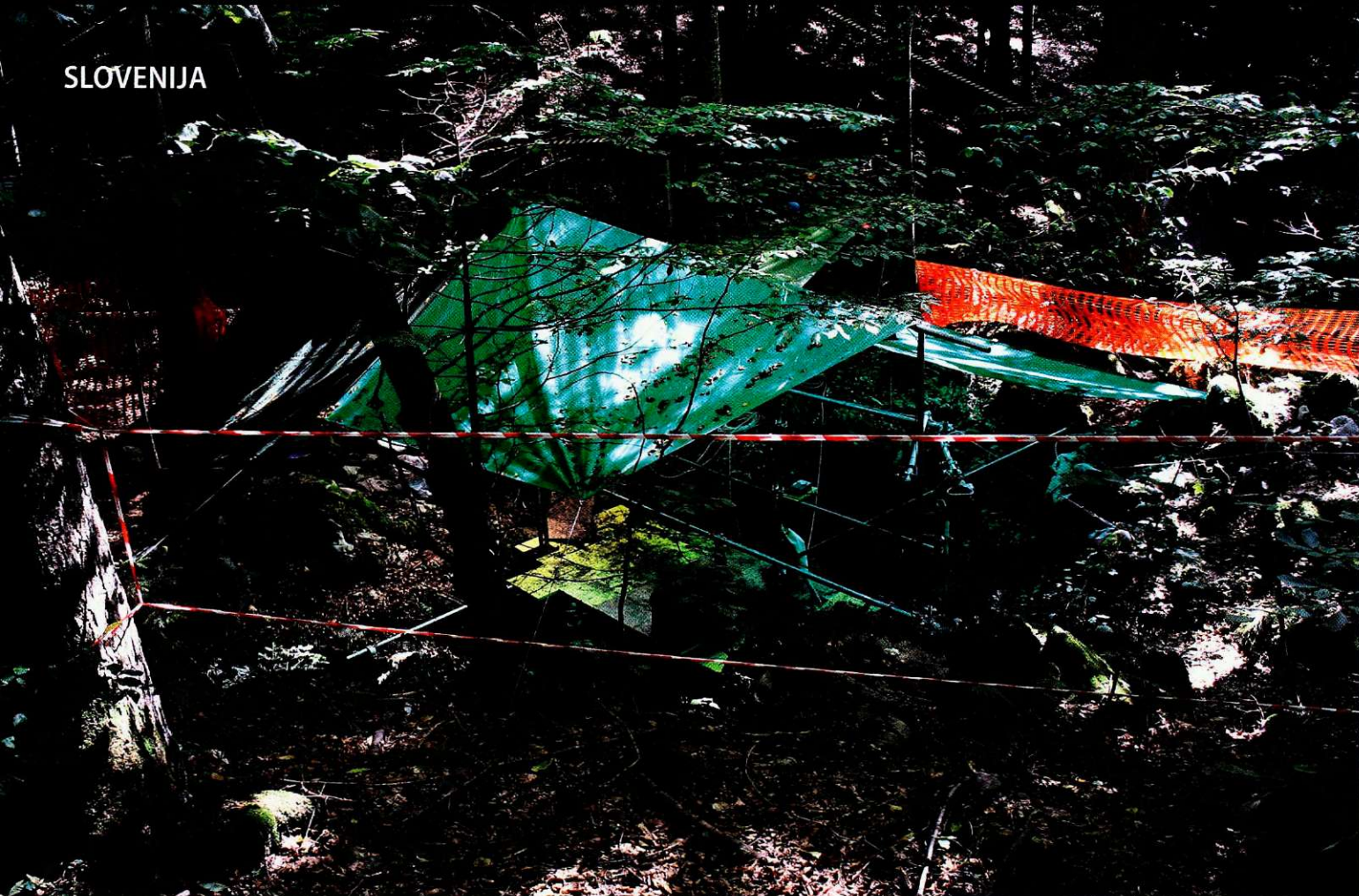
### Vlada podpira uspešne družbe

Minister za gospodarstvo Andrej Vizjak in finančni minister Andrej Bajuk sta se med drugim srečala z vodstvi družb Mercator in Petrol. "Podjetji imata drzne načrte v Sloveniji in regiji, vlada pa te načrte podpira," je ob tem dejal Bajuk, ki se je z vodstvom obeh družb pogovarjal tudi o davčni reformi in o pripravah na uvedbo evra. Minister Vizjak pa je govoril o razvojnih načrtih, pri čemer je potrdil podporo vlade pri prodoru Mercatorja na

član med drugim obiskal Klinični center Ljubljana (KC). Vodstvo je ministra seznanilo z izgubo v poslovanju (dolg znaša kar 670 milijonov tolarjev), pri čemer lahko polovico tega zneska, kot je pojasnila strokovna direktorica KC Aleksandra Markovič, pripišemo nekaterim drugim zdravilom. Minister Bručan je ocenil, da bo z novim pravilnikom o cenah zdravil prišlo do sprememb na tem področju, in pohvalil načrt nabave nove opreme, ki jo v KC načrtujejo za prihodnje leto.

**Ministri na obisku** Tudi drugi ministri so se odpravili po svojih delovnih področjih. Tako je kmetijska ministrica med drugim obiskala kmetijo ŠTEH, Ivan Žagar, minister brez listnice, pri-

**Nevoščljivost opozicije** Predstavniki zdajšnje vlade so z obiskovanjem slovenskih regij ustvarili instrument osebnega srečevanja s slovenskimi prebivalci različnih socialnih položajev v državi, česar prejšnja vlada ni zmogla udejanjiti, zato je nevoščljivost pravzaprav razumljiva. Vladni obisk slovenske prestolnice z njeno širšo okolico je namreč močno razjezil predstavnike največje opozicijske stranke, saj naj bi s tem vlada pridobivala volilne točke v Ljubljani. Glavno mesto sicer res nikoli ni bil adut desnosedinske vlade, vendarle pa tako konkretne vzporednice med vladnim obiskom in oktobrskimi volitvami ni mogoče potegniti. Vlada je ne nazadnje svoje obiske porazdelila čez svoj celotni mandat in bo z njimi nadaljevala tudi v prihodnje. **D**



Obstaja velika verjetnost, da bodo žrtve lahko prvič identificirali.

# Skrivnost konfinskega brezna

Tekst in foto: Aleš Kocjan

**Vladna komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč, ministrstvo za pravosodje in ministrstvo za delo so v začetku tega tedna končali z odkopavanjem ranjencev in invalidov, ki so jih po koncu vojne v breznu pri Konfinu I pobili partizani.**

**K**ot smo že poročali v pretekli številki, so se na obeh ministrstvih in v komisiji za prekop odločili na podlagi knjige Brez milosti (uredil jo je dr. Lovro Šturm, leta 2000 pa je izšla v založbi Nova revija), v kateri je opisan pomor vojnih ujetnikov, ranjencev, bolnikov in invalidov med 21. ali 22. in 24. junijem 1945 v breznu pri Konfinu I nad Grčaricami na Kočevskem. Po ocenah naj bi bilo žrtev do dvesto. Ker je šlo za enega najhujših zločinov zoper invalide in bolnike po drugi svetovni vojni, se je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve s komisijo za reševanje vprašanj prikritih grobišč v sodelovanju z ministrstvom za pravosodje odločilo za izkop njihovih posmrtnih ostankov. Ekipa podjetja Anthron iz Izole (v njej

so bili vodilni možje jamarske reševalne službe iz društev za raziskovanje jam Domžale in Ribnica ter jamarskih klubov Ribnica in Krka), ki je bila zadolžena za fizični izkop, je, kot je v ponedeljek dejal predstavnik podjetja Stane Gruden, z deli začela enajstega avgusta. Osem jamarjev je do

15. avgusta z izrednimi naporimi in kljub neugodnemu vremenu (brezno leži v večji dolini, zaradi česar se ob dežju pa tudi sicer vanj zlivajo večje količine vode) iz jame, ki je globoka 40 metrov, potegnili okoli 30 kubičnih metrov skal, lesa in blata, ki so prekrivali kosti. 18. septembra

so nato delo prevzeli arheologi in antropologi. Kot je dejala antropologinja dr. Petra Leban Seljak, so se morali pri razvrščanju kosti zateči k metodi, ki jo sicer uporabljajo arheologi pri raziskovanju grobnic, ko se ne sestavljajo celi skeleti, ampak se kosti razvrščajo glede na vrsto kosti.



Antropologinja Petra Leban Seljak pri izpiranju kosti



Po prvih podatkih kosti pripadajo okoli 88 osebam.





Jože Dežman z najdeno opornico



Kriminalist Pavel Jamnik

»V tem primeru je šlo za grobišče, kjer ni bilo mogoče najti celih skeletov, ampak so bile kosti precej premešane. Do tega je prišlo zaradi razpadanja trupel, delno pa tudi zaradi vode, ki je tekla v brezno,« je dejala Leban Seljakova. Po njenih besedah najdene kosti kažejo, da je bilo vseh trupel 86 ali 87. Mogoče dve ali tri več, nikakor pa jih ni bilo več kot 90. »Preliminarna analiza kaže, da so bili umorjeni moški, z izjemo dveh ali treh oseb, kjer bi šlo lahko tudi za žensko. Polovica od njih je bila mlajša od 25 let, vendar nihče ni bil mlajši od 18 let. Našli smo tudi nekaj okostenelih ščitastih hrustancev grla, kar kaže na to, da je bilo verjetno pet ali šest oseb starejših od 50 let,« je dejala Leban Seljakova. Po njenih besedah poškodbe na kosteh kažejo, da je bila večina pobitih ranjencev in invalidov, saj je bila večina poškodb na kosteh v fazi celjenja, to pa še dodatno dokazujejo opornice in cevke od infuzij, ki so jih našli poleg kosti.

Po besedah arheologa mag. Draška Josipoviča predmeti, ki so jih našli poleg kosti, kažejo, da je bila večina ubitih pred likvidacijo zvezana z žico (poleg kosti so namreč našli tri vrste žic – bodečo, navadno in t. i. žico bergman, ki so jo včasih uporabljali za električno napeljavo) in da je bila večina ustreljena s strelom iz pištole neposredno v zatilje. »Mogoče tudi je, da so nekatere potisnili v brezno brez poprejšnjega strela, vendar tudi ti padca niso mogli preživeti. Brezno je namreč globoko 40 metrov, poleg tega pa na njegovem dnu ležijo skale. Mogo-

če je, da so nekateri sicer prileteli na druge ljudi, vendar je pri takšni višini sila lastne teže tolikšna, da niso mogli preživeti. Za povrh so likvidatorji brezno že minirali, zaradi česar je na trupla padlo kakšnih 30 kubikov skal,« je precej srhljive zadnje minute pobitih opisal Josipovič.

### Žrtve imajo imena in priimke

Ob tem se seveda mnogim upravičeno postavlja vprašanje, ali bodo tudi te žrtve ostale brez imen in priimkov in ali bomo tudi tokrat imeli okostja, krivcev zanje pa ne. Kot nam je pojasnil vodja kriminalistične akcije Sprava in član komisije za reševanje vprašanj prikritih grobišč Pavel Jamnik, vse kaže, da tokrat, vsaj ko gre za imena in priimke žrtev, ne bo tako. Dejal je, da je bistvena razlika med breznom pri Konfinu I in drugimi brezni ta, da se jim je s pomočjo arhivskega gradiva z veliko verjetnostjo uspelo dokopati do imen in priimkov ljudi, ki so bili pobiti pri Konfinu I. »Že dr. Šturm je v svoji knjigi Brez milosti, ki je zelo obsežna študija skupine ranjencev in bolnikov, ki so bili pobiti v maju in juniju leta 1945, nakazal na jamo pri Konfinu I kot mogočo lokacijo, kjer so bili pobiti ranjenci in invalidi. Na podlagi tega smo se pri policiji in komisiji poglobili v arhive, v katerih nam je s pomočjo študija tamkajšnjega gradiva ter s primerjanjem raznih vpisov v zaporniške knjige in registre uspelo identificirati skupino 88 ljudi, ki so bili najverjetneje pobiti v tem breznu. Gre za ljudi, ki so bili 8. junija 1945 iz ljubljanske bolnišnice pripeljani v centralne zapore Ozne v Ljubljani (te je

## Pričevanja domačinov

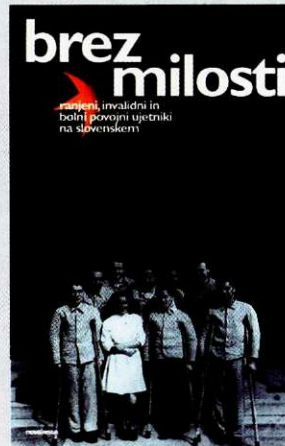
iz knjige *Brez milosti*, ki potrjujejo dogodke ob breznu pri Konfinu I

### Ivan Bančič, 18. november 1999, Rakitnica

»Dobro se spominjam dogodkov v mesecu juniju leta 1945. Z vrstniki mojih let smo se z vozički (kolcami) vozili po klancu sredi vasi. Moja sovrstnika Janez Levstik in Franc Merhar iz Rakitnice sta bila prva. Pobrala sta mino, jo odnesla domov in tolkla po njej. Oba je ubilo. To je bilo 22. junija 1945 popoldne. Bil sem na pogrebu, in ko smo odhajali s pogreba okrog 11. dopoldne, sem videl dva vojaška tovornjaka in dva avtobusa, v katerih so bili partizani. Videl sem jih, da so se umivali sredi vasi. Čim so prišli v vas, so izstrelili dve ali tri signalne rakete. Potem so se umivali, ker so bili krvavi. Gledal sem jih, kako so se umivali, in videl, da so imeli za pasom številne domobranske kape. Potem so v hišah v vasi malicali. Hrano (bel kruh in salamo) so prinesli vse s seboj. Na tovornjaku so imeli na kabinah prislone mitraljeze. Vozila so bila razvrščena sredi vasi Rakitnica; najprej en tovornjak, nato dva avtobusa in spet tovornjak. Kasneje mi je moj sosed Janez Gorše večkrat pripovedoval, da je isti dan pri potoku, kjer je šel napajati živino pri napajalniku, tudi videl partizane, ki so se umivali v tekoči vodi in se hvalili, kako so pospravili zadnje 'belčke'.«

### A. R., 17. junija 1999

»Videla sem (takrat sem bila stara 16 let), da se je avtobus, ki je prej peljal ranjence in partizane na morišče, nazaj grede ustavil v vasi Rakitnica, pod hišnim oknom moje stare mame – po domače pri Jakužovih. Partizani so si šli umivati roke dol k vodi, v reko Rakitnico. Otrokom so rekli, da so se borili s tabelimi. Takrat ni bila visoka voda, ker sta dva fantka tam naletela na mino. Skozi okno sem gledala v star avtobus in zadaj na sedežih avtobusa, ki je bil zelene barve, sem videla vojaške obleke. To je bilo tisti dan, ko smo prišli od pogreba obeh fantov (Merharjevega in Žihernovega). Verjetno je to bilo okoli 11. ure. Na pogrebu so govorili: Joj, danes so spet ranjence peljali v gozd! En ali dva dni prej so šli pa s kamioni. Vsa vas je to vedela, vendar jih je že dosti pomrlo.«



## Kako naprej

Po besedah Jožeta Dežmana, zgodovinarja in predsednika komisije za reševanje vprašanj prikritih grobišč, naj bi zdaj vse najdene kosti preselili v protiletalsko zaklonišče v Slovenski Bistrici, iz katerega so že prekopal kosti, ki so jih odkrili v bližnjem rudniškem jašku. Iz zaklonišča jih bodo pozneje umaknili v eno izmed kostnic, ki jih nameravajo urediti po vsej Sloveniji. Sicer pa je bilo doslej v Sloveniji odkritih skoraj 500 najrazličnejših grobišč, v katerih naj bi bilo po najbolj optimističnih ocenah pobitih okoli 80.000 ljudi.

po številnih pričevanjih nadziral Mitja Ribičič, op. A. K.). 24. junija 1945 so to skupino ob enih ponoči pripeljali k breznu pri Konfinu I in jo likvidirali,« nam je dejal Jamnik in dodal, da bodo nove dokaze, ki so

jih dobili z izkopom in jih bodo pridobili še z nadaljnjimi analizami (v komisiji si želijo opraviti test DNK za vse žrtve), uporabili za vložitev morebitnih novih kazenskih ovadb oziroma že podanih. ■

# Ta je pa bosa!

Mitja Volčanšek, foto: arhiv Demokracije

**Predvolilni boj v mestni občini Koper (MOK) je v zadnjih dneh začinila nenavadna kampanja župana Borisa Popoviča, s katero se je odzval na tisto, kar sam označuje kot gonjo s strani vodje protikorupcijske komisije Draga Kosa.**

**D**a bi razumeli najnovejše zaplete, je treba poznati fenomen Borisa Popoviča in njegov pomen za Koper. Popovič je bil pred skoraj štirimi leti v drugem krogu izbran za koprskega župana, s čimer je pretrgal dolgoletno verigo županov iste stranke v tej obalni občini. Očitno je njegov preboj zamajal marsikatero politično in gospodarsko povezavo v mestu, ki je zaradi zemljepisne lege in tam delujočih podjetij med najpomembnejšimi v državi. Tako ne preseneča, da se je kmalu po umestitvi za župana nad Popoviča zgrnila pravcata ofenziva – tožilska, policijska in medijska. Župan je tako – neupravičeno, kot je bilo kasneje dokazano – celo odsedel mesec dni v zaporu. Že tedaj je kazalo, da so domala holivudski pri-

jemi organov pregona bolj metanje slabe luči na župana kot pa interes preiskave. Slednja je medtem razvodenela, čeprav je Popovičev osebni račun še danes blokiran.

**Polena pod noge** V štirih letih je Popovič marsikoga prepričal o smiselnosti svojih velikopoteznih načrtov; nova šola v neposredni bližini mestnega središča na Bonifiki je le njegova zadnja dobljena bitka, občina pa posluje z izrazito pozitivnimi številkami. Kljub temu so se v medijih nedavno pojavili namigi, češ da je občina tako rekoč pred bankrotom, kar je Popovič nato s papirji v roki zavrnil.

Borisa Popoviča pred bližnjimi volitvami podpirajo tudi v SDS, s katero v mestnem svetu razmeroma dobro sodeluje. Levi sredini v



Drago Kos

tem času ni uspelo predstaviti resnega protikandidata za oktobrske volitve. No, da župan le ne bi mirno spal, je poskrbel vodja protikorupcijske komisije Drago Kos, ki je konec prejšnjega meseca, ko je bila neuradna predvolilna kampanja že v polnem zagonu, javnost opozoril na »utemeljen sum

korupcije« oziroma za sporno zamenjavo zemljišč v lasti MOK. Slednja naj bi bila domnevno za pridobitev lokala v mestnem središču njegovemu lastniku podarila parcelo s pogledom na morje, ki naj bi bila pri tem ocenjena mnogo nižje, ko je njena tržna cena. Navedbe Kosove komisije so nastale na podlagi prijave predsednika SNS Zmaga Jelinčiča, ki si je pred časom neuspešno prizadeval za odcepitev Hrvatinov in Ankarana od MOK. Na komisiji so ugotovili, naj pristojni ne bi bili poskrbeli za maksimalno ekonomsko korist občine in naj ne bi bili upoštevali predpisa, po katerem se vrednost premoženja med razpolaganjem ne sme zmanjšati. Kos naj bi bil imel sicer pomisleke glede javnega nastopa v času pred volitvami. Tako naj bi bilo dolgo časa tehtal, ali naj zadevo preloži na kasnejši čas, vendar, kot trdi, po zakonu ni imel izbire oziroma podlage za to.

**Nesporno poslovanje** Ugotovitev notranje revizije (pregledanih je bilo 98 spisov in 31 sklepov občinskega sveta) so nazadnje pokazale, da so bili vsi postopki pravilno izpeljani. Še več, na občini so izračunali, da je sedanja mestna uprava dosegla bistveno boljši izkupiček pri prodaji zemljišč v občinski lasti kot prejšnja pod vodstvom Dina Pucerja, nesojenega župana Ankarana in Hrvatinov. Trditve je Popovič pred novinarji podkrepil s konkretnimi primeri in pri tem mahal z overjenimi pogodbami. Nasprotno, meni Popovič, je Kosova komisija podala pavšalne ocene, pri čemer nam je pojasnil, da cene zemljišč na Obali lahko močno nihajo in da je operiranje brez papirjev brezpredmetno.



Plakati, ki so razburili javnost



Cene zemljišč na Obali se lahko močno razlikujejo.

Župan nam je pojasnil, da bi lahko Kos svoje sume mirno izrazil v drugem času. Da je to storil tik pred volitvami, je po njegovo izraba velike medijske odmevnosti, ki jo imajo njegovi nastopi. Popovič se hkrati čudi, da se Kos ni obregnil ob dogajanje v preostalih obalnih občinah. Nejasne povezave med županjama Bredo Pečan (Izola) in Vojko Štular (Piran), obe sta članici SD, na eni strani ter njunimi družinskimi člani na drugi bi namreč morale zbuditi Kosovo zanimanje, pa od tega ni bilo nič, pravi Popovič.

Tako je zdaj nekoliko bolj jasno, zakaj so se pojavili plakati, ki jih krasi za Popoviča značilen provokativni slog. Kot nam je dejal sam Popovič, sodijo plakati v slog njegove stranke Koper je naš. Konec koncev, razlaga, so se v stranki štiri leta posvečali intenzivnemu delu na občini, zdaj pa je napočil čas, da se tudi sami odzovejo na provokacije, ki so se

medtem že izkazale za odlično zastoj reklamo. To pa zato, ker Kosov »utemeljeni sum« stoji na tako trhljih nogah, da ga niti državni organi niso vzeli resno. Na koprski občini se namreč do zdaj v zvezi z domnevno korupcijo ni oglasil še noben kriminalist, policist ali inšpektor.

**V ozadju Kučanov klan?** Koprski župan v sklop Kosovih spletk postavlja tudi Ljuba Volmuta, ki je bil med glavnimi pri Popovičevem priprtju in ki naj bi bil nekakšen neformalni vodja koprške kriminalistične policije. Po nekaterih govoricah naj bi celo stal v ozadju afer v zvezi s prekupčevanjem z mamili, ki so pred časom pretresle koprsko policijsko upravo. Prav tako naj bi Volmut zvesto izpolnjeval ukaze v neformalni oblastni strukturi nekdanjega predsednika Milana Kučana. Prav slednji naj bi stal za celotno gonjo zoper župana, ki je zamajal položaje njegovih obalnih prijateljev iz Foruma 21.

Za komentar smo zato prosili upokojenega kriminalista PU Koper Ljuba Volmuta, ki nam ga je uspelo priklicati šele po dolgem iskanju. Volmut zaradi ponavljajočih se govoric na njegov račun, ki jih niti v preteklosti ni komentiral, meni, da bi bilo tudi sedaj njihovo komentiranje odveč.

Kakor koli že, volilna kampaanja v Kopru se bo čez slab mesec iztekla, potem pa bo lažje ocenjevati dejanski vpliv medsebojnih obtoževanj na tekmo za županski stolček in ugotovljati vzročilo na povezavo med Kosovimi opozorili na korupcijo in bližino volitev. **D**



Župan MOK Boris Popovič

# Kakšno bo vreme čez 6 dni?

## Vremenska napoved za 6 dni vnaprej!



Prva slovenska televizija s šestdnevno vremensko napovedjo.



Info TV je slovenska televizija, ki celodnevno predvaja poročila vsakih 15 minut. V naših informativnih oddajah lahko spremljate tako dogajanje doma kot po svetu. Info TV lahko sprejemate samo preko kablinskih sistemov. Program je popolnoma brezplačen. Za več informacij pokličite vašega kablanskega operaterja.

Vremenska napoved za 6 dni je na sporedu v novicah, ki so 15 minut do in 15 minut čez vsako polno uro.

Vremenska napoved "6 dni" najdete tudi na Mobiltelefonem mobilnem portalu Planet (Info/Vreme).

Naročnik oglasa Info TV, d.o.o., Novo mesto



# Zasavski petelinji boj

Igor Gošte, foto: arhiv Demokracije

**Bolj kot ne je že znano, da se bodo v Zasavju in v Litiji v boj za županske stolčke spustili le moški. V Hrastniku znova kandidira zdajšnji župan Miran Jerič.**

Za kandidato se je s podporo še nekaterih strank odločil tudi član slovenskih demokratov Miran Vidmar, ki naj bi mu bili še pred začetkom volilne kampanje vdrli v osebni računalnik, kjer je imel tudi podatke o volilni strategiji. V Hrastniku so še pred kakšnim letom pričakovati, da se bo v županski boj spustila Sanja Logar Bočko, strankarska kolegica Mirana Vidmarja in zagotovo najglasnejša in strokovno podkovaná občinska svetnica v Zasavju, ki s svojim možem Stanetom Bočkom tvori pošten, premočrten podjetniški par. Mimogrede, Stane, ki je nedavno srečal Abrahama, je predsednik občinskega odbora SDS v Hrastniku in je poseebljanje mirnosti, medtem ko je Sanja mnogo bolj neposredna in dostikrat tudi ostrejša. Nikdar brez pravega vzroka! Verjetno ji je prav to – ne toliko ostro zagovarjanje politike stranke in svojega prepričanja v občinskem svetu, kot je njeno delovanje v nadzornem svetu Rudnika RTH – škodovalo, da je tudi s pomočjo nekaterih namišljenih strankarskih veljakov v sosednjih Trbovljah v

vrhu stranke v Ljubljani pri ocenjevanju njenega dela prišlo do nesporazumov in nerazumevanja. Kakor koli že, Hrastnik bo župana izbiral med dvema moškima, ki sta si precej različna.

**Namesto Kmetiča Bunta** Podobno bo tudi v sosednjih Trbovljah. Že nekaj časa sta znana kandidata LDS in SD Milenko Skrinjar in Milan Žnidaršič. S strani stranke je za županskega kandidata potrjen tudi zdajšnji župan Bogdan Barovič (SNS), župansko mesto pa bi mu nadvse rad spodmaknil njegov strankarski kolega, sicer pa zelo ambiciozen in tudi sposoben podžupan Metod Kurent. Sam pravi, da večino županskega dela v občini sicer opravi sam, gospodarstveniki in drugi, s katerimi se dogovarja za kakšen projekt, pa še vedno ne pozabljajo, kdo je na občini številka 1. Za zdaj je to župan Barovič, čeravno v nasprotju s Kurentom marsikateri projekt pozna površno. V boj za župana bo trboveljska SDS, ki nikakor ne pride do vidnejšega uspeha na lokalnih volitvah, poslala Branka Bunto, vodjo izpostave mi-

nistrstva za obrambo v Trbovljah in prejemnika priznanja za zasluge pri osamosvojitvi Slovenije. Očitno se je z njegovo kandidato na koncu sprijaznil tudi Slavko Kmetič, ki je po zadnjem uspehu stranke SDS na državni ravni pričakoval, da bo sam županski kandidat. Kmetič, zame še vedno nekoč najbolj prepoznaven in prodoren slovenski sindikalist, je že nekajkrat pogorel tako na županskih volitvah kot na volitvah za državni zbor. Umirjeni, manj populistični Bunta se ta čas zdi primernejši kandidat. Čim prej bo to spoznal tudi Kmetič, bolje bo zanj in za njegovo stranko.

## Švagan lahko izgubi največ

Če pogledamo v sosednjo občino Zagorje, župan Matjaž Švagan za četrti županski mandat kandidira s pomočjo svoje LDS, DeSUS, SMS in Drnovškovega Gibanja za pravičnost in razvoj, v katerem je eden vidnejših članov. Povsem v nasprotju s predsednikovim pismom na spletnih straneh gibanja pa bo na listi LDS (torej na listi politične stranke) uvrščenih tudi pet članov gibanja. Švagan, ki pravi, da se ne-

kateri po Sloveniji skrivajo za imenom gibanja, je to storil prav sam, čeprav se mu po mojem mnenju ni treba skrivati ali bati, da ne bi bil vnovič izvoljen že v prvem krogu. Drugi krog bi bil zanj pravi poraz. Tako tudi izguba nekaj svetniških mest – ta čas jih ima LDS 15 od 25, kar je povsem realno. Zagotovo pa bo imel tokrat Švagan nekaj pravih nasprotnikov za županski stol. Magister Marko Agrež (SDS), direktor trboveljske termoelektrarne, je strokovno dobro podkovan in bo znal volivcem predstaviti alternativni program. Imel bo tudi izdatno pomoč v krogu stranke, saj so se na listi stranke za občinske svetnike znašli nekateri uspešni podjetniki (Janez Vidmar), poznavalci zdravstva (dr. France Grošel) in kirurg Igor Černi ter podjetnik in dobrotnik Gabrijel Brezovar. Andrej Dolšina (NSi), Iztok Cilenšek (SD) in Gunter Kržišnik (AS) bodo zagotovo zbrali nekaj odstotkov glasov kakor tudi podjetnik in športni funkcionar Slavko Jelševar (SLS). Slednjemu je po naših podatkih zdajšnji župan ponujal podžupansko funkcijo, če se odpove kandidaturi in ga seveda podpre za župana.

**Bo Rokavec novi Kaplja?** V Litiji se je od županovanja dokončno poslovil legendarni župan Mirko Kaplja (LDS). Je župan z najdaljšim stažem v Sloveniji. Ker v stranki niso našli ustrezne zamenjave zanj, so se odločili podpreti nekdanjega ravnatelja litijske gimnazije mag. Vinka Logaja, ki nastopa še s podporo SMS in DeSUS. Socialni demokrati bodo v ogenj poslali ekonomista in prepoznavnega novinarja Gorazda Mavretiča, Franci Rokavec se je v županski boj znova spustil s podporo SLS, medtem ko se je adut SDS Anton Kovič kandidaturi odpovedal in bo skupaj s stranko podprl Rokavca, za katerega meni, da bo zagotovo izvoljen. Vsekakor bo zanimivo videti, ali bodo Litijani tokrat stavili na ljudskost Francija Rokavca, ali bodo tokrat prisegli na skoraj pretirano umirjenost, ki jo prinaša Vinko Logaj ali pa na jezikovne spretnosti Gorazda Mavretiča.

Kakor koli, petelinji boj je v polnem teku. Ali bo zmagal tisti, ki najlepše kikirika, pa bomo kmalu videli. **D**

## Ni statusa? Ni panike.



**Študent ali dijak**, ki izgubi status, se prijavi na zavodu za zaposlovanje ali pa se prvič zaposli, potrebuje **dopolnilno zdravstveno zavarovanje**.

### ZAKAJ?

Obvezno zdravstveno zavarovanje študentu ali dijaku, ki izgubi status, stroškov zdravstvenih storitev ne krije več v celoti, zato moramo del cene kot **doplačilo plačati sami**. Ta doplačila so lahko **zelo visoka**, izognemo pa se jim lahko s **sklenitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja pri Vzajemni**.

### KAJ LAHKO NAREDIM?

Pri Vzajemni lahko sklenem poseben **paket VzajemnaMladi**, ki vključuje:

- dopolnilno zdravstveno zavarovanje **VzajemnaZdravje**
- **darilo:**
  - **10 % popust** na avtomobilsko kasko zavarovanje pri **Zavarovalnici Maribor**
  - **50 % popust** pri mesečni naročnini za prve štiri mesece pri sklenitvi naročniškega razmerja za **ADSL**
  - **brezplačna izdelava 40 fotografij** za prvih tisoč skleniteljev zavarovanja preko [www.vzajemna.si](http://www.vzajemna.si)
- **ugodnosti** za zavarovance Vzajemne

Pri sklenitvi zavarovanja preko [www.vzajemna.si](http://www.vzajemna.si) nudimo **najvišji zakonsko dovoljeni 3 % popust**.

Več informacij o darilih in ugodnostih na [www.vzajemna.si](http://www.vzajemna.si) ali na brezplačni telefonski številki 080 20 60.

**VZAJEMNA**  
Jaz zate, ti zame.

[www.vzajemna.si](http://www.vzajemna.si)

080 20 60

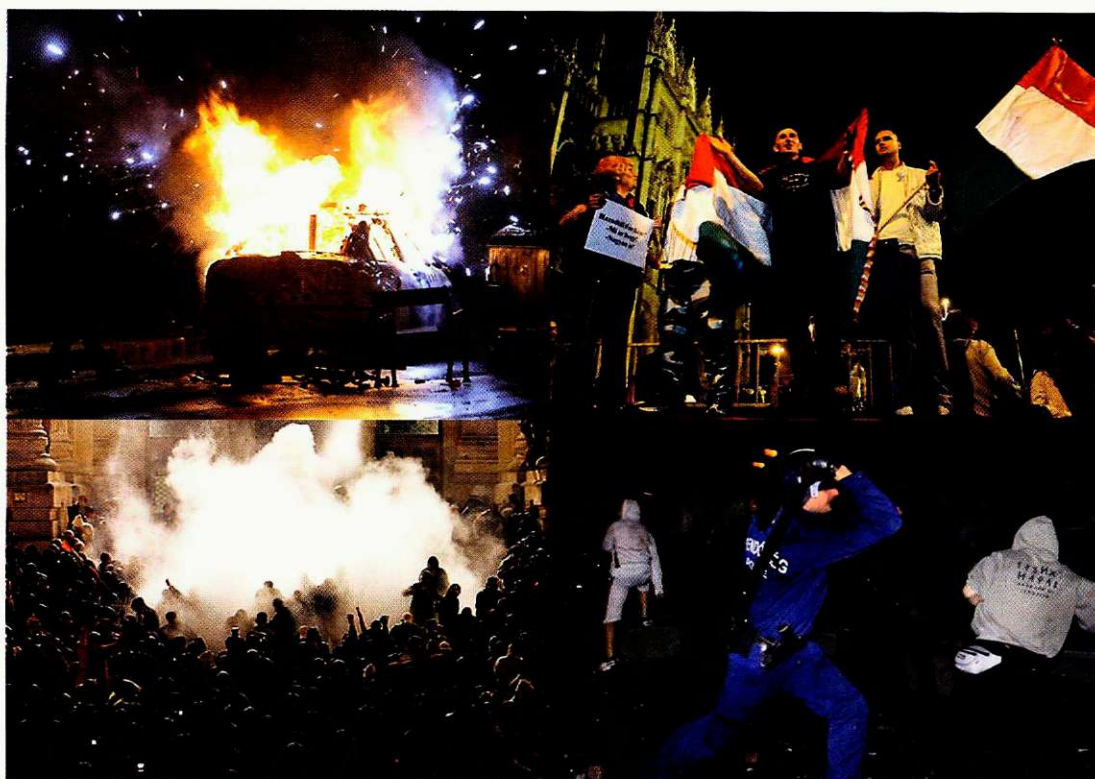


Vonj po domu

## Omamni vonj ročno oblikovanega Jelena

Jelenov kruh iz Grajskih pekarn zamesimo iz pšenične moke z dodatkom ržene moke, ki daje kruhu prav posebno harmoničnost okusa, hrustljivo skorjo in sočno sredico, ki svežino ohranja tudi več dni. Tradicionalna priprava, kjer hlebce ročno oblikujemo pred peko in dolgoletne izkušnje, dajejo Jelenovemu kruhu prepoznaven pridih domačnosti in topline. Na voljo je bel in črn hlebec.

Jelenov kruh se peče v vseh pekarnah Skupine Žito: v Dolenjskih pekarnah, Kruhu pecivu Maribor, Žitu Gorenjka, Pekarni Vrhnika in Žitu.



V Budimpešti že več kot teden dni potekajo protivladne demonstracije.

## Ujeti na laži

Ana Müllner, foto: Reuters, EPA

**Madžarska se sooča z največjo politično krizo v zadnjih desetletjih, ki je posledica slabega gospodarjenja, premier Ferenc Gyurcsany pa je priskrbel le povod za množično vstajo.**

**P**red skoraj natanko petdesetimi leti so se Madžari z vseh koncev države zgrinjali v Budimpešto, kjer so protestirali proti sovjetski nadvladi. Takrat nasilno zatrte proteste mnogi Madžari primerjajo s sedanjim stanjem v državi. »Proti lažem smo se bojevali pred petdesetimi leti in se bomo bojevali tudi sedaj« je eden najpogostejših transparentov na množičnih demonstracijah, ki že več kot teden dni potekajo pred vladno palačo v Budimpešti, kjer vlado s premierjem Gyurcsanyjem pozivajo k odstopu.

**Kaplja čez rob** Povod, ki je povzročil enega največjih protestov v madžarski zgodovini, je avdio-posnetek, ki ga je javnosti predstavila ena izmed manjših radijskih postaj. Na njem je pogovor vrha socialistične stranke MSZP, ki je bil posnet aprila pred par-

lamentarnimi volitvami. Vodja stranke in madžarski premier Ferenc Gyurcsany razlaga, kako je namerno lagal javnosti o resničnem stanju gospodarstva v državi z namenom, da bi zmagal na volitvah, kar mu je tudi uspelo. »Lagali smo zjutraj, podnevi in zvečer. Zadnje leto in pol, dve leti nismo počeli drugega kot lagali,« je samo del posnetka, ki je najbolj razburil javnost. Premier med drugim priznava, da je ponarejal številke o gospodarskem stanju v državi in da je njegova vlada »počela takšne neumnosti kot nobena druga evropska vlada«. Prav njegove laži so mu na volitvah zagotovile drugi mandat, razkriti posnetki pa so za večino Madžarov, ki te dni protestirajo pred vladno palačo, kaplja čez rob. Slabo politično vodstvo je dolga leta več obljubljalo, kot naredilo. Pri tem ne krivijo le aktualne vlade, temveč tudi nje-

ne predhodnice, a njihove jeze je ta čas deležen predvsem premier Gyurcsany. Demonstracije, ki so se sprva začele nasilno, sedaj pa že več dni potekajo mirno, se bodo, kot vse kaže, nadaljevale. A njihova glavna zahteva, to je

odstop vlade, se zdi čedalje bolj neuresničljiva, čeprav jo podpira le še slabih 20 odstotkov prebivalstva.

**Vztrajanje na položaju** Očitno se madžarski premier na svojem položaju počuti vse preveč udobno, hkrati pa se ne čuti dovolj osramočenega, da bi po izbruhu afere odstopil. Slednje bi verjetno storil vsak evropski politik na njegovem položaju. »V nedeljo zvečer sem tri minute razmišljal o tem, kaj naj storim. Odločil sem se, da ne bom odstopil, ampak bom še naprej opravljal svojo dolžnost,« je izjavil ob začetku protestov. Tudi njegovi politični nasprotniki mu priznavajo, da je potrdil pristnost posnetka in ni poskušal preklatici svojih izjav. Medtem ko vse kaže, da se bodo protesti nadaljevali, pa madžarska opozicija s čedalje večjo podporo poziva k odstopu vlade. Opozicijska stranka Fidesz pod vodstvom Janosa Aderja je že predlagala, da bi bile parlamentarne volitve 1. oktobra, ko bi se volivci sicer odpravljali na lokalne volitve. In čeprav iz držav EU prihajajo uradna sporočila, da želijo čim hitrejšo in mirnejšo rešitev madžarskih nemirov, opozicija zunaj meja uživa močno podporo. Še posebej naj bi si za menjavo oblasti prizadevali v Bruslju, kjer si želijo gospodarsko močnejšo in stabilnejšo Madžarsko.

**Čakanje na reforme** Po premierjevem priznanju, da je stanje v državi vse prej kot rožnato,



Madžarska vlada se je bolj kot z vladanjem ukvarjala z zavajanjem.



Gospodarski kazalci so vse prej kot ugodni.

se večina Madžarov sprašuje, kakšni so v resnici gospodarski kazalci v državi. Številke, ki so jim bile dolgo časa skrite, ne zbuja optimizma. Katherine Cornell Gorka z Inštituta za mednarodno varnost in tranzicijsko demokracijo meni, da »nihče ne bi smel biti presenečen zaradi obsega in nasilnosti demonstracij. Od zgodnjih osemdesetih let prejšnjega stoletja smo bili deležni le obljub, ki se niso nikoli uresničile, naša jeza pa je medtem le rasla«. Večina politikov v zadnjih dveh desetletjih je obljubljala napredek in možnosti za vse državljane, ne samo za izbrano elito. In čeprav je na začetku tranzicijskega obdobja nekaj časa kazalo, da bo Madžarski to uspelo doseči, je zaradi dolgotrajnega odlašanja reform, ki jih država nujno potrebuje, stanje v državi vse prej kot spodbudno. Samo letos naj bi državni proračun, eden največjih problemov v državi pa je že dalj časa korupcija. Razlog za odlašanje z reformami je predvsem v vladajoči socialistični stranki, ki že tradicionalno ni naklonjena večjim spremembam. Da država nujno



Janos Ader vodi opozicijsko Fidesz.

potrebuje reforme, priznava tudi madžarski finančni minister Janos Veres, ki je že priznal, da je, namesto da bi se ukvarjal s tekočimi zadevami, več časa porabil za zavajanje volivcev. »Po štirih letih na položaju se ne moremo pohvaliti niti z enim vidnejšim dosežkom. Reforme so nujno potrebne in sam sem pripravljen žrtvovati svoj položaj za dobro države.« Analitiki medtem opozarjajo, da bodo naslednja štiri leta za državo zelo kritična, a če bi se pravilno lotili gospodarskih in davčnih reform, bi se Madžarska lahko kmalu opomogla in se dvignila iz najmanj razvitih držav EU, kamor jo je potisnilo slabo gospodarjenje. ■

## Milijarder med politiki

Madžarski premier Ferenc Gyurcsany je bil zaradi svoje domnevne poštenosti dolgo časa ena najbolj priljubljenih oseb na političnem prizorišču. Potem ko je na dan prišel posnetek, na katerem priznava, da je v predvolilnem boju namerno lagal javnosti, pa čedalje več Madžarov zahteva njegov odstop. A to ni prvič, da so Gyurcsanyjeve besede povzročile burne reakcije. Pred leti je nogometaše Savdske Arabije označil za teroriste, kar je Madžarski prineslo hudo diplomatsko krizo z mnogimi arabskimi državami. Prav tako je močno razburil ženske organizacije in stranke, ko je nekoč dejal, da »si vsak moški želi mlajše ženske, ko se njegova žena postara«. Pred zadnjimi volitvami pa je v televizijskem soočenju jasno povedal, kaj si misli o besedah svojih političnih nasprotnikov: »Bla, bla, bla.« Če so mu v preteklosti tovrstne poteze skupaj z njegovo karizmo prinašale volilne glasove, pa le redki dvomijo o tem, da se njegovi politični karieri bliža neizbežen konec.



Madžarski premier Ferenc Gyurcsany

Petinštiridesetletni Gyurcsany je madžarski javnosti dobro znan, saj je v politično areno vstopil zelo zgodaj. Včasih je vodil stranko mladih komunistov, po padcu železne zavesne pa se je začel ukvarjati s podjetništvom. Neurejene razmere na ekonomskem področju v času tranzicije je dobro izkoristil in si v tem času pridobil večino svojega premoženja, kar ga uvršča med najbogatejše ljudi v državi. Leta 2002 se je vrnil na politično prizorišče kot svetovalec tedanjega premierja Medgyessya, nato pa je bil imenovan za ministra za šport. Septembra 2004 je prevzel vodenje socialistične MSZP, ki velja za naslednico komunistične stranke. Potem ko je zasedel stolček prvega ministra, je veliko Madžarov od njega pričakovalo reformiranje gospodarstva in izboljšanje razmer v državi. Sedaj, ko večina naših vzhodnih sosedov poziva k njegovemu odstopu, bi jih bilo vredno opomniti, da so ga za premierja ustoličili prav oni s svojimi volilnimi glasovi, zato tudi sami nosijo del krivde, ker so preveč verjeli njegovim obljubam.



DRUŽBA ZA GRAFIČNE DEJAVNOSTI, TRGOVINO IN STORITVE

ma-tisk, d. o. o.

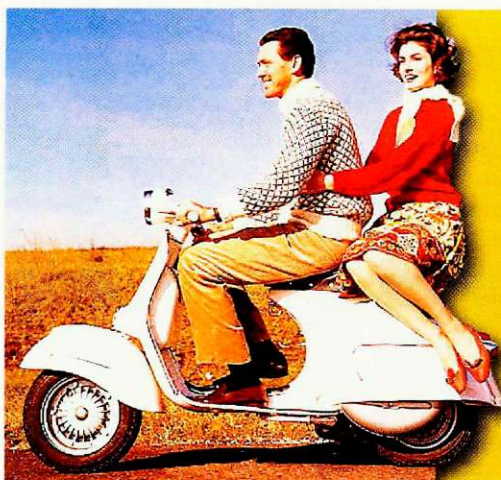
p.p. 313  
špelina ul. 2  
2102 maribor  
slovenija

telefon  
+386 (02) 330 16 30

fax  
+386 (02) 330 16 65

e-mail  
info@ma-tisk.si

web  
www.ma-tisk.si



## Znamenita vespa

Vespa, znano italijansko motorno vozilo, letos praznuje 60-letnico. V svetu so jih doslej prodali več kot 16 milijonov. To vozilo je leta 1946 kot poceni prevozno sredstvo v Italiji začelo izdelovati podjetje Piaggio. Vespe so bile predvsem priljubljene v 50. in 60. letih prejšnjega stoletja v Evropi, tudi zaradi svoje navzočnosti v filmih. Z njo sta med drugim v filmu Rimske počitnice vozila Audrey Hepburn in Gregory Peck.

**Zgodovinsko odkritje** Etiopski paleoantropolog je v peščenjaku na območju pokrajine Dikika v severni Etiopiji našel najpopolnejše ostanke otroka iz davnine. Sveženj kosti, ki ni nič večji od melone, je starejši kot 3,3 milijona

let in naj bi bil najstarejši fosil vrste *Australopithecus afarensis*, kar so jih našli. Je iste vrste kot slavni fosil z imenom Lucy oziroma 3,2 milijona let stara odrasla ženska, ki so jo našli v bližini istega kra-



ja leta 1974. Najstarejši otrok na svetu, triletna deklica, ki je umrla, ko je bila še dojena, ponuja nove odgovore na vprašanje, kako so naši zgodnji predniki zabrisali mejo med opico in človekom.

**Nekropola** Vatikanski muzeji bodo prihodnji mesec za javnost odprli nekropolo, tudi tisti del, ki so ga odkrili pred tremi leti ob kopanju jame za novo parkirno hišo znotraj vatikanskega obzidja.

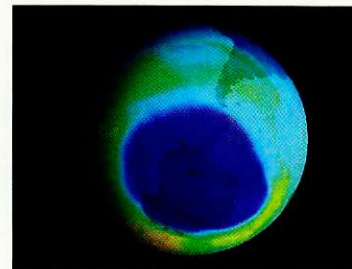


Na okrog 500 kvadratnih metrih so arheologi odkrili več pokopnih kamric in sarkofagov, ob tem pa še več fresk, talnih mozaikov in napisov. Večina grobov je izjemno dobro ohranjena in datirajo v čas med obdobjem cesarja Avgusta (23 pr. Kr. in 14 po Kr.) in cesarja Konstantina (306–337). Vodeni ogledi nekropole bodo del dogodkov ob 500. obletnici Vatikanskih muzejev, ki jo ena najstarejših in najznamenitejših tovrstnih institucij v svetu praznuje letos. V Vatikanu pravijo, da se nekropola po svoji pomembnosti uvršča takoj za nekropolo pod baziliko sv. Petra, kjer so odkrili relikvije sv. Petra.

**Nevarno za otroke** Avstrijski zdravniki opozarjajo nevarnost mobilnih telefonov za otroke in

pozivajo, naj se z nalepko označi raven sevanja. Pravijo, da je pri uporabi mobilnih telefonov povsem drugače, kot je to bilo takrat, ko so se na trgu pojavila mamila in so bile raziskave javne. Z mobilnimi telefoni je tako, da še vedno ni znano, kako vpliva nova tehnologija na ljudi. Opozarjajo še, da bi morali otroke zavarovati pred sevanjem mobilnih telefonov.

**Ozonska luknja** Ozonski plašč nad Arktiko se je pozimi zmanjšal za 13 odstotkov. Luknja v njem je nad severnim tečajem zelo gibliva, zaradi česar jo je težje raziskovati kot ozonsko



luknjo na južnem polu. Popolne obnove ozonskega plašča, ki varuje Zemljo pred škodljivimi sončnimi ultravijoličnimi žarki in ki ga je onesnaževanje v 20. stoletju resno načelo, na kar vpliva uporaba večine kemičnih snovi, ne bo pred letom 2065, čeprav so strokovnjaki načrtovali, da se bo obnovil do leta 2049.

## TUJI TISK

### Berliner Zeitung

## V podzemni železnici



V Madridu si lahko potniki kar na osmih postajah sposodijo knjige za branje. Toda le malo jih izkoristi to ponudbo. Saj poznate pregovor: če bralec ne gre v knjižnico, gre knjižnica k bralec. Madridske mestne oblasti so na

osmih postajah metroja odprle podružnične knjižnice, imenovane BiblioMetro. Ni slaba ideja, saj se z metrojem vsak dan vozi okoli dva milijona in pol potencialnih bralcev. Toda ljudje odhajajo mimo knjižničnih kioskov, kot da bi pred kom bežali, pripoveduje knjižničarka Kristina, ki dela na postaji Canal. Težava je najbrž v tem, da večina potnikov želi čim prej priti do svojega cilja in pri tem sploh ne opazi kioskov knjižnice, nekatere pa plašijo okencica, ki so podobna okencem za informacije. Morda pa je razlog tudi to, da si v teh knjižnicah ni mogoče izposoditi lahkotnih knjižnih uspešnic in je na voljo le klasika, ki pa je ni tako preprosto brati v metroju.

### Daily Mail

## Moški pametnejši



Izidi te protislovne raziskave bodo verjetno navdušili moške in užalili ženske. Gre za to, naj bi bili moški v resnici pametnejši od žensk. Povprečni IQ moških naj bi bil skoraj za štiri točke višji od IQ žensk. Britanski razisko-

valec John Phillip Rashton, ki je pred časom dokazoval, da je IQ odvisen od rase, zdaj izjavlja, da lahko pojasni, zakaj na vrh karijerne lestvice navadno pride tako malo žensk. Izjavlja, naj bi bilo to povezano z nižjim ženskim intelektom, ne pa z odsotnostjo možnosti ali diskriminacijo. Do tega so prišli s pomočjo več testov, ki so jih izvedli med sto tisoč študenti obeh spolov, stari 17 in 18 let. Ta odkritja, ki so se potrdila v vseh letnikih in ne glede na raven izobrazbe staršev mladine, ki so jo raziskovali, grozijo, da bodo razblinila stoletno prepričanje, da sta spola enako močna v intelektu. Toda še vedno velja, da dekleta odrastejo prej kot fantje.



**Nova bakterija** Ameriška zvezna uprava za hrano in zdravila je opozorila vse Američane, naj ne uživajo sveže špinacije, zapakirane v plastičnih vrečkah, ker je najverjetneje okužena s smrtonosno bakterijo E.coli, s katero se je v ZDA v zadnjem času okužilo več ljudi. V skupaj 20 zveznih državah so doslej našli več deset okužb s to bakterijo, nazadnje v Kaliforniji, Wyomingu in New Yorku. Zaradi okužbe je doslej umrla ena oseba v državi Wi-



sconsin. Bakterija E.coli povzroči drisko in za večino odraslih zdravih oseb teden dni tovrstnih težav. Pri otrocih in starejših osebah s slabšim imunskim sistemom pa lahko povzroči odpoved delovanja ledvic in smrt, nahaja pa se v črevesju domače živine in lahko pride v stik s hrano prek gnojenja. Bakterija lahko pride v organizem predvsem z neprekuhanimi pridelki, mlekom, mesom, vodo in sokovi.

**Našli ukradeno** Policija je v Vinokovcih aretirala roparja in v neki hiši našla zlate predmete, ki so bili ukradeni iz tamkajšnjega Mestnega muzeja, in jih vrnila lastnikom. Gre za predmete iz predrimskega



in rimskega obdobja, med ukradenimi dragocenostmi pa so bili rimski denar in številni zlati predmeti – prstani, medaljoni in fibule. Najstarejši ukradeni predmet je bila zaponka, ki so jo oblikovali 3000 let pr. Kr.

**Migranti** Po zadnjih podatkih je največ priseljencev med posameznimi državami v ZDA, to je 38 milijonov, kar je 13 odstotkov prebivalstva. Največji delež priseljencev imata Avstralija (19,6 odstotka) in Kanada (18,9 odstotka). Celotna Evropa ima na svojem ozemlju 64 milijonov priseljencev, kar je za 50 odstotkov več kot celotna Severna Amerika skupaj (45 milijonov). Veliko pri-



seljencev je tudi v državah zahodne Azije, ki so bogate z nafto (22 milijonov). Polovica migrantov je žensk. Izseljenci so leta 2005 v svoje rojstne države poslali skupaj kar 173 milijard dolarjev.

**Ogrožene plaže** Zaradi klimatskih sprememb bodo do leta 2050 izginile nekatere španske plaže, so ugotovili znanstveniki z univerze v Cantabrii. Gladina morja se je v preteklih 40 letih zviševala po 2,5 milimetra na leto, tako da bi se do leta 2050 lahko dvignila za 12 centimetrov in cantabrijske plaže potisnila 15 metrov v notranjost. Morje naj bi

prekrilo tudi več metrov plaž v zalivu Cadiza na jugu države ter kakih osem do deset metrov ob sredozemski obali Španije, zato prebivalcem svetujejo, naj hiše gradijo najmanj sto metrov od obale. Za Španijo bodo posledice izgube plaž neprecenljive, saj je to država, ki živi od turizma, plaže pa se raztezajo na 6000 kilometrih obale.



## Oporečen riž

Nedovoljeno vrsto gensko spremenjenega riža so doslej našli v štirih državah članicah EU, in sicer v Franciji, na Švedskem, v Nemčiji in tudi sosednji Avstriji, kjer so gensko spremenjene organizme našli v treh od skupno 25 vzorcev; od tega gre v dveh primerih za pošiljke izdelkov iz dolgozrnatega riža iz ZDA, v enem pa za riževe rezance iz Kitajske. Dokler ne bo dokazana njihova neškodljivost za zdravje, bodo v sosednji državi riž umaknili s trga. V Sloveniji so spore pošiljke ameriškega riža že odstranili s polic. Evropska komisija je zato državam članicam EU naložila, naj poostrijo nadzor nad uvozom riža iz ZDA in preverijo domneve.

Vir: STA

## TUJI TISK

New York Times

### Zgodba o iskanju



Ustvarjalci hollywoodskega filma, ki ga snemajo v Bosni, poskušajo najti odgovor na vprašanje, zakaj sta vojni zločinec Radovan Karadžić in terorist številka ena še vedno svobodna. Triler ameriškega režiserja Ri-

charda Shepparda je zasnovan po resnični zgodbi, kako novinar poskuša najti Radovana Karadžića in se srečuje z vplivnimi politiki, ki zločincu dovoljujejo ostajati na svobodi. Morda bo film dal misliti ljudem, zakaj ves svet govori o tem, kako bi radi poiskali vojne zločince, vendar se to ne zgodi. NATO je namreč v Bosni organiziral že vrsto neuspešnih poskusov aretacije Karadžića, ki ga obtožnica bremeni genocida. Tudi Osama bin Laden je podoben, če prav še bolj kritičen primer. Mnogi mislijo, da so ZDA preveč nedejavne, da bi ga odkrile in aretirale.

Mignews

### Stara semena



Britanskim znanstvenikom je uspelo dvesto let stara semena pripraviti do klitja. To so semena neznane vrste akacije. Odkrili so jih v stari beležki v nacionalnem arhivu. V Veliko Britanijo jih je iz Južne Afrike

pripeljal nizozemski trgovec leta 1803. Strokovnjaki iz botaničnih vrtoev so nad svojim uspehom navdušeni, saj so bila semena shranjena v zelo slabih razmerah. Glede na zapise so bila okoli enega leta na ladji, potem več kot deset let v londonskem Towru in še na kakšnem neugodnem kraju, o katerem pa ni zapisov. Samo zadnjih nekaj let so jih shranjevali v normalnih razmerah. Omenjena semena so najstarejša od vseh semen, ki so kadar koli vzkli. Biologi v svojih sefih hranijo sicer še petsto let stara lotosova semena, ki so jih našli v ZDA, v Izraelu pa so našli dve tisočletni palmovi semeni.



*Dragutin Mate*

# Slovenska policija zelo uspešna pri svojem delu

Vida Kocjan, foto: Bor Slana

**D**ragutin Mate se je najprej zaposlil kot profesor na Gimnaziji Poljane v Ljubljani. V letu 1990 je nastopil službo na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije, kjer je opravljal različne dolžnosti. Vmes se je dodatno izobraževal. V letu 1994 je končal tečaj za diplomate SIRUS v Švici, leta 1996 pa je prevzel dolžnost rezidenčnega vojaškega in letalskega atašeya v Bosni in Hercegovini. V tem času je opravljal tudi dolžnost »doyena« vojaško-diplomatskega zbora v Bosni in Hercegovini. Po vrnitvi v Slovenijo je bil namestnik direktorja Uprave za vojaške zadeve v MORS. Opravil je tudi izpit za inšpektorja na obrambnem področju in delal kot inšpektor za obrambo. Leta 2000 je bil vodja kadrovske službe MORS, nato pa direktor Uprave za obrambo Ljubljana. Ima vse vrline ministra za notranje zadeve, kljub temu pa sogovorca prijetno preseneti s človeško toplino in dostopnostjo. Z ministrom za notranje zadeve smo se pogovarjali v začetku preteklega tedna.

**Dogodki na območju Hotize so se umirili. Kako, mislite, se bodo stvari urejale v prihodnje?**

Pomembno je, da se je pogajalcem uspelo dogovoriti, kako se bodo obnavljali nasipi na Muri, podjetja naj bi se bila že dogovorila o vseh podrobnostih poteka del na tehnično-operativni ravni. Kar pa se tiče dela na področju policije, so stvari dogovorjene. Spoštovanje dogovora mi je osebno zagotovil tudi hrvaški minister za notranje zadeve. Na tem prostoru, to je na lokacijah oziroma trasah, kjer se bodo izvajala dela, bodo, če bo potrebno, delovale tudi mešane patrulje. Te niso nič nenavadnega, saj ljudje običajno niti ne vedo, da v praksi sploh obstajajo. Med državama namreč obstaja sporazum, na podlagi katerega delujejo mešane patrulje, ki imajo nalogo preprečevati čezmejni kriminal, ilegalne migracije, organiziran kriminal, trgovino s ljudmi in vse drugo, delujejo pa lahko na ozemlju obeh držav. Glede na to, da gre na odseku Hotize za območje, kjer meja še ni določena, je delovanje takšne patrulje popolnoma normalno.

**Ali policija varuje mejo tam, kjer ta ni določena?**

Včasih je to nekoliko zapleteno za ljudi, stva-

ri si predstavljajo drugače, v bistvu pa gre za zelo preproste postopke, saj moramo zagotavljati varovanje zelenega mejnega pasu. V medijih so se pojavljale tudi nekatere trditve, ki ne držijo. Policija nikoli in nikjer na svetu ni varovala mejne črte. Policija varuje mejo globinsko. Nedoločenost meje v dolžini nekaj sto metrov nima pri tem nobene vloge. Policija ima namreč po standardih, ki so uveljavljeni tudi po schengenskem sporazumu, približno petkilometrski pas, v katerem izvaja nadzor ilegalnih prestopov meje, organiziranega čezmejnega kriminala in drugega; policisti ne stojijo tako, kot na primer graničarji pri vojski, ki varujejo mejno črto. Zato za delo policistov nedoločenost meje v dolžini deset ali sto metrov ni odločilnega pomena. Mi lahko še vedno svoje delo dobro opravljamo.

**Ali je bilo v kriznih dneh kaj poskusov ilegalnih prehodov ali česa podobnega na tem ozemlju?**

Na tem prostoru ni bilo nič takšnega. Ta prostor je tudi drugače izredno težko prehodni, saj gre večinoma za močvirnate predele, manjši del so polja. V tem času nismo na tem območju zaznali nobenih ilegalnih prestopov, kar pa ne pomeni, da jih ne moremo pričakovati v prihodnje. Sicer pa glede na dogovor med predsednikoma vlad obeh držav in glede na podpisani dogovor o skupnih delih na nasipih na levem bregu Mure ne pričakujem resnejših zapletov. Pričakujem pa, da bodo dela potekala tako, kot je bilo dogovorjeno. Zdaj je najpomembneje urediti nasipe, saj bi bilo veliko število ljudi v naseljih Hotiza, Kot in še nekaj posameznih hiš na tem območju zelo ogroženih, tako da bi bila škoda prevelika. To je prvi cilj, ki ga moramo zasledovati. Temu seveda sledijo drugi dogovori glede meje, kar pa bo veliko težje.

**Kako pa je s cesto do zaselka Mirišče, ki so jo sosedge gradili, slovenska policija pa jo je prekopala?**

Tu se ohranja status quo, cesta bo ostala prekopana, dela proti Mirišču pa se ne smejo nadaljevati. Pričakujem, da bo dogovor tudi v tem delu spoštovan. Predvidena pa je graditev druge, skupne ceste, ki bo potekala ob reki

Muri in bo nato peljala navzgor proti križišču asfaltirane ceste, ki pelje proti maloobmejnemu prehodu.

**Stvari so se v zadnjem tednu umirile ...**

Zdaj je stanje dokaj mirno, na tem prostoru ni posebnih policijskih aktivnosti. Poudariti moram še, da je pri nas pretok informacij hierarhično zelo dober. Osebno sem preverjal, kako so obveščeni ljudje na najnižjih ravneh; z direktorjem policije sva ugotovila, da je pretok informacij dober, medtem ko občasno glede na izjave, ki jih slišimo, lahko opazimo, da na drugi strani pretok informacij ni tako dober in tu lahko pride kdaj do težav.

**Kaj pa specialci, ki so bili v javnosti sprejeti različno?**

Stvari so bile predstavljene dokaj nejasno. Pri tem so bili posebej ljudje znotraj sistema policije izredno negativno presenečeni, saj nekateri ne razlikujejo policijskih enot. Na prostor so bile poslane posebne policijske enote, ki so sestavni del vsake policijske uprave. Stavljene so iz policistov, ki delajo v policijski upravi na običajnih zadolžitvah. Po posebnem postopku se izberejo za to enoto in dodatno usposobijo. Te enote običajno uporabimo takrat, ko je treba uporabiti dodatna sredstva in drugačno opremo, da se zagotovi javni red in mir. Te enote so aktivirane ob velikih športnih dogodkih, kjer dodatno zagotavljajo varnost, saj redne policijske enote tega ne zmorejo. Namenjene so za aretacije storilcev težjih kaznivih dejanj. Skratka, v tem primeru ne gre za specialno enoto. Imamo pa seveda tudi specialno enoto, ki je popolnoma drugače organizirana in uporablja tudi drugačno opremo, namenjena pa je za druge aktivnosti. Od drugih enot se razlikuje že po uniformah.

**Tudi predsednik države je dajal dvomljiva sporočila. Se vam zdi, da tudi on dogodkov ni dobro razumel?**

Gre za splošno nerazumevanje. Ljudje pogosto, ko vidijo nekoga v neprebojnem jopiču, menijo, da je pripadnik specialne enote. A ni tako. Specialna enota z rednimi pripadniki je oblikovana v Ljubljani in se aktivira le takrat, ►

► kadar je potrebno. Ima posebne zadolžitve, medtem ko pripadniki posebnih policijskih enot dnevno opravljajo svoje delo in naloge v svojih policijskih postajah in se aktivirajo samo na poseben sklic.

### **Torej ni bilo izrednega stanja, kot so nepoučeni morda mislili?**

Mislím, da ni šlo za izredno stanje. Šlo je za to, da smo angažirali le takšna sredstva, s katerimi smo lahko zagotovili dostop našim državljanom do tega zaselka, pri čemer smo morali zagotoviti določeno število ljudi, ki bi lahko dalj časa vzdrževali takšno stanje, če bi bilo to potrebno.

### **Dejansko so se ta dejanja izkazala za učinkovita ...**

Absolutno. Mením, da je eden ključnih elementov za doseganje dogovorov tudi to, da je policija zavarovala ta zaselek.

### **Kako pa je z dokumenti iz leta 1999, ko naj bi bil nekdanji zunanji minister Boris Ferlec priznal mejo po katastrski občini, kritizirali so vas tudi v SLS. Ali ta dokument otežuje stvari?**

Stvari niso tako preproste. Ko človek pogleda s strani, se mu zdijo enostavne ali pa enoznačne. Od leta 1991 dalje je bilo narejenih več korakov, ki so bodisi koristili, bodisi škodili pozicijam v nekaterih delih meje, o katerih

nekaj točk pa je takšnih, kjer obstajajo odprta vprašanja. Mešane patrulje redno delujejo, zaradi njihovega dela je rešenih veliko stvari. Varovanje meje zelo dobro poteka. Seveda pa tudi v notranjosti države odkrijemo večje število ilegalcev in drugih zadev, ki so povezane z mejo, saj ta ni nepredušno zaprta. Moram pa reči, da je slovenska policija dokaj uspešna pri svojem delu, celo zelo uspešna. Tega pa ne merim po številu nedovoljenih prestopov. To ocenjujem na podlagi tega, koliko ilegalnih prestopov je iz Slovenije, se pravi z našega ozemlja, v Avstrijo ali Italijo. Te številke so izredno nizke. Kot zanimivost naj povem, da na primer v Avstrijo prestopi manj ilegalcev s slovenskega ozemlja kot iz Švice, kar je za nekoga, ki to laično gleda, skoraj neverjetno. Kaže pa, da zelo učinkovito nadziramo mejo, učinkovitost pa je tudi vidna. Se pravi, da preprečujemo in nadzorujemo stvari, hkrati pa preprečujemo in otežujemo tudi druge oblike organiziranega čezmejnega kriminala.

### **Videti je, da se na področju policije stvari urejajo, v zadnjem času ni večjih afer, tudi informacije ne odtekajo tako kot včasih.**

V tako velikem sistemu, kot je sistem ministrstva za notranje zadeve, kjer je zaposlenih 10 tisoč ljudi, se tega praktično ne da ustaviti in preprečiti. Vendar mením, da se je sistem zelo stabiliziral, da procesi tečejo dobro in

da se to že delno vidi tudi pri rezultatih dela. Izdelano je tudi polletno poročilo, ki ga je mogoče prebrati na internetu, iz statistike pa lahko ugotovimo, da gredo trendi preiskanih kaznivih dejanj navzgor, število je višje od lanskega, kar je seveda zelo pomembno.

### **Kaže, da se uveljavitev schengenske meje odmika. Kaj to pomeni za Slovenijo?**

Jutri (pogovarjala sva se pretekli ponedeljek – op. av.) odpotujem na Finsko, kjer je ena od točk srečanja ministrov za notranje zadeve širitev schengenskega prostora oziroma sistem SIS 2, ki bo omogočal vključevanje in računalniško povezavo med vsemi članicami. To je neformalni svet, kjer se ne sprejemajo formalni sklepi; v začetku oktobra pa bo formalni svet ministrov v Luksemburgu, kjer bomo morali tudi formalno sprejeti sklepe o tem. Tako, kot kaže sedaj, in glede na delovne dokumente komisije je praktično jasno, da se schengenski prostor ne bo mogel širiti tako, kot je bilo predvideno. Težav je več in so tako tehnične kot zakonodajne.

### **V Sloveniji?**

Sploh ne govorimo o Sloveniji niti o novih članicah. Za vzpostavitev sistema SIS 2 je treba sprejeti drugačno zakonodajo kot za SIS 1. Ta še ni sprejeta, čeprav bi morala biti že na julijskem zasedanju, zdaj je načrtovana potrditev na oktobrskem zasedanju evropskega parlamenta. To je tudi podlaga, da sploh lahko vzpostavljamo baze podatkov, ki se bodo vodile. Gre za reševanje odprtih vprašanj med svetom ministrov za pravosodje in za notranje zadeve, komisijo in parlamentom EU, kjer je treba stališča usklajevati, zato gre vse nekoliko počasneje. Že na tej relaciji je načrtovana časovnica podrtja. Druga težava je razpis za vzpostavitev informacijskega sistema. Zaradi revizijskih postopkov spomladanski javni razpis ni bil uspešen, ta čas teče drugi razpis. Če ne bo revizijskih postopkov, bo končan do konca leta. Praktično je nemogoče, da bi lahko že marca prihodnje leto v sistem vstopile stare članice. Če bi te vstopile do marca, kot je bilo načrtovano, bi bil oktobra 2007 mogoč vstop novih članic. Zdaj je kaže, da je ta časovni okvir nemogoč. Moram pa reči, da je bila Slovenija izredno aktivna pri tem, ko smo komisijo opozarjali na težave in smo želeli podrobne informacije. Tudi v okviru Salzburškega foruma, ki mu predsedujemo, smo bili ves čas zelo aktivni. Do konca smo vztrajali pri spoštovanju zastavljenih načrtov. Zdaj, ko so očitno težave tolikšne, da je to nemogoče speljati, se bomo seveda začeli pogovarjati o drugih možnostih.

### **Kaj to strokovno pomeni za policijo?**

Gre za vzdrževanje in stroške, ki bodo nastajali v povezavi s plačami, z vzdrževanjem infrastrukture in tehnologije. Države, ne samo Slovenija, so vložile veliko svojega in evropske-

## Zelo pomembno je, da je vlada podpisala deklaracijo o izogibanju incidentom, v kateri je zapisano, da je izhodišče za določanje meje stanje na dan 25. 6. 1991.

se dogovarjamo. Dokument, ki ga omenjate, je eden takšnih, ki nam ni najbolj v prid. Vendar pa ta čas niti ni tako pomembno obračunavanje s tem, kdo je kaj ali pa kdo česa ni podpisal v preteklih letih. Mením, da je pomembnejše to, da usmerimo vse sile v prihodnost. Zelo pomembno je, da je zdajšnja vlada lani na Brionih podpisala deklaracijo o izogibanju incidentom, v kateri je zapisano, da je izhodišče za določanje meje stanje na dan 25. 6. 1991. S tem so izničena vsa prejšnja pisma in dopisi. Pri tem nameravamo vztrajati.

### **Kako nedorečenost mejne črte vpliva na kakovost varovanja meje?**

Za kvaliteto varovanja meje s stališča ilegalnih prestopov meje, čezmejnega organiziranega kriminala in podobno to nima tolikšnega učinka, da bi lahko rekli, da je na teh točkah varnost bistveno ogrožena. Policija dejansko varuje mejo globinsko. Imamo tudi mešane patrulje, ki večkrat, tudi v drugih delih Slovenije, delujejo skupaj. Naša meja ni dogovorjena, ker pač državi nimata sklenjenega sporazuma, vendar na velikem delu meje ni nič spornega,



ga denarja v obnovo infrastrukture, objektov, opreme in tudi zaposlitev policistov. Seveda na oktobrskem svetu notranjih ministrov pričakujem popolno časovnico, vendar ne takšne, kjer bo pri vsaki drugi točki napisana besedica če, ampak takšno, pri kateri bomo vedeli, kako se bomo odločali in delali v prihodnje. Jasno pa je, da morajo vse aktivnosti v zvezi s schengensko mejo, ki potekajo ta čas, z enako intenzivnostjo potekati tudi naprej. Črpanje sredstev in schengenskega denarja je namreč vezano na finančno perspektivo, ki se končuje konec leta 2007, ta denar pa je treba porabiti do konca leta 2008. Zato moramo ne glede na vse težave, ki so na vidiku, izpeljati vse tiste projekte, ki jih financiramo iz evropskega denarja, saj bi sicer nastala velika škoda. Večina ljudi govori samo o plačah policistov. To je sicer strošek, ki ni zanemarljiv, je precejšen, večji problem pa je seveda vzdrževanje infrastrukture, voznega parka in drugega ter njihovo obnavljanje. Če se bo schengenska meja širila šele leta 2008 ali 2009, bo že kar nekaj osnovnih sredstev, ki smo jih kupili iz schengenskega denarja, na koncu svoje življenjske dobe. Zato se je treba o tem zelo temeljito pogovoriti. Še ena stvar je izredno pomembna. To, da se bomo jasno dogovorili o sistemih nadzora oziroma poročanja svetu ministrov, kako poteka vsaka posamezna faza projekta SIS 2. Neodgovorno bi namreč bilo, da bi si dovolili, da nas stare članice ali evropska komisija pripeljejo v situacijo, kot so nas sedaj, ko se je praktično tik pred uvedbo začelo vse podirati in ne vemo, kje smo. Mi smo že maja zahtevali natančno časovnico, pa je nismo dobili. Na junijskem svetu je bila obljubljena, pa je ni bilo. Še zdaj je nimamo, kar je nedopustno. Predlagal bom, da moramo vsi prejemati redna mesečna poročila o poteku izvrševanja dogovora, da se izognemo podobnim težavam.

**Bili ste v Londonu, kjer ste se notranji ministri EU pogovarjali tudi o letalskem terorizmu in se dogovorili, da je treba okrečiti in pooprčiti ukrepe zoper teroristične akcije v EU, kjer koli je in bo potrebno. Kako bi bilo to v praksi z vidika Slovenije?**

Gre za povečanje operativnega delovanja policije, to je za večjo pozornost na naši meji, kjer obstaja možnost vstopanja določenih sredstev, eksplozivov ali česar koli drugega v državo in v EU. Seveda je to zelo pogosto povezano z ilegalnimi prestopi meje. Nekatere stvari so zelo povezane, državljani pogosto niti ne razumejo, zakaj se toliko bojujemo proti ilegalnim prestopom meje, hkrati pa moramo zagotavljati takšno raven varovanja letališča, kot velja v EU, in se seveda prilagajati povečani stopnji nadzorov. Zdaj so posebej na udaru tekoči eksplozivi, razvijajo se sistemi, ki bodo učinkoviteje odkrivali tekoče eksplozive. Opozoril sem, da moramo biti pozorni tudi na druga eksplozivna sredstva, ki se bi lahko vnašala na letala. Naša naloga je v bistvu dvojna: biti za-



**Naš resor je eden tistih, ki je najbolj vpet v prihajajoče predsedovanje EU. Na vse mogoče moramo biti pozorni.**

nesljiv partner pri varnosti lastnega letališča in varovati vsa letala, ki so na njem. Zagotavljati moramo, da so potniki, ki potujejo z našega letališča, t. i. čisti potniki, varnostno popolnoma preverjeni. Tukaj ne bi smelo priti do napak. Absolutno ne sme priti do nobene napake.

**Ali so kriminalne zadeve in terorizem povezani?**

Seveda. Temeljni problem je v tem, da ljudje pogosto gledajo na zadeve ločeno. Rečejo, da je trgovina z mamili področje zase, trgovina z belim blagom tudi, prav tako ilegalni prestopi. V praksi pa je pogosto vse zelo povezano, terorizem se pogosto financira iz teh virov. Zato je treba stvari jemati zelo kompleksno in preprečevati vse. Letos smo bili dokaj uspešni pri odkrivanju mamil na naših mejnih prehodih. Odkrivanje mamil je pomembno, tudi če gre le za tranzit čez našo državo. Smo vendar v EU, smo državljani EU in naša varnost je seveda odvisna tudi od varnosti vseh drugih. Prav tako smo letos izvedli zelo uspešno akcijo s hrvaško policijo, ko nam je skupaj uspelo razkrinkati mrežo na Hrvaškem. To so stvari, o katerih se ponavadi ne govori veliko, vendar je slovenski policist deloval prikrito na hrvaškem ozemlju, seveda v dogovoru, v skladu s sporazumi in veljavnimi normami. Tako smo lahko potem razkrili tovarno, ki je na Hrvaškem izdelovala kopije orožja. Nekaj orožja smo odkrili v Sloveniji, nekaj so ga odkrili na Hrvaškem. Gre za orožje, ki je neizsledljivo. Naj pojasnim. Ko neka tovarna izdelava orožje, odtisne v vsak kos številko in ostanejo sledi, po katerih se da ugotoviti, kje je to orožje izdelano. Če se kopija tega orožja izdelava v tovarni, ki ne obstaja v nobenem dokumentu nobene države, je nemogoče izslediti, od kod

je orožje prišlo, tudi če ga najdejo. Takšno orožje se uporablja za dva namena: za likvidacije, to je za plačane morilce, in za terorizem. Torej je bil to res zelo velik uspeh, saj so bile najdene precejšnje količine orožja. Predvsem je pomembno to, da je bila odkrita tovarna, saj ta zdaj orožja ne izdeluje več.

**Slovenija bo predsedovala EU. Kako se vaše ministristvo pripravlja na to?**

Priprave potekajo zelo intenzivno, tudi na ravni vlade. Imeli smo že več priprav, tudi operativnih in ob pomoči tujih strokovnjakov, ki so nam posebej položili na srce, na kaj moramo biti pozorni. Vlada je naredila že veliko, tudi z dodatnim izobraževanjem ministrov. Sicer pa priprave na operativnih ravneh potekajo zelo dobro. Naše ministristvo in ministristvo za pravosodje, ki sta skupaj v svetu ministrov, sta še posebej na udaru. Zato se primerno organiziramo, mislim, da bomo v svoji notranji organizaciji pri tistih, ki se ukvarjajo z evropskimi zadevami, naredili še nekaj sprememb. Stvari zelo dobro potekajo tudi skupaj z Nemčijo in s Portugalsko, saj se je prijel model 18-mesečnega predsedovanja in priprave skupnega programa. Seveda prihaja tudi do težav, predvsem z določanjem nekaterih prioritet, ki so povezane s širitvijo schengenske meje, kjer smo prav v sredini spreminjanja načrtov in dogovorov. Sicer pa gre za številne aktivnosti, v katerih Slovenija že aktivno sodeluje. Zdi se mi, da je naš resor eden tistih, ki je najbolj vpet v prihajajoče predsedovanje EU. Na številne stvari moramo biti zelo pozorni, jemljejo nam veliko energije, skoraj polovica mojih mednarodnih aktivnosti pa je že povezana s predsedovanjem, ki ga bomo začeli v letu 2008. ■



# Vera in kultura

V. M.

**V prejšnjih letih je bilo veliko govora o srednješolskem in gimnazijskem predmetu, ki bi pokrival področje verstev. Medtem v katoliških gimnazijah že več let poučujejo predmet vera in kultura, za katerega so na voljo štirje odlični učbeniki.**

**O**dločitev za verski pouk na katoliških gimnazijah in ne za katehezo je temeljila na dejstvu, da se na te gimnazije ne vpisujejo le dijaki z dobrim poznavanjem krščanske tradicije in ustaljeno versko prakso, ampak tudi mladi, ki odkrivajo smisel življenja v drugih verstvih, oziroma tisti, ki se opredeljujejo kot neverujoči.

**Dialog z okoljem** Pouk vere in kulture na katoliški gimnaziji ter kateheza po župnijah imata različne cilje, se pa lahko med seboj dopolnjujeta. Med njima obstaja neločljiva vez in hkrati jasna raz-

lika. Verski pouk temelji na dialogu z okoljem (kulturo) in tudi z drugimi učnimi predmeti ter ima dialoški, ekumenski in medverski značaj. Dijaki imajo možnost, da razširijo, dopolnijo in kritično ovrednotijo znanje in izkušnje, ki jih imajo na področju verskih in etičnih vprašanj. Pouk vere in kulture želi dijake voditi k čim bolj poglobljenemu razmišljanju o pojavih okrog njih, k bolj celovitemu razumevanju sebe, soljudi in sveta ter jih tudi usposablja za reševanje aktualnih osebnih, družbenih in eksistencialnih vprašanj. Predmet vera in kultura nastopa z istimi zahtevami kot drugi šol-

ski predmeti. Predstavljal naj bi krščansko sporočilo in dogodke z ustrežno strokovnostjo in globino. Zasnova predmeta je interdisciplinarna – v dialogu z drugimi šolskimi predmeti pogloblja krščanski pogled na svet in človeka.

**Kdo sem?** Učenik za predmet vera in kultura v prvem letniku gimnazije nosi naslov *Kdo sem*. Napisali so ga Jernej Marenk, dr. Alenka Šverc in dr. Albin Kralj. Projekt gimnazijskih učbenikov za predmet vera in kultura je zastavljen tudi eksistencialno. V dijakih želi prebuditi zanimanje za celostno osebno rast in nav-

dušenje za življenje, kar vključuje tudi religiozno razsežnost. Tako so učbeniki za ta predmet lahko zanimiva literatura za vsakogar, ki ga tovrstna vprašanja vznemirjajo oziroma išče smisel življenja in bolj poglobljene odgovore na praktična vprašanja. Rdeča nit, ki pelje prek prvega letnika predmeta vera in kultura, je vprašanje: Kdo sem? Gre torej za problematiko razumevanja in sprejemanja samega sebe, na katero vplivata zlasti znanost in javno mnenje. Ključno merilo za krščanski odgovor predstavlja pozitivna krščanska antropologija, ki temelji na

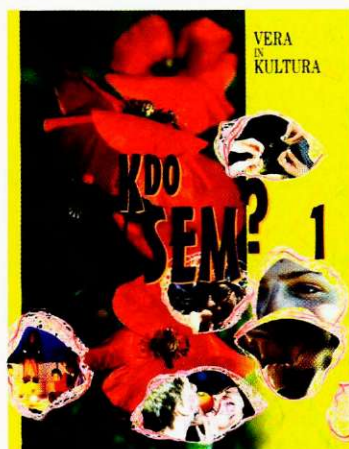
teologiji prvih poglavij 1 MZ (stvarjenje sveta in človeka kot dobrega) in predstavlja glavno smernico prvega dela učbenika.

V drugem delu so predstavljeni dejavniki, ki vplivajo na medosebne odnose. Človek kot bitje odnosov mora znati pravilno vrednotiti prijateljstvo, zaljubljenost in ljubezen. V mladih želi prebuditi željo po osebni rasti, kot zgled pa postavlja življenjsko zgodbo in pot rasti apostola Petra. Tretji del obravnava odnos do življenja: človekove vrednote, uporabo njegovih sposobnosti, načine reševanja problemov in načrtovanje prihodnosti.

**Pot iskanja** Veliko izzivov se poraja ob srečevanju z drugačnostjo človeka, ki vstopa v osebni prostor mladostnega zorenja. Osrednja vsebina v učbeniku je usmerjena v iskanje odgovorov na vprašanje, kdo je človek. V zmedu vsemogočih opredelitev, ki človeka postavljajo na raven uživalca telesnosti, odvisnika od usode vesoljnih zakonitosti, potrošnika, predstavi človeka kot enkratno in svobodno bitje, ki hodi po poti iskanja. V prvem delu izpostavi temeljna vprašanja, ki si jih človek v svoji celostni razsežnosti postavlja in išče odgovore nanje. S tem spodbuja dejaven pristop k življenju in prebujanje zavedanja odgovornosti za lastno srečo. Posega v temeljne dileme o nastanku sveta in človeka ter predstavi domet in meje odgovorov, ki jih morajo dati znanost, mitologija in religija.

Resnica, zapisana v *Svetem pismu*, ostaja za marsikoga bajka, dokler se je ne nauči brati in razumevati njen način sporočanja. Nekaj podanih svetopisemskih osnov pomaga k lažjemu razumevanju *Svetega pisma*, ki je knjiga zapisa izredne modrosti in ljubljenosti, kakor so jo svetopisemski pisatelji doživljali in razumevali v odnosu z ljudmi in Bogom.

**Stvarno in duhovno** Drugi del priključuje v zavest situacije življenja: odnos do narave, vprašanje ekologije, sklepanje prijateljstev in poslovnih odnosov, zvestoba dani besedi, spoštovanje pravil in predpisov, sprejemanje in uporabljanje življenjskih modrosti,

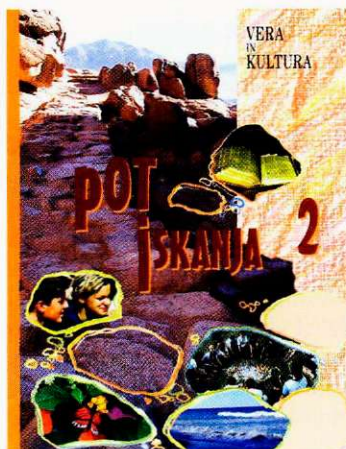


odkrivanje lastne poklicnosti, globlje in celostno razumevanje dogodkov. Do vseh teh vprašanj tudi mladi zavedno ali nezavedno zavzemajo svoja stališča ter se aktivno vključujejo v družbo in ustvarjajo svoje življenje.

Te sodobne življenjske situacije učbenik sooča z izkušnjo, zapisano v *Svetem pismu*, in pomaga v vseh teh konkretnostih videti navzočnost Boga in moč, ki jo človek lahko črpa iz osebnega odnosa z njim. Prek Jezusove velikonočne ljubezni je predstavljen trajni odnos med Bogom in človekom, ki se nadaljuje v skupnosti, imenovani Cerkev. Izkušnjo osebne poti iskanja in razumevanja življenja približajo tudi tako imenovani vzori, ljudje, ki jih učbenik predstavi v njihovi enkratnosti. Ti primeri nočejo biti izziv za posnemanje nekaterih vzorcev, ampak spodbuda k iskanju lastne poti življenja.

V tretjem delu so podrobneje predstavljeni koraki iskanja pri svetopisemskem Mojzesu, ki od skrbi za lastno preživetje odkriva svojo poklicnost za druge in v zavesti tesne bližine z Bogom stopa po poti poslanstva skupaj z ljudstvom, ki mu je zaupano, v obljubljeni svobodo. Ob tej poti izraelskega ljudstva je prikazana tudi pot slovenskega naroda, ki hodi svojo pot odrešenja. Učbenik je pomemben prispevek k razumevanju biblične antropologije in povezovanju stvarnega z duhovnim. Drugi učbenik so napisali mag. Franc Zorec, dr. Alenka Šverc, mag. Peter Končan in dr. Roman Globokar.

**Kaj verujemo?** Svet, v katerem živimo, zaznamuje globalizacija



na vseh področjih, vključno na religiozno-duhovnem. Čedalje pogosteje se srečujemo z verniki drugih religij, ki s svojim načinom življenja in razmišljanjem postavljajo pred nas nova vprašanja. Ob teh srečevanjih narašča v nas tudi želja, da bi slabó ali samo deloma znane religije bolje poznali in razumeli. Hkrati se sprašujemo, kje je mesto religije in osebnega verovanja v našem konkretnem življenju. Ali je »religiozno« samo nekakšen okrasni dodatek našim dejavnostim ali pa je sestavni del



naše človeške narave, brez katerega ne bi bili to, kar smo – ljudje.

Učbenik za predmet vera in kultura v tretjem letniku gimnazije z naslovom *Kaj verujemo?* nas sooča z vprašanjem našega verovanja. Odgovor najprej išče s kratkim pogledom v zgodovino vse do prvih znamenj religioznosti človeka. Človek je človek prav zaradi svoje sposobnosti, da se ne omejuje le na svoje potrebe po golem preživetju, ampak da je zmožen preseganja samega sebe, da se odpira drugemu in stopa ▶

Radio Ognjišče, Trg Brolo 11, Koper

# Štajerci,

## P O Z O R !

Radio Ognjišče lahko po novem ujamete na spremenjeni frekvenci

# 104,5!

Prijetno poslušanje!

RADIO OGNJIŠČE

► v odnos do presežnega (prvo poglavje). V drugem poglavju je središčna tema vera katoličanov, ki temelji na Jezusu Kristusu in na veri vanj (veroizpoved, zakramenti). V stoletjih je prišlo do razhajanj in trenj znotraj Katoliške cerkve, posledično do dveh razkolov, iz katerih so se izoblikovale Pravoslavna, Protestantška in Anglikanska cerkev. Razlike pa ne smejo biti ovira, da ne bi bilo mogoče skupno pričevanje o Kristusu (ekumenizem).

**Celovito in primerjalno** Okolje, v katerem živimo, je prepoznano z željo po duhovnosti, kar se odraža v različnih pojavnih oblikah, vse skupaj pa imenujemo new age. Tretji del prikazuje nastanek in ozadje teh pojavov ter nekaj najvidnejših značilnosti novodobnega verovanja. Najobsežnejši je četrti del, ki se začne s krščanstvu bližnjimi religijami (judovstvo, islam), potem pa obravnava še indijske (hinduizem, budizem)

in kitajske religije (konfucianizem, daoizem). Pri vsaki religiji je prikazana njena zgodovina, ustanovitelj, nauk, svete knjige, običaji, navade, posebnosti – tisto, kar je za začetek poznavanja neke religije in navezovanja stikov potrebno (odnos krščanstva do drugih religij).

S kratkim in sistematičnim obravnavanjem vprašanj ponuja učbenik pregled svetovnih religij. Kot takšen je dober pripomoček ne samo za dijake katoliških šol in mlade v mladinskih skupinah po župnijah, ampak za vse, ki se iskreno sprašujejo o smislu svojega življenja. Pristop sam ni polemičen, ampak kar se da celovit in primerjaln. V slovenščini ni veliko tovrstne literature, zato je ta učbenik še toliko bolj dobrodošel. Napisali so ga mag. Tone Svetelj, dr. Alenka Šverc, dr. Marjan Turnšek in mag. Damjana Krivec.

**Za človeka gre** Izhodišče obravnavanih tem v učbeniku za četrti letnik z naslovom *Za človeka gre* je konkretno kulturno ozračje, ki ga zaznamujejo sekularizacija, mediji, individualizem, pluralnost, postmodernost ... V ta prostor želi z dialoško, ekumensko in medversko odprto držo prinesiti radost krščanskega sporočila. Z vso svežino, izzivalnostjo, strokovnostjo in dialoško odprtostjo obravnava vprašanja človekove osebne vere in njegove odgovornosti v Cerкви in družbi.

Prvi del govori o sodobnih živih krščanskega življenja (mediji, individualizem, potrošništvo ...) ter o odnosu med tradicionalno in osebno vero. V drugem delu so v ospredju vprašanja o vlogi Cerkv v življenju kristjana, o »napetostih« med institucijo in karizmo ter o odgovorih Cerkv na spremenjene razmere (Drugi vatikanski cerkveni zbor, Plenarni zbor Cerkv na Slovenskem).

**Aktualna vprašanja** Najobsežnejši je tretji del, ki govori o odgovornosti kristjanov v družbi in Cerкви. V okviru demokratičnih načel želi usposobiti mladega človeka za konstruktiven in odgovoren vstop v sodobno pluralno družbo. K raznim dilemam s področja bioetike (umetna oplo-



ditev, kloniranje, evtanazija) pristopa interdisciplinarno in osvetli problem s stališča krščanske etike. Pod lupo načel družbenega nauka Cerkv vzame nekatera aktualna družbeno-etična vprašanja (globalizacija, ekologija, smrtna kazen, vprašanje vojne, terorizma, svetovne pravičnosti). Dotakne se vprašanja življenjske odločitve, poudari pomen družine in odgovornega starševstva ter pokaže na različne oblike služnja v Cerкви (duhovništvo, redovništvo, laiške službe).

Učbenik z obravnavanjem aktualnih vprašanj ni namenjen samo dijakom katoliških gimnazij, ampak je dragocen pripomoček tudi za mladinsko pastoralo po župnijah. Pravzaprav je delo namenjeno prav vsakemu sodobnemu iskalcu, saj s predstavitvijo različnih stališč pri omenjenih vprašanjih vabi in vzpodbuja k osebni razmisleku in oblikovanju lastnega mnenja. V tem smislu je velika obogatitev za slovenski družbeni in kulturni (duhovni) prostor. Avtorji četrtega učbenika so dr. Roman Globokar, Stanko Fajdiga in dr. Alenka Šverc.

**Molk »liberalcev«** Učbenike, ki so bogato ilustrirani in zelo privlačno urejeni, sta uredila dr. Alenka Šverc in dr. Anton Jamnik. Da gre za dobre učbenike, govori že to, da leva liberalna scena, ki nenehno pribija na križ vse, kar je cerkvenega, ob njih molči. Če bi jih kar koli motilo, bi to glasno razbojnali. Vse štiri učbenike sta izdala Združenje katoliških gimnazij in Slovenska škofovska konferenca, založila pa Mohorjeva družba Celje. ■

107,8 MHz

radio velenje

www.radiovelenje.com

03/ 897 50 03

www.demokracija.si/knjigarna

Ladislav Bevc:  
**SPOMINI**

Obseg: 312 strani.

Zanimiva spominska pripoved gradbenega inženirja Ladislava Bevca, ki je bil že pred drugo svetovno vojno zelo dejaven na različnih področjih in v slovenski javnosti dobro znan.

Med drugo svetovno vojno je bil član Sokolskega vojnega sveta, ki je organiziral odpor proti italijanski in nemški okupaciji, ter član vodstva Demokratske stranke v Ljubljani. Leta 1944 je bil izvoljen v slovenski narodni odbor, katerega član je bil do smrti. Kot član Narodnega odbora je zapustil domovino, preden so jo okupirali komunisti. Iz Evrope ga je življenjska pot vodila v ZDA.

Cena knjige za bralce tednika Demokracija je  
**4.990,00 SIT / 20,82 EUR.**

Redna cena knjige je **5.800,00 SIT / 24,20 EUR.** Naročila sprejemamo po e-pošti [knjigarna@demokracija.si](mailto:knjigarna@demokracija.si) ali po telefonu **01 230 06 66.**

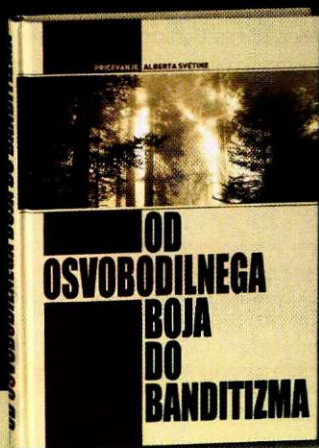
knjigarna  
**DEMOKRACIJA**

Poština po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5% DDV. Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR je 239,64 SIT.



# „RUBIČIČ JE IZVAJAL PRAKTIČNO VSE.“

PONOVO  
AKTUALNO



**Albert Svetina**

*(Od osvobodilnega boja do banditizma,  
str. 205)*

[www.demokracija.si/knjigarna](http://www.demokracija.si/knjigarna)

**Albert Svetina**

## OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA

Nekdanji Mačkov pomočnik opisuje svojo razburljivo življenjsko pot. Slikovito predstavlja delovanje Ozne.  
Obseg: 367 strani. Format: 17x24,5 cm. Trda vezava.

Cena knjige je **6.700,00 SIT / 27,95 EUR**. Naročila sprejemamo  
po e-pošti [knjigarna@demokracija.si](mailto:knjigarna@demokracija.si) ali po telefonu **01 230 06 66**.

Poštnino po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5% DDV.  
Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR je 239,64 SIT.

knjigarna  
**DEMOKRACIJA**

# Klasično ... sodobno? Drzno!

Petra Janša, foto: vir STO

Slovenija je gostoljubna dežela, ki obiskovalca preseneti z razkošjem tako tradicionalnih slovenskih jedi kot kulinarčnih mojstrov, ki so prišle izza meja, a so tu dobile slovenski pridih. Na bogato obloženih mizah so jedi vselej spremljala odlična vina treh slovenskih vinorodnih okolišev.

Multidisciplinarni raziskovalni inštitut Maribor in Slovenska turistična organizacija sta maja letos pripravila projekt **Strategija razvoja gastronomije Slovenije**, kjer so različni strokovnjaki prvič v Sloveniji naredili raziskavo s področja gastronomije, ki je obravnavala gastronomijo na celotnem območju države. Izdelali so strategijo, ki združuje kulinariko in enologijo v smiselno celoto, to pa povezali s turizmom in njegovim razvojem.

V Sloveniji smo šele na začetku iskanja inovativnih načinov kombinacij jed/vino in delujemo zelo pod vplivom klasičnih pravil. V strategiji je nekaj idej za vzpodbujanje izvirnosti in motiviranost gostincev za uvajanje novosti, ki bi pri ljubiteljih izzvale radovednost. Strategija zato vzpodbuja sodobno kreativnost ob upoštevanju dediščine, ki jo je treba nadgrajevati, če hočemo vzpodbuditi razvoj naše gastronomije.

Kot primerno pot, kako zagotoviti kakovostno, domiselno in tudi inovativno predstavljane ponudbe slovenskih gastronomskih dobrot, so izbrali **metodo oblikovanja dvojic**. Izbrali so približno sto značilnih in za posamezno regijo reprezentativnih jedi in jim priredili vino, ki ustreza okusu in aromam izbranih tipičnih jedi in s tem zagotavlja harmonično enokulinarično izkušnjo. Izbiro vina so opredelili v treh stopnjah:

- klasična izbira**, ki sledi klasičnim pravilom izbora vin za zvrst in lastnosti jedi; navedena je povsod na prvem mestu, in kadar ni predlagano kaj drugega, ostaja edina mogoča izbira vina ob navedenih jedeh;
- mogoča (sodobna) izbira** predstavlja moderen, posodobljen predlog, ki pa se še vedno »varno« giblje na področju dokaj klasične izbire vin; pogosto je na tem mestu predlagan npr. rosé namesto belega vina ipd.;
- drzna izbira** predlaga pravo inovacijo in izzove v prvem trenutku začudenje – predlogi so nanizani tako, da karakter jedi in predlaganega vina kljub temu tvorita harmonijo in omogočata popoln užitek zaužitja hrane in predlaganega vina.

## Izdelki ob kolinah:

- koline v Slovenskih goricah: hrbitseva juha, hrbitše z jabolčnim hrenom, pečenice, kašne klobase, pečena rebrca, pražen krompir: rizvanec, beli pinot, suho mlado vino;
- pečenice s kislim zeljem: renski rizling (suho vino);
- krvavice: klasika: mlada rdeča vina (regionalno načelo):
  - Podravje: modri pinot, modra frankinja;
  - Posavje: portugalka, cviček;
  - Primorska: refošk, merlot;
- žolca (z bučnim oljem in drugi načini) in rosé (suho vino) drzna izbira: sauvignon (suho vino).

### Krofi, flancati, miške:

- klasika: polsuha, polsladka bela vina
- sodobna izbira: bela, suha, peneča se vina.

### Matevž (Dolenjska, osrednja Slovenija) se ponudi skupaj s kislim zeljem ali s suhim (prekajenim) mesom:

- klasika: cviček;
- sodobna izbira: metliška črnina, mlada modra frankinja, mladi modri pinot;
- drzna izbira: sivi pinot (suho vino).

### Poprtnik, miznik ali župnik – božični kruh (Dolenjska, osrednja Slovenija ...):

#### kruh se med prazniki sčasoma osuši, zato potrebuje nekaj za sočnost griljaja.

- klasika: za ajdov kruhek izberemo vino rosé, za pšeničnega in rženega pa vodo;
- sodobna izbira: suho, peneče se ali polsuho belo vino.

### Pečen kozliček, jagenček, odojek (Bela krajina in druga Slovenija):

- klasika: metliška črnina, modri pinot, modra frankinja;
- sodobna izbira: belokranjec, chardonnay (suho vino).

### Prleška tünka:

- klasika: laški rizling (suho vino);
- sodobna izbira: šipon.

### Prekmurska gibanica:

- klasika: laški rizling (polsladko vino), PT arhivsko vino;
- sodobna izbira: suha penina.

### Bograč (Prekmurje):

- klasika: modra frankinja, zweigelt (zrela);
- sodobna izbira: modri pinot.

### Funštrc ali knapovsko sonce (Zasavje):

- klasika: cviček, bizeljčan (rdeči);
- sodobna izbira: belo, mlado suho vino.

### Kranjska klobasa:

- klasika: enoletna, suha, bela in rdeča, živahna (opazna kislina) vina;
- drzna izbira: bela, suha, zrela vina krepkega telesa (kranjsko klobaso želimo uveljaviti z vinom, recimo z modrim pinotom).

### Suha klobasa z bohinjso zaseko (Gorenjska, Bohinj):

- klasika: modra frankinja;
- sodobna izbira: merlot, modri pinot.

### Bohinjska zlatovčica (na različne načine, npr. v ajdi):

- klasika: beli pinot (suho vino);
- sodobna izbira (ajda): modri pinot.

### Idrijski žlikrofi, bakalca:

- klasika: sauvignon;
- sodobna izbira: pinela, zeleni silvanec.

### Tolminska frika:

- klasika: primorsko belo vino;
- sodobna izbira: rebula, pinela.

### Briške jedi (regionalno načelo):

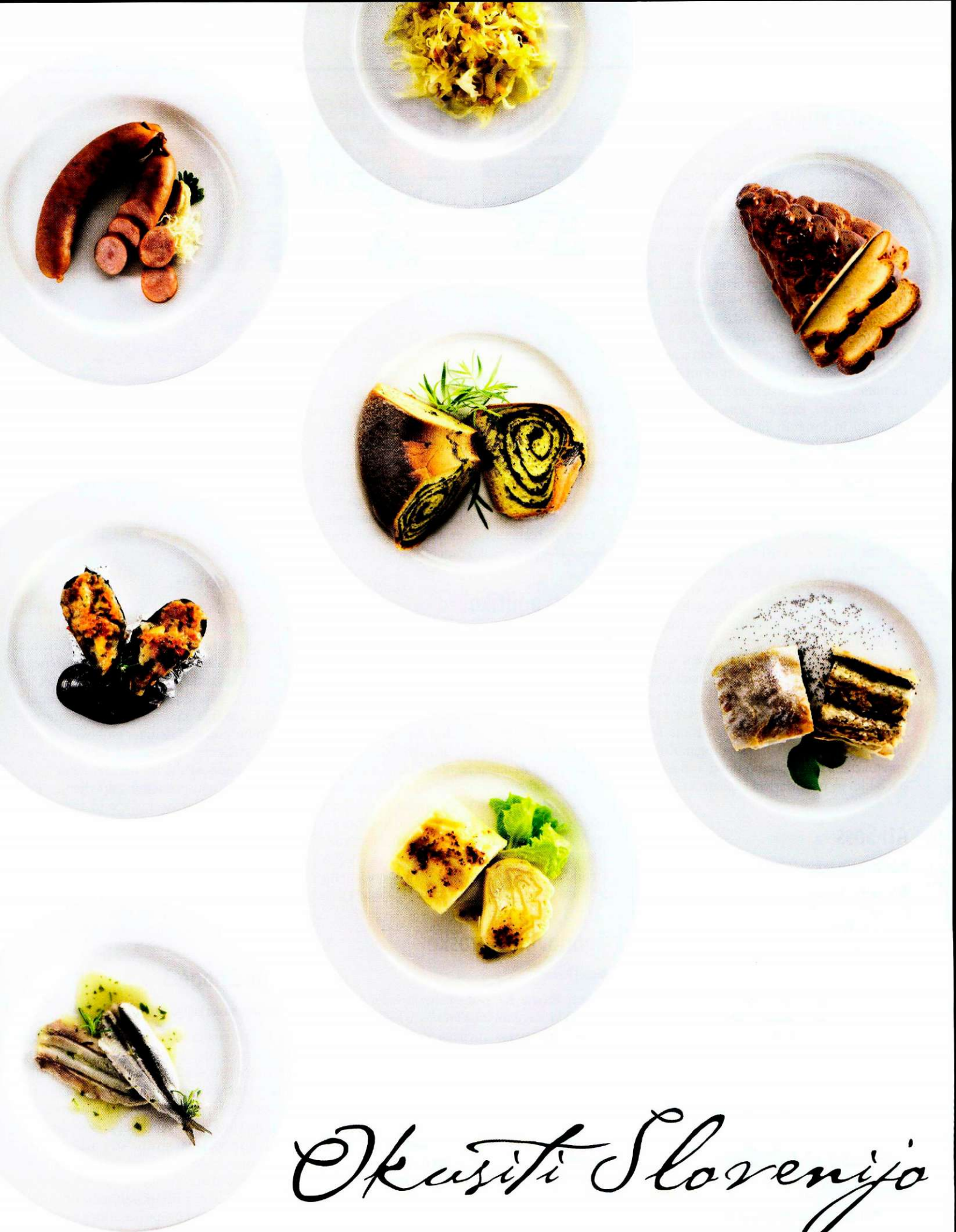
- toči, frtalje: rebula;
- šfojade, hubance, jota: rebula;
- mineštre, polenta, jajca s kamilicami: mlado, belo vino;
- figov kruh: pikolit.

### Kraške jedi (regionalno načelo):

- testenine: brezalkoholne pijače;
- kraški štruklji z mesnim nadevom: malvazija;
- divjačina: zreli cabernet sauvignon.

### Istrske jedi (regionalno načelo):

- fritaje z domačo klobaso: refošk.



*Okusiti Slovenija*

[www.slovenia.info](http://www.slovenia.info)

## Ptujska knjiga

Slovenska matica

Knjigam, ki so posvečene pomembnejšim slovenskim mestom (Ljubljani, Mariboru, Celju, Celovcu, Trstu), je Slovenska matica zdaj dodala še *Ptujsko knjigo*. Zanja je urednik Aleš Šteger izbral pesmi, zgodbe in pričevanja, ki so povezana s starodavnim mestom ob Dravi. V prvem delu so objavljena besedila, ki so posvečena bogati ptujski zgodovini. Začne s Tacitom in nadaljuje z Jaroslavom Šašlom (*August 69: vojaški puč v Poetovionii*), Viktorinom Ptujskim (*O desetih devicah*), Wolframom von Eschenbachom (*Parzifal*), Antonom Sovretom (*Spomini na Ptuj*), Stankom Cajnkarcem (*Sloven iz Petovije*), Paolom Santoninom (*Popotni dnevnik*) in Josipom Jurčičem (*Ivan Erazem Tattenbach*). Sledijo zapisi Vlada Klemenčiča o kužnem letu 1681 in Frana Ksaverja Meška o črni smrti ter besedilo *Proces proti Marini Schupp zaradi čarovništva*. J. T. Turkuš piše o Črni Gori, Janez Strelec o pripovedkah o Ptujski Gori. O Leopoldu Volkmerju govori zapis Antona Martina Slomška, o shodu slovenskih duhovnikov na Ptujju leta 1861 pa Božidar Raič. Ferdinand Raisp piše o c. kr. vojaški hiši za invalide na Ptujju, Jožef Felsner o sprehodu skozi Ptuj leta 1895, Marija Hernja Masten o tolerančni hiši Ptujja. V drugem delu so literarni in spominski zapisi Matije Murka (*Spomini na Ptuj*), Alojzija Remca (*Noč na gradu*), Ignaca Koprivca (*Po hramih hodijo vogledniki, Žegnanje pri Sv. Ani in Sprejem v Ptujju*), Stanka Cajnkarcja (*Moje mesto*), Stanka Kocipra (*Mértik*), Ivana Potrča (*Srečanja s Halozami*) in vrste drugih. Knjiga je opremljena z umetniškimi upodobitvami mesta, o njih pa piše Marjeta Ciglencečki.

## Ati Soss

Založba kaset in plošč RTVS

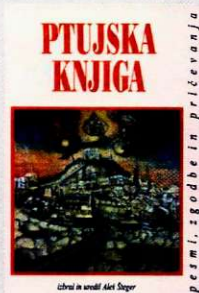
Ati Soss je ena najmarkantnejših osebnosti polpretekle dobe zabavne glasbe in džeza pri nas. Zgoščenka *Čas beži kakor dim* razkriva eno plat njegovega glasbenega ustvarjanja. Poleg uvodne skladbe je na zgoščenki izbor njegovih uspešnic vokalnih skladb. Kot skladatelj je bil podvržen klasični, evergreenski obdelavi notnega zapisa, za zahtevnim obsegom melodije in bogatim harmonsko obarvanim ozadjem. Kot aranžer je ljubil izpisano bogat zvok revijskega orkestra. Na zgoščenki je 25 popevk, ki jih izvajajo najboljši slovenski pevci polpretekle dobe.

## O Jezusu za mladino

Založba Ognjišče

Založba Ognjišče je izdala privlačno knjigo *Jezus, njegovo življenje in nauk*, ki z zgodbo

1.



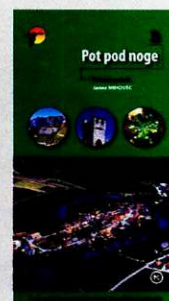
1.



2.



3.



4.

bralca popelje skozi *Sveto pismo Nove zaveze*. Knjiga je uravnotežen prikaz Jezusovega življenja in zanimiv prikaz okolja, v katerem je živel. Bogato ilustrirano delo, lahko bi mu rekli celo enciklopedija, nam prikaže zgodovinske okoliščine, v katerih se je rodil, odraščal in deloval, zato bomo bolje razumeli sporočilo, ki ga nosijo v sebi Jezusovi govori, prilike in življenje. Knjiga je namenjena otrokom in mladostnikom, obogati pa lahko tudi odraslega bralca.

## Misliti politiko

Založba ZRC

V delu *Ali je mogoče misliti politiko?* želi Alain Badiou konceptu politike dati digniteto filozofskega pojma tako, da jo naveže na pojem dogodka in na proces vzpostavitve resnice dogodka, ki povzroči radikalno preobrazbo dane situacije in skupnosti. V drugem delu je objavljen njegov *Manifest za filozofijo*. V njem poskuša filozofijo utemeljiti kot misel, ki misli svoj čas tako, da reflektira svojo odvisnost od štirih pogojev: znanosti, politike, ljubezni in umetnosti. V tem kontekstu analizira in kritizira usmeritve, ki so filozofijo reducirale na politiko (marksizem), na znanost (pozitivizem) ali na poezijo (Nietzsche in pozneje Heidegger).

## Zgodovina Koroške

3.

Muzej Ravne

Muzej Ravne na Koroškem je izdal knjigo *Prispevki k zgodovini Koroške*, v kateri so objavljeni prispevki njenega dolgoletnega direktorja Alojza Krivograda. Nekaj naslovov: *Oris industrializacije Mežiške doline do prve svetovne vojne*, *Železarna Prevalje 1835–1899*, *Ob 100. obletnici ukinitve prevaljske železarne*, *Prispevek k zgodovini mislinjske železarne v Mislinji*, *Prispevek k poznavanju oglarjenja pri nekdanji mislinjski železarni*, *O izkoriščanju golosekov in gorskih travnikov na posestvih železarne v Mislinji v letih od 1799 do 1809*, *Rudniški rovi železove rude v okolici Ribnice na Pohorju in Vitanju v letih 1807–1810*, štiri prispevki

so namenjeni delavskemu gibanju v Mežiški dolini, *Nekaj podatkov o amaterski gledališki dejavnosti v Mežiški in Dravski dolini leta 1932*, *Politično delovanje Prežihovega Voranca od leta 1920 do 1930*, *Parlamentarne volitve leta 1931 v Mežiški dolini*, *Stavka kamnosekov v Josipdolu in Hudem kotu leta 1938*.

## Miren spanec

Založba Mladinska knjiga

V knjigi *Miren spanec brez smrčanja* izvemo veliko o spanju in sanjanju, o smrčanju in bolezenskem smrčanju. Bolezensko smrčanje je resna zadeva, saj spodbuja motnje srčnega ritma, popuščanje srca, visok krvni tlak in možgansko kap. Posledice so nesposobnost za delo, zgodnja invalidnost, prometne nesreče in nezgode pri delu ter globoki posegi v zasebno življenje. Ta priročnik lahko pomaga k odkrivanju posledic in vzrokov zanje ter k čimprejšnjemu uspešnemu zdravljenju. Podaja mnoge strokovne razlage in življenjske nasvete. Opisuje počitek, spanje in sanjanje, uspavala in metode sproščanja, smrčanje in sindrom spalne apneje, dejavnike tveganja pri različnih posegih, možnosti zdravljenja bolezenskih prekinitvev dihanja. Knjiga bo v pomoč tudi tistim, katerih spanec moti smrčanje posteljnega partnerja ali sostanovalca.

## Pot pod noge 3

4.

Založba Mladinska knjiga

Izšla je že tretja iz serije knjižic *Pot pod noge*, v kateri nas Janez Mihovec popelje na izlete po Sloveniji in predstavlja tudi manj znane, a toliko lepše bisere Slovenije. Posamezen izlet je predstavljen na dveh straneh, spremlja ga zemljevid z označenimi cilji, navedeni pa so tudi dostop, težavnostna stopnja, višinska razlika, priporočena oprema, kontaktne telefonske številke idr. V tretji knjigi je 35 idej za izlete, od klasičnih izletniških točk do starodavnih cerkva, slapov, podzemskega sveta in prezrtih naravnih in kulturnih spomenikov

**KNJIGA MESECA SEPTEMBRA**

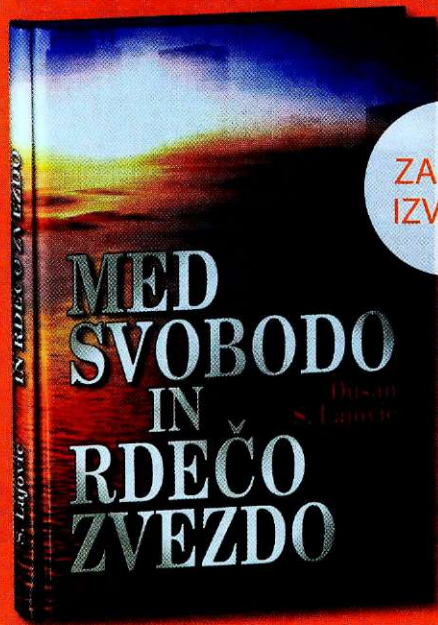
USPEŠNICA

**Med svobodo in rdečo zvezdo**

Avtor: Dušan S. Lajovic

Obseg: 347strani. Format: 17x24,5 cm. Trda vezava.

Lajovčeva knjiga je izšla pred tremi leti po objavi razvpitega seznama Udba.net, ki je mnoge zelo razburil. Seznam in knjiga sta dregnili v tabu slovenske preteklosti in sedanjosti: Udbe oziroma njenih sodelavcev. V knjigi je seznam sodelavcev Udbe, vendar je prvi del posvečen burnemu Lajovčevemu življenju: od prikaza slovenskega podjetništva med vojno, prek medvojnega dogajanja oziroma komunistične revolucije in upora zoper njo do prikaza slovenskega četništva. Sledimo Lajovčevim begunskim letom in iskanju življenjskih možnosti v daljni Avstraliji, prikazu življenja izseljencev v Avstraliji in opisu avtorjevega gospodarskega uspeha. V zadnjem delu je opisal vlogo izseljencev pri osamosvojitvi domovine, svojo gospodarsko in politično aktivnost in dodal razmišljanje o zamolčani zgodovini.



Redna cena: 6.200,00 SIT/25,87 EUR

Pri nakupu knjige meseca septembra vam priznamo **20% POPUST**, zato boste zanjo odšteli le 4.960,00 SIT / 20,69 EUR.

Naročniki tednika Demokracija pa boste deležni **30% POPUSTA**, zato boste za knjigo odšteli le 4.340,00 SIT / 18,11 EUR.

Akcijska ponudba velja do 30. septembra 2006 oz. do razprodaje zalog. Obvestilo potrošnikom: Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

 **Naročam knjigo Med svobodo in rdečo zvezdo**

Število izvodov: \_\_\_\_\_

Ime in priimek (ime podjetja): \_\_\_\_\_

Datum naročila: \_\_\_\_\_

Datum rojstva (samo fizične osebe): \_\_\_\_\_

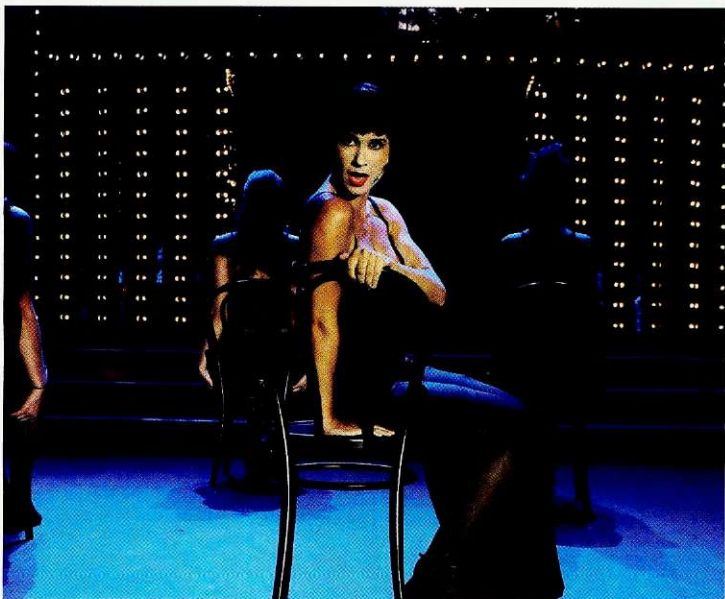
Ulica: \_\_\_\_\_

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): \_\_\_\_\_

Kraj, poštna št.: \_\_\_\_\_

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): \_\_\_\_\_

Davčni zavezanec:  NE  DA ID za DDV: \_\_\_\_\_Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov: **Demokracija, p.p. 4315, 1000 Ljubljana ali na faks 01 230 06 61.**Naročila sprejemamo tudi po **e-pošti knjigarna@demokracija.si** ali po telefonu **01 230 06 66.***Poštnino po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5% DDV.*



Zakaj bi doma osamljen čepel



Sprijetnimi dekletji

# Konec zabave v Berlinu

Lucija Horvat, foto: Ziga Koritnik, T. Stojko

Gledališko sezono v Mestnem gledališču ljubljanskem je odprla premiera znanega muzikala *Kabaret*, v katerem se iz sladke poltene zabave najprej kot zli pomežiki, nato pa kot železni kremplji izvijajo podobe nacistične diktature.

Muzikal *Kabaret* je nastal po igri *I am a Camera* Johna Van Drutna, ki se je pri pisanju igre naslanjal na avtobiografsko knjigo pisatelja in igralca Christopherja Isherwoda. Christopher Isherwood je v Berlinu živel med letoma 1929 in 1933, v najbolj dekadentnem obdobju med obema vojnoma. Svoje zapiske iz tega obdobja je kasneje izdal v zgodbah pod skupnim naslovom *Berlin Stories*. Ena do njih pripoveduje o njegovi prijateljici Sally Bowles in je kasneje postala podlaga za dramo Johna Van Drutna. Leta 1955 so po njej posneli tudi film. Leta 1966 se je rodila uspešnica – muzikal *Kabaret*, ki je prejel devet nagrad tony. Na Broadwayu so muzikal oživili še dvakrat: leta 1987 in 1998. Do leta 2004 je tako postal tretji največkrat igrani muzikal na Broadwayu.

**Z zabave v Sallyjin objem** Zgodba se odvija v Berlinu leta 1931, ko so tam potekale brezskrbne zabave in ko so se že počasi začeli zategovati jermeni nacistične Nemčije. Mladi ameriški pisatelj Cliff Bradshaw se pripelje v Berlin po navdih, a se že tako rekoč prvi dan zaple-



Zvezda Kabareta

te v ljubezensko zvezo z zvezdo kabareta Sally Bowles. Slednja se kmalu meni nič tebi nič preseli k njemu, v njegovo skromno sobico pri gospe Schneider, in življenje mladega ameriškega pisatelja postane podobno selitvam z zabave na zabavo. Do Sally čuti iskreno naklonjenost, vendar zaradi vse bolj jasno izraženega nacističnega razpoloženja v njuni zgodbi pride do usodnega preobrata. Politika in diktatura krojita človeške usode in celo čustva, kar se izkaže tudi v ljubezenski zgodbi med osamljeno gospo Schneider ter postaranim judovskim vdovcem in trgovcem go-

spodom Shultzem. Sklepni prizor spominja na grotesko: ob nežnem otroškem petju so nenadoma skoraj vsi nastopajoči preoblečeni v črtaste taboriščne kostume.

**Za slovenske ljubitelje** V Sloveniji glasbena komedija nima tradicije, zato je bila za igralski ansambel uprizoritev *Kabareta* pravi izziv in je med vsemi najbolj uspela Urošu Smoleju v vlogi konferansjeja. S svojimi pevskointerpretativnimi zmoglostmi in obrazno mimiko je vnesel v gledališko dvorano ozračje pravega kabareta in groteske hkrati – dekadenco tridesetih let

20. stoletja. V Mestnem gledališču ljubljanskem je *Kabaret* prva uprizoritev muzikala po štiridesetih letih. Režiral ga je Stanislav Moša, ki je ravnatelj in režiser Mestnega gledališča v Brnu, tekstopisec in libretist, rojen leta 1956 v kraju Nový Jičín na Češkem. V Sloveniji je prvič režiral leta 1985, in sicer v Primorskem dramskem gledališču Nova Gorica, pozneje pa tudi v Slovenskem stalnem gledališču Trst. Dirigent in glasbeni vodja *Kabareta* je Žarko Prinčič, profesor za gledališko petje na AGRFT. Kot dirigent je vodil številne orkestre in zборе, med drugim Zagrebško filharmonijo, Dubrovniški mestni orkester, v Franciji Jeune Philharmonie, Orchestre d'Harmonie des Conservatoires de Paris, La Simfonieta de Picardie in druge. Plesni koreograf predstave je Igor Barberič, ki je začel kariero kot član Sodobnega plesnega združenja Zagreb. Kot koreograf se je izkazal predvsem v muzikalih *West Side Story* in *Chicago*. Prvega je uprizorilo Hrvatsko narodno kazališče Zagreb leta 2003, drugega pa Zagrebačko gradsko kazališče Komedija leta 2004. **D**

## Festival pantomime

Preteklo soboto je v Šentjakobskem gledališču v Ljubljani potekal četrti mednarodni festival pantomime, ki se umešča med neverbalno igro, sodobni ples in balet, klovnovstvo, imitacijo in čarovništvo. Njegovi cilji so ustvarjanje stalne gledališke scene, uveljavljanje specifičnih oblik scenskega izražanja, integracija različnih scenskih umetnosti in popularizacija drugačne govorice. Ljubljanski festival je nekaj posebnega, saj podobne manifestacije neverbalnega teatra organizirajo le še v petih drugih svetovnih mestih: v Ciudad de Mexico, Berlinu, Londonu, Parizu in Bratislavi. Manifestacija gledališča pantomime se je začela z igro *On-a*, ki jo je navdihnila drama Henrika Ibsna z naslovom Peer Gynt. Predstava govori o komunikaciji s samim sabo. Začne se z odcepitvijo enega dela bitja, ki odhaja, da bi živel življenje, gnan z ognjeno željo, ambicijo, navdušenjem in poletom, da bi ga ta ista ambicija privedla do dna, do pekla v lastnem umu, dokler znova ne najde pozabljeni zvok, zvezo, ki spaja in znova združuje. V predstavi sta nastopili Višnja Obradovič in Aleksandra Berček



Michal Hecht

iz Srbije. V gledališki neverbalni monodrami *Potovanje*, med katero je bil češki umetnik Michal Hecht v nenehnem stiku s publiko, pantomimik potuje okoli sveta. *Človek* je predstava, delana po zgledu slavnega francoskega pantomimika Marcela Marceauja. Sestavljena je iz petih pantomimskih epizod, ki prikazujejo posameznika v različnih situacijah, uprizoril pa jo je makedonski pantomimik Trajce Gjorgiev. Ruski pantomimik Andrey Alexander je v predstavi *Adam brez Eve* gledalce popeljal v svoj domišljjski svet. Z uprizorjanjem vsakdanjega junaka s svojimi sanjami in strahovi je podpržal ogledalo vsem ljudem. Izvedena je bila tudi najnovejša predstava pantomimsko-klovnovskega dueta iz Italije, ki ga sestavljata Andrea Ruberti in Alessandro Larocca, *The Parcker's brothers show*. L. H.

## Velenjska Kunigunda

Regionalni multimedijски center Kunigunda iz Velenja, ki bo decembra praznoval prvo obletnico obstoja, je ta mesec k sodelovanju pisno povabil več kot 600 društev iz Savinjske regije. Center Kunigunda je povezan tudi v nacionalno mrežo M3C. Prednostne naloge Kunigunde do konca leta so izpolnitev pogodbenih obveznosti na področju razvoja nacionalnega

spletnega portala, uvajanje novih izobraževalnih programov s področja splošne rabe informacijsko-komunikacijske tehnologije, postopno nameščanje novih spletnih strani zainteresiranih upravičencev, povezovanje s Šolskim centrom Velenje, izvedbo intermedijskega festivala, sodelovanje v razvojnih regijskih mrežah, zaključek projekta digitalizacije domoznanskega gradiva v Knjižnici Velenje ter kadrovska krepitev centra. Center Kunigunda je v zadnjem letu sodeloval pri digitalizaciji domoznanskega gradiva Knjižnice Velenje, projektu vseživljenjskega učenja pri velenjskem Andragoškem zavodu ljudske univerze, različnim službam v velenjski občini pa je dal tehnično podporo. Vzpostavil je tudi regionalni kulturni portal [www.kunigunda.org](http://www.kunigunda.org). L. H.



[www.kunigunda.org](http://www.kunigunda.org)

## Javno in zasebno šolstvo

V četrtek, 14. septembra, se je Milan Zver, minister za šolstvo in šport ter podpredsednik SDS, poleg dr. Ivana Štuhca, direktorja Zavoda Antona Martina Slomška, in dr. Andreja Fištravca, direktorja Zavoda za razvoj waldorfske pedagogike Waldorf, ter voditeljice Lidije Kocuvan Gašparič v polni dvorani Andreanuma udeležil javne tribune z naslovom Javno in zasebno šolstvo v organizaciji Štaterskega narodnega foruma SDS.

V uvodu je minister dejal, da bo spomladi prihodnje leto njegovo ministrstvo sprožilo nov postopek za spremembo zakona o financiranju ter organizaciji vzgoje in izobraževanja. S to spremembo želijo izenačiti položaj neprofitnih zasebnih pedagoških šol in vrtcev z ustreznimi državnimi šolami in vrtci. Po ministrovem mnenju je namreč treba ustvariti take institucionalne razmere, da bo neprofitna zasebna iniciativa pri nas v resnici lahko zaživel. Dr. Štuhec je kot pomembno poudaril, da je

za Katoliško cerkev pri graditvi katoliških pedagoških institucij pomembno izhajati iz predpostavk o enakosti državljanov pred zakonom in o svobodi in avtonomiji pedagoškega delovanja. Zato Katoliška cerkev na Slovenskem v naslednjih dvajsetih ali tridesetih letih nima posebnega interesa, da bi povečevala število gimnazij. Glede osnovnih šol pa je dejal, da bi za Katoliško cerkev bilo čisto dovolj, če bi vsaka škofija imela po eno katoliško osnovno šolo. Vzporedno z nastajanjem katoliškega pedagoškega polja je izpostavil tudi potrebo po oblikovanju katoliške pedagogike. Dr. Fištravec se je strinjal z nujnostjo pluralizacije slovenskega pedagoškega polja, pri čemer igra ključno vlogo prav izenačitev neprofitne zasebne in državne pedagoške ponudbe. Opozoril na problematičnost apriornega strahu pred npr. katoliškimi šolami, ker ne vemo natančno, v katero smer se bodo v Sloveniji razvijale. L. K.



### Vedno z vami

Od zajtrka do romantične večerje. Od klepeta ob kavici ali čaju do veselega druženja s prijatelji. Od malice na hitro do poslovnega kosila. Skoraj vedno smo z vami in veseli smo, ko nas imate za samoumevne.

Začimbe, žitni izdelki, voda in brezalkoholne pijače, otroška hrana, kava, čaj, paštete in raguji, vloženo sadje in zelenjava ... 1001 cvet, Barcaffe, Cockta, Donat Mg, Jupi, Čoko in Čokolešnik, Bebi, Zlato polje, Maestro, Argeta ... Naše uveljavljene blagovne znamke so razlog, da samozavestno zremo v prihodnost - z vami.

**DROGA KOLINSKA**  
[www.drogakolinska.si](http://www.drogakolinska.si)



# Skriti namen

Monika Maljevič

**Nedolžnost in resnica imata številne obraze. Prikupna najstnica Hayley se prek medmrežja spozna s 30-letnim fotografom in kmalu se dogovorita za sestanek v živo.**

**H**ayley je nad šarmantnim Jeffom povsem očarana in naslednja postaja je njegov dom, toda Hayley ima svoj skrivni načrt. Prepričana, da je Jeff odgovoren za skrivnostna izginotja drugih najstnic, poskuša najti dokaze oziroma ga prisiliti, da to prizna, pri tem pa je pripravljena uporabiti tudi najbolj srhljive metode.

Hayley je pametna in nadvse očarljiva najstnica. V kavarni se zaplete z Jeffom, moškim, ki ga je spoznala prek interneta. Privlačnemu in elegantnemu fotografu v zgodnjih 30. predlaga, da odideta v njegovo stanovanje. Hayley najde vodko, začne mešati pijačo, celo pozirati in se slati. Jeffu gre vse kot po maslu, a pred njegovimi očmi je vse bolj megleno in kmalu omedli.

Ko pride k zavesti, je zvezan, Hayley pa brska na njegovem stanovanju. Hoče namreč najti Jeffovo priznanje, da ni prva najstnica, ki jo je pripeljal k sebi, in kar je pomembneje, da njen ujetnik ve, kaj se je zgodilo z Donno Mauer, punco, ki je izginila iz njegove najljubše kavarne. Če ne izsili priznanja, bo uporabila druge metode. Preizkusila bo kirurški poseg, s katerim se je seznanila na internetu.

## Hard Candy

Režija: David Slade

Scenarij: Brian Nelson

Produkcija: Jody Patton, Rosanne Korenberg, David Slade

Igrajo: Ellen Page, Patrick Wilson, Sandra Oh, Odessa Rae, Gilbert John, Jennifer Holmes

Premiera: 28. 9. 2006

Distribucija: Cinemania group



**Resnične zgodbe** Zamisel za film se je ustvarjalcem porodila ob članku o mladih dekletih na Japonskem, ki so se podajala v razmerja s starejšimi moškimi in so jih spoznala prek interneta. Zvabila so jih k sebi, tam pa jih je pričakalo več prijateljev, ki so izbrance pretepli in mučili. »Pomislil sem na zgodbo, kjer bi to počela samo ena punca. Punca, ki zapeljuje moške, ki nadlegujejo druge punce,« je dejal scenarist Brian Nelson.

»Brianov scenarij je pokazal svet, v katerem moramo podvomiti o vrednotah in predsodkih. 14-letno dekle poskrbi za nevezdržno situacijo, ko se sooči z osumljenim pedofilom. Nekje na polovici filma to dekle preziramo. Znajdemo se v dilemi, saj vendar ne smemo biti naklonjeni pedofilu. Brianovo delo je najboljši scenarij, kar mi jih je bilo ponujenih. Prepovedan sadež je predstavljal čustveni izziv, a verjel sem, da mu bom kos. Bri-

ana sem prepračil, da je bil z nami med celotno produkcijo, na vajah in pogosto na snemanju. Vedno je upošteval moje zamisli, ko sem hotel spremeniti dialog. Najnapornejše je bilo izbiranje glavnih igralcev. Mnogim je bila temačna vloga všeč, a tedaj neprimerna za njihovo kariero. Patrick je bil popoln. Med snemanjem je moral preživeti pekel. Tri dni zapored smo ga mučili, tudi obesili, kastrirali. Tudi Ellen je bila neverjetna. Sprva sem imel predsodke glede Hayley, a odpustil sem ji zaradi njene starosti in hormonov. Po Ellenini zaslugi sem spremenil mnenje o zgodbi in do neke mere o Hayley. Upodobitev je bila izredno osebna in tridimenzionalna. Ta zgodba je nedvomno provokativna. Moški se bodo zalotili s prekržanimi nogami. Podvomili bodo vase in med drugim premislili o tem, kako gledajo na pornografijo, nasilje,« pravi režiser David Slade. **D**



Samo za naročnike  
časnika Večer!



Še niste  
naročnik Večera?  
Naročite se in  
si sposojate  
filme na dom  
20% ceneje!



## iTVI za naročnike Večera 1 mesec brezplačno\* in 20% ceneje!

Za vse nove in obstoječe naročnike časnika Večer smo v sodelovanju s spletno videoteko iTIVI pripravili posebno ugodnost - 1 mesec brezplačne iTIVI naročnine in 20% popust na pakete iTIVI.



### Kako do ugodnosti?

Na strani [www.itivi.si/vecer](http://www.itivi.si/vecer) aktivirate promocijsko kodo s tega oglasa, ki velja samo za naročnike časnika Večer.

### NAROČILNICA

Da, naročam časnik Večer in si s tem zagotovem ugodnosti: 1 mesec brezplačne iTIVI-naročnine in 20% popust na pakete iTIVI. Ugodnosti aktiviram s promocijsko kodo:

iTVI PROMOCIJSKA KODA SAMO ZA NAROČNIKE VEČERA:  
**V1032BDZ531**

Ime in priimek: \_\_\_\_\_  
Ulica in hišna številka: \_\_\_\_\_  
Kraj in poštna številka: \_\_\_\_\_  
Elektronski naslov: \_\_\_\_\_  
Davčna številka: \_\_\_\_\_  
Telefon: \_\_\_\_\_ Podpis: \_\_\_\_\_

Navedeni podatki so točni in naročnik dovoljuje, da jih ČZP Večer d. d. uporablja za vzdrževanje naročniškega razmerja in obveščanje o akcijah (največ enkrat tedensko). Naročilnico pošljite na naslov:

ČZP Večer, Prodaja edicij, 2504 Maribor ali e-pošti: [narocnina@vecer.com](mailto:narocnina@vecer.com).

\*Ugodnost 1-mesečne brezplačne naročnine na iTIVI velja samo do konca leta 2006, 20% popust na katerikoli iTIVIjev paket pa za naročnike Večera velja neprestano.

INFORMACIJE NA:  
[www.itivi.si/vecer](http://www.itivi.si/vecer)

**VEČER**

# Naš družinski član

Tekst in foto: Matej Mihinjač, SAGA Institute

## Nissan note 1,4 16V acenta chic

Nissanu je v zadnjem času precej očitno manjkal manjši avtomobil, ki bi zapolnil vrzel med majhno micro in večjo almero, s tem da je slednja že precej stara in za kupce večinoma nezanimiva. Zato je kot naročen prišel note, mali enoprostorec, ki povzema nekaj oblikovnih domislic velikih in dragih bratov ter uporablja tehnologijo Renaultovega modusa. Družine bi ga morale vzeti za svojega, saj je tudi cena dovolj ugodna.

**Simpatična oblika** Zelo simpatična podoba sicer večinoma čudno ali dolgočasno oblikovanih vozil v tem razredu pritegne na prvi pogled. Velike luči dajejo z gubo na pokro-



vu motorja, znakom na maski in globoko, navzgor zasukano spodnjo odprtino za zrak občutek nasmejanega obraza. Zelo spretno so oblikovalci skrili tudi strmo odsekan zadek, da ne bi toliko spominjal na kombi, kar jim je uspelo z zadnjima bočnima oknom, ki sta zavihana navzgor, in ogromnima lučema v obliki bumeranga. Precej manj domiselno je oblikovana notranjost, a je zato toliko bolj uporabna. In izredno prostorna. Le redkokateri avtomobil lahko na takšni dolžini (4,08 metra) ponudi toliko prostora. Tudi za odrasle potnike, ki celo zadaj sedijo povsem brez te-

## TEHNIČNE KARAKTERISTIKE

TEHNIČNI PODATKI	NISSAN NOTE 1,4 16V
vrsta motorja	bencinski, štirivaljni, vrstni, 4 ventili na valj
prostornina v ccm	1386
moč v kW (KM) pri vrt./min	65 (88) pri 5200
največji navor v Nm pri vrt./min	128 pri 3200
menjalnik	ročni, petstopenjski
pogon	na sprednji kolesi
mere (dolžina x širina x višina) v mm	4083 x 1691 x 1550
medosna razdalja v mm	2600
prtljažnik v litrih	280-437/1332
masa praznega vozila (nosilnost) v kg	1150 (396)
največja hitrost v km/h	165
pospešek 0-100 km/h v s	13,1
poraba (po normah EU) v l/100 km	7,9/5,3/6,3
poraba na testu v l/100 km	6,1
cena vozila v SIT	3,490.000



žav, saj je mogoče klop pomikati za 160 mm naprej ali nazaj in tako spreminjati velikost prtljažnega prostora, ki je z 280 litri ob povsem nazaj pomaknjeni klopi zadovoljiv, ali s 437 litri v nasprotnem primeru zelo velik. Seveda lahko klop tudi zložite in pridobite še dodaten prostor. Precej udobna sprednja sedeža se obneseta na dolgih poteh, edina zamera leti na vrtljiva gumba za nastavljanje naklona naslonjal, ki sta z nerodno umestitvijo ob stebrička dobro dosegljiva le tistim z zelo majhnimi rokami. Voznik bo z namestitvijo v splošnem zadovoljen, če ga ne bo motil malce prepložen volanski obroč. Več očit-



kov bo namenil prestavni ročici, ki se zatika in ob pretikanju spušča rahlo nezaupljive zvoke, kar je žal zapuščina Renaultovih menjalnikov. Malce se lahko razjezi tudi nad prikazovalnikom potovalnega računalnika med merilniki, ki kaže le eno informacijo, saj ve, da pri konkurenci vidi hkrati vsaj temperaturo in povprečno porabo. Da mu ob vsem tem ne bo prehitro vroče, bo poskrbel razveseljivo velik predal pred sovoznikom, ki je hlajen in kot tak izredno uporaben v poletnih dneh.

### Glasi in zmogljiv motorček

Note nikakor ni namenjen divjanju, na kar je v testnem primeru hitro opozorilo tudi cviljenje gum, a je zato podvozje odlično, ker ob udobju zna izničiti pretirana nagibanja visoke karoserije. Za pravo presenečenje je s svojimi zmogljivostmi in porabo poskrbel motor. Kljub majhni delovni prostornini in moči zelo solidno kljubuje dokaj lahkemu vožnju, hkrati pa dokazuje, da je lahko tudi bencinski motor varčen. Na večini daljših avtocestnih vožnjah je v okvi-

ru omejitve porabil le dobrih šest litrov na sto kilometrov, kar je vsekakor odličen dosežek, hkrati pa se niti v mestih ni izkazal za požrešnega, saj je ostal v okviru tovarniško obljubljenih števil. Če bi le bil še tank za gorivo večji, tako pa s 46 litri žal ne more ponuditi razveseljivega dosega. Ker je note družinski avto, seveda pričakujemo visoko stopnjo varnosti, ki jo je na preizkusnih trkih tudi potrdil s štirimi zvezdicami. V testnem paketu opreme 'acenta chic', ki vsebuje vso potrebno opremo, vključujoč klimatsko napravo, električni pomik stekel in ključ, ki ga lahko ves čas nosite kar v žepu, so tudi ABS in štiri zračne blazine. Za ESP boste morali poseči še stopničko višje, po močnejšem bencinskem motorju in bogatejši opremi 'tekna'. Žal si slabo oceno zaslužijo zavore, ki se prehitro utrudijo, za marsikoga pa zna biti moteče tudi tresenje vzvratnih ogledal med vožnjo.

**Za družinske potrebe** S simpatično obliko in domiselnimi rešitvami se bo note hitro prikupil večini kupcev. Gre za dovolj velik avtomobil, ki lahko zadovolji družinske potrebe, in je tudi v osnovni različici dovolj zmogljiv, da se voznik ne bo počutil prikrajšanega. Razveseli z nizko porabo, a po drugi strani razočara s hrupom, menjalnikom in slabšimi zavorami. Če so zahteve avtomobilu primerne, pa bo seveda povsem konkretno opravil svojo nalogo. In nikar se ne čudite, če boste kdaj slišali 'ja, to je pa naš novi družinski član'. Note se zlahka znajde v takšni vlogi. **D**



## Novice

**SEAT LEON FR** Španska tovarna, ki je v koncernu Volkswagen zadolžena za športnost, je poslala na trg naslednika priljubljenega modela FR. Ta je pripravljen prevzeti na svoja pleča del prodajnih števil, da bodo špansko znamko dvignili za kakšno mesto na lestvici prodanih avtomobilov in utrdili športni imidž, ki pritiče temperamentu. Pod motornim pokrovom vas lahko pričaka bencinski oziroma dizelski agregat. Novi 2,0-litrski bencinski 4-valjnik ima neposredno vbrizgavanje goriva s tehnologijo FSI ter turbopolnilnik in je s 147 kW (200 KM) najmočnejša motorna izvedba modelske serije leon. Če ste dizelski navdušenec, pa vam je na voljo motor 2,0 TDI, ki v leonu FR doseže največjo moč 125 kW (170 KM). Načrt domačega uvoznika je, da zagotovi kupce vsaj 15 novim avtomobilom letos.



**RENAULT SCÉNIC V** septembru mineva deset let od predstavitve prvega scénica, ki je takrat razburkal razred C, segment kompaktnih enoprostorcev. Da je scénic najbolj prodajani avtomobil v tem razredu, ni treba posebej poudarjati, in ker se paradnega konja ne umika iz tekme, temveč še bolj trenira, so pri Renaultu predstavili prenovljeni model. Obstoječima različicama scénic s petimi sedeži in grand scénic s sedmimi sedeži se je pridružil grand scénic s samo petimi sedeži, za katerimi pa vas pričaka ogromen prtljažni prostor, ki je rekordno velik v tem razredu. Bencinski motorji s prostorninami od 1,4 litra do dveh litrov dosega največje moči od 72 kW do 120 kW (100 KM do 165 KM). Dizelski motorji od 1,5 litra do dveh litrov delovne prostornine pa dosega največje moči od 63 kW do 110 kW (85 KM do 150 KM).



**AUDI Q7 V12 TDI** Audi predstavlja prvi dvanajstvaljni dizelski motor za serijsko osebno vozilo. Šestlitrski motor V12 bodo vgrajevali v model Q7. Motor proizvaja kar 500 KM in navor 1.000 Nm. Z njim postavlja Audi nov mejnik na področju dizelske tehnologije. Motor ima korenine v motorju R10 iz novega dirkalnika, ki je nastopil v Le Mansu. Audi Q7 z dvanajstvaljnikom se s svojimi voznimi zmogljivostmi namreč lahko kosa z najboljšimi športnimi avtomobili. Za pospešek od 0 do 100 km/h potrebuje le 5,5 sekunde, največja hitrost pa je elektronsko omejena na 250 km/h. Vrhunska dizelska tehnologija, ki vključuje prvi sistem skupnega voda z 2.000 bari na svetu, zagotavlja, da Audijevemu velikemu športnemu terencu v nobenem primeru ne bo zmanjkalo moči.



**Radio Krka**  
106.6 MHz

# Programi za zmanjšanje teže

Lucija Horvat, foto: arhiv Demokracije

Do zmanjšanja teže prek petih smeri: z zdravilnim in dietetičnim prehranjevanjem, čiščenjem organizma, povečanjem telesne aktivnosti, z zdravili in balneološko prakso, kot je kopanje v morju, vodna masaža, sauna in kontrastno prhanje.



*Nekateri se ne morejo upreti.*

**K**orekcija postave in zmanjšanje telesne teže je eden najbolj žgočih problemov današnjega časa. Vsi zelo dobro vemo, da čezmerna telesna teža botruje mnogim boleznim. Ljudje s preveč kilogrami pogosteje oblevajo za srčno-žilnimi boleznimi, sladkorno, želodčnimi in prebavnimi motnjami. Za hujšanje je pritrgovanje pri hrani včasih premalo ali neučinkovito, zato se je dobro lotiti tudi katerega od programov za znižanje telesne teže. Najprej je treba poudariti, da je samo z nizkokalorično dieto in brez drugih terapevtskih dejavnosti skrajno težko shujšati in še teže obdržati doseženo težo

za dolgo časovno obdobje. Danes poznamo več kot štiristo učinkovitih, čudodelnih nizkokalorijskih diet. Toda na žalost velika večina teh diet ne zdrži argumentirane kritike, mnoge telesu lahko celo nepopravljivo škodujejo ali pa ne pomagajo večini pacientov.

**Čiščenje organizma** Nenehno pozabljamo, da je proces čiščenja organizma zelo pomemben. Po obedu vedno pomijemo posodo, nase pa ponavadi pozabimo, zato se v želodcu in črevesju nabere veliko toksinov in odpadnih snovi, ki nas počasi ubijajo in krajšajo naše življenje. Danes se pacienti, ki želijo shujšati, po-

gosto znajdejo pod močnim vplivom agresivne in ne vedno korektno reklame revij in časopisov, radia in televizije, ki predlagajo nešteta sredstva za hitro, celo hipno pridobitev želene telesne teže. Seveda glede na izbiro pacienta oziroma debelino njegove denarnice. Najdaljše izkušnje s takšnimi pripravki in tabletami imajo v Ameriki, kjer so tudi najprej odkrili večino škodljivih posledic jemanja takšnih pripravkov. Ameriška zdravniška zveza svari pred prevelikimi obljubami, ki jih navajajo proizvajalci. Ko se pacienti, ki želijo shujšati, utrudijo od dolgotrajnih postopkov, povezanih z različnimi dietami, po-

stanejo lahek plen in žrtev tistih, ki obljublajo hitro zmanjšanje telesne teže. Pripravki, ki so danes v uporabi, še posebej sintetični, imajo večinoma nesprejemljive stranske učinke, o katerih pa v reklamah ni ne duha ne sluha.

**Vloga vitaminov** Čeprav tudi vitamine izdeluje farmacevtska industrija, to niso zdravila, ampak nezamenljive prehranske snovi, brez katerih človek ne more živeti. Nujni so za rast in razvoj organizma, obnavljanje tkiv, zdravo prebavo in vse fiziološke funkcije. Človeško telo varujejo pred boleznimi in škodljivimi vplivi okolja. Čeprav so tako pomembni, jih človeško telo ne more samo proizvajati, zato jih mora dobiti s hrano ali v obliki vitaminskih pripravkov. Pri hujšanju z dietami se velikokrat zgodi, da s hrano zaužijemo premalo vitaminov, zato je treba poskrbeti za nadomestilo.

**Z zdravnikovo pomočjo** Pri velikih odstopanjih od normalne telesne teže včasih pridejo v poštev tudi različni načini zdravljenja. Mednje sodijo želodčni balon, ozonoterapija, mezoterapija, hidrofuzijska terapija in relaksoterapija. Zdravljenje z želodčnim balonom po učinkovitosti presega znane konservativne nekirurške metode zdravljenja. Zato tako zdravljenje nadomešča zapletene postopke kirurškega zdravljenja. Metoda velja za perspektivno, saj pri njej lahko izgubimo večje število kilogramov brez problemov. Vstavljanje želodčnega balona spominja na gastroskopijo. Balon, napolnjen z vodo, zaseda del želodca, povzroča zgodnejši občutek sitosti, pacient pa izgublja težo, ker uživa manjše količine hrane brez občutka lakote. Po



*Odvečne kilograme težko izgubimo samo z dieto.*

težji metodi lahko pacient izgubi od tri do štiri kilograme ali celo nekaj deset kilogramov, povprečno pa je tako mogoče izgubiti tretjino odvečne teže. Ta metoda se lahko uporablja pri ljudeh, ki morajo shujšati iz zdravstvenih razlogov in so težki od 80 in 120 kilogramov. Lahko se uporablja tudi za pripravo predebelih pacientov na artroplastično operacijo ali na operacijo, pri kateri pacientu vstavijo umetne sklepe.

**Različne terapije** Ozonoterapija je eden najbolj priljubljenih in učinkovitih načinov za korekcijo postave in odstra-

njevanje celulita, ker topi ovojnice maščobnih kapsul in tako zmanjšuje maščobne obloge okoli trebuha, bokov in pasu ter gladi kožo. Z ozonoterapijo dosegamo tako imenovan učinek pomlajenja kože, izboljša se njena barva in prožnost. Ozon uničuje tudi vse vrste bakterij in glivic, poleg tega pa v

*S koncem poletja ne pozabite na telesno aktivnost.*

nasprotju z drugimi antiseptiki ne draži tkiv. S pomočjo mezoterapije pa se zdravilni pripravek vnaša neposredno v dele telesa, kjer bi želeli zgubiti maščobo. Zdravilna mešanica, pripravljena za vsakega pacienta posebej, se vnaša v majhnih odmerkih s pomočjo kratkih in zelo tankih igel. Mezoterapija se lahko uporablja za odpravljanje celulita, debelosti, vrečk pod očmi in drugo. Hidrofuzijska terapija združuje možnosti fito-, hidro- in aroma-

terapije ter masaže v kombinaciji z vaporizacijo z infrardečimi žarki. Slednje stimulira metabolizem in celično aktivnost. Telo se ob tem segreje, saj je poživljen krvni obtok. Vibracijska masaža zmanjšuje celulit in sprošča ter zmanjšuje bolečino. Refleksoterapija pomaga odpravljati hude motnje v presnovi, ki nastanejo zaradi nepravilnega delovanja hormonov. Upoštevaljoč patologijo debelosti se zdravljenje izvaja s pomočjo kombinirane metode refleksoterapije: akupunkturo in elektroakupunkturo. Metoda ne pomaga samo zmanjševanti telesne teže, ampak zmanjšuje tudi apetit. **D**

**RADIO  
CENTER**  
102.4, 103.7 MHz



**102.4  
103.7**

# Radio Slon in Sadež

**Krademo frekvence od 1946**

[WWW.RADIOCENTER.SI](http://WWW.RADIOCENTER.SI)



Na humanitarni nogometni tekmi, ki jo je organiziral France Arhar, so za društvo Beli obroč zbrali 2,100.000 tolarjev.

# Nogometna sprostitev

Lovro Kastelic, foto: Gregor Pohleven

**V okviru delovnega obiska vlade v osrednji Sloveniji so se glavni akterji ob koncu dneva pomerili še v malem nogometu. Tokrat je šlo predvsem za Beli obroč!**

Zdi se, da je politični vrh končno dojel, kako pomemben družbeno-politični element je pravzaprav nogomet. Le-ta zna prinašati ali odnašati volilne glasove; malomaren in podcenjujoč odnos do njega pa se lahko kmalu maščuje. To sta na lastni koži izkusili Vika Potočnik in Danica Simšič. Nič dobrega pa se ne piše niti vsem tistim, ki ga bodo še naprej izrabljali.

**Beli obroč** Po napornem delovnem dnevu je odlično zdravilo za sprostitev povezava dobre družbe z rekreacijo. Pri sopihanju za žogo in kasnejši debati so nakopičene tegobe v hipu pozabljene. Tega se

očitno zaveda tudi kandidat za ljubljanskega župana France Arhar, ki je reprezentanci vlade RS ter gospodarstvenikov in politikov osrednje Slovenije povabil na humanitarno nogometno tekmo. Tekma je bila namenjena zbiranju denarja za nepridobitno društvo Beli obroč, ki pomaga žrtvam kaznivih dejanj. Beli obroč, ki stoji predvsem na strani zlorabljenih mladoletnikov, je bil na pobudo državne tožilke Vlaste Nussdorfer ustanovljen že pred približno tremi leti. Danes je njegov predsednik Janez Drobnič, minister za delo, družino in socialne zadeve.

**Druga generacija** France Arhar je povabljenca pričakal v soju

kamer in luči. Še dobro, da je tema prekrila sosednjo bežigradsko razvalino; pri belem dnevu bi tema pogovorov zanesljivo ne bila tako vedra. Arhar malemu Maticu: »O, ho, ho, kako ti je ime fantek?« - »Matic sem!« - »A igraš kaj nogomet?« - »Igram!« - »Za katerega pa igraš?« - »V nobenem klubu še nisem!« - »Ne, nisem tako mislil ... A igraš za golmana, napadalca ...?« Mali Matic je bil že nekoliko neučakan in je z mamicco raje odhitel v »balon«, kot pravijo Športnemu centru Triglav, ki ga uspešno vodi Aleš Remih, direktor NK Bežigrad, ki je nekakšen naslednik razpadle Olimpije. Tam je bilo že vse pripravljeno za



Tik pred začetkom tekme

gala nogometno srečanje. Kot da bi bil izrezan iz odličnega Muratovičevega dokumentarca Druga generacija (gre za generacijo otrok, rojenih v Sloveniji staršem, ki so sem prišli s trebuhom za kruhom, njihova želja po vrnitvi pa je močno zaznamovala tako njih kot tudi njihove otroke, ki so zdaj razpeti med dvema svetovoma, op. a.), je tam sedel

**PRIMORKA**  
tv

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

**DNEVNIK TV PRIMORKA**

**Od ponedeljka do petka ob 20.00**



tudi mladoletni Davor, doma iz sosednjega blokovskega naselja. Ni mogel verjeti, da je lahko dobil zastojnjo pijačo in trojanski krof. Še več – ni mogel verjeti, da bosta na tekmi, na kateri sicer ne bi poznal nikogar, nastopila tudi slavna Miran Pavlin in Primož Gliha. Najbrž ni vedel, da se »njegov« Pavlin v zadnjem času udeležuje skoraj več na političnem kot na nogometnem področju. Zadnjič je na konvenciji Zbora za Ljubljano denimo sedel v prvi vrsti, se zavzel za spremembo mestne oblasti in podprl Franceta Arharja. Skupaj z Zahovičem in Rudonjo je bil tudi na shodu SDS v Izoli. Tokrat pa je skupaj z nekdanjim nogometiščem, danes pa nogometnim menedžerjem Tonetom Hrovatičem okreplil ekipo gospodarstvenikov in poslancev,



Obe strani sta bili zelo zagreti.



Ob koncu humanitarne tekme

katerih selektor je bil France Arhar, nekoč strasten navijač NK Olimpija. Primož Gliha, cvetličar iz Grosupljega in strelec treh nepozabnih zadetkov Hrvatom na Poljudu, je na drugi strani okreplil vladno ekipo. Premier Janez Janša je selektorsko nalogo namenil ministru za gospodarstvo Andreju Vizjaku, ki naj bi znal najbolje razdreti taktično zamisel gospodarstvenikov. Selektorja sta morala pred uvodnim žvižgom sodnika Seada Nadareviča še staviti. V primeru izgubljene stave se je Andrej Vizjak odločil, da bo spil

eno veliko pivo na dušek, France Arhar pa bi zapel eno narodno.

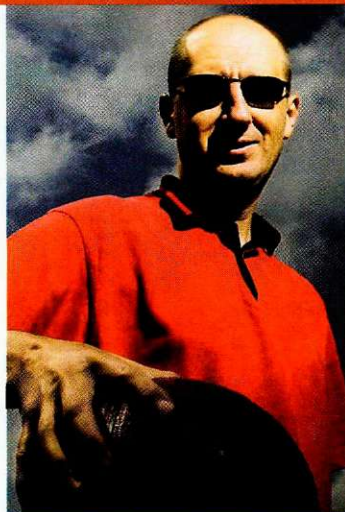
**Gospodarstveniki** Na malonogometnem terenu potem ni bilo za nikogar prav nobene milosti več. V očeh obeh ekip se je lepo videlo, kaj je pravzaprav glavna in najpomembnejša lastnost vrhunskih gospodarstvenikov in politikov. To je namreč neizmerna želja po končni zmagi. Le kako bi si lahko drugače razlagali neverjetno bojevitost in zavzetosti obeh ekip.

Igra je bila solidna. Medtem ko je po začetnem otipavanju vlada prikazala kompaktnjšo igro, so se gospodarstveniki pragmatično zanašali predvsem na Hrovatičovo idejo in Pavlinovo prodornost. Vlada je imela koncept: igrala je sodobno z le enim izrazitim napadalcem, ki ga je s svojo višjo in močnejšo postavo poosebljal Milan Zver. V nasprotnikov kazenski prostor je nenehno vnašal nemir in poskušal s uporabnimi žogami zaposlovati Gliho in Janšo. Dokler sta bila pri zadostnih močeh, sta v obrambi vlade kraljevala Drobnič in Vizjak, ki je spominjal na agilnega Gattusa.

Po številnih jalovih napadih gospodarstvenikov je sledil protinapad vlade iz nogometnih učbenikov. Drobnič si je priboril žogo, jo bliskovito podal Janši, ta pa je v pravem trenutku našel Gliho, ki mu ni bilo težko zadeti. Po vodstvu vlade se je igra še bolj preselila pred vrata Janeza Podobnika, ki je branil domala nemogoče. Našteli smo po dve vratnici in prečki ter še vsaj trikrat toliko Podobnikovih bravur, ki se je kot podivjan maček metal zdaj v desno, zdaj v levo.

V drugem polčasu so gospodarstveniki predstavili v višjo postavo; vladi, ki je obvisela le še na maratoncu Janši in obrambnih prebliskih državnega sekretarja Boža Cerarja, je pošla še zadnja sapa. Podivjanega mačka Podobnika je dokončno ukrotil šele poker Pavlinovih neustavljivih projektilov za končno zmago gospodarstvenikov s 4:1.

Ministru Vizjaku kljub vsemu ni bilo pretežno izpolniti stave (je bila to sploh kazen?), Davor jo je popihal s še enim ledenim čajem, vsi navzoči pa so za Beli obroč nabrali 2,100.000 tolarjev. ■



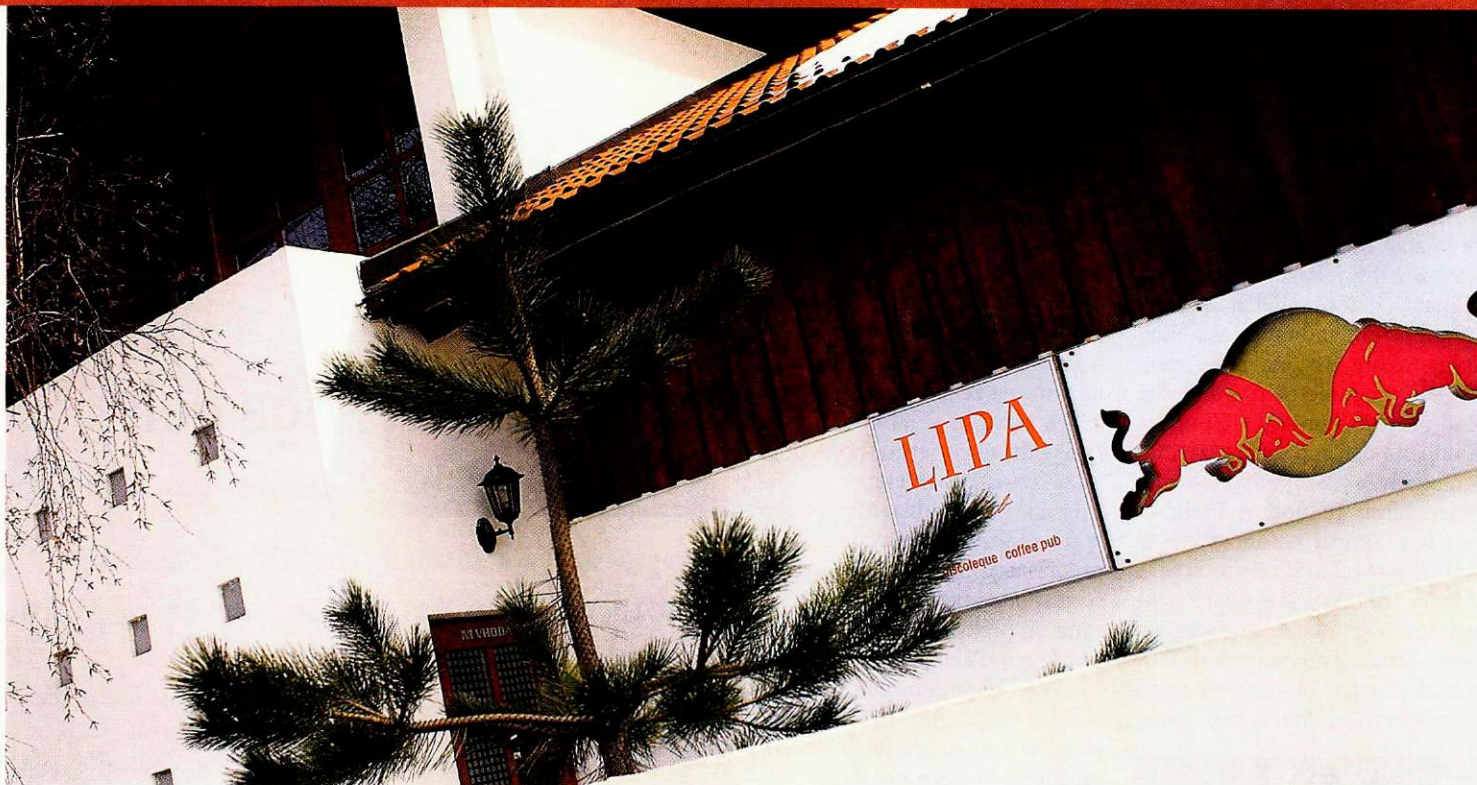
## Koga boli

Esad Babačić

**Kdo predstavlja košarkarsko opozicijo na Slovenskem? Morda novinarji? Ne, ti so svoja peresa odložili.**

**K**ot kaže vendarle ne, saj so se tudi sami sprijaznili z zgodovinskim uspehom naše reprezentance, ki je bila na robu uvrstitve v četrtfinale. Svoja peresa bodo najverjetneje odpočili do naslednjega evropskega prvenstva, na katerem nas bo zastopala stara družčina. Edini mož besede, ki ne neha tečnari, je znova Peter Vilfan.

Zakaj pravim, da eden naših najboljših košarkarjev vseh časov tečnari? Zato, ker je tako videti, ko se vsi drugi poskrijejo v svoje luknje in se sladko nasmihajo, kadar se temperamentni Štajerec bojuje z mlino na veter. (Seveda se opravičujem še nekaterim drugim nergačem, ki so že povedali svoje mnenje.) In s takšnim ravnanjem samo pomagajo tistim, ki bi morali odgovarjati na očitke. Ker sem tudi sam precej slab diplomat, ki ne zna krotiti ponosa, se bom pridružil svojemu kolegu in borcu za pravice majhnih, če lahko tako poimenujem nekoga, ki je nenehno v manjšini in bije vnaprej izgubljene bitke. Prepričan sem namreč, da je Peter velik poznavalec košarke, vendar nima te sreče, da bi lahko deloval v zdravem okolju. Da je naše okolje precej nezdravo, lahko sklepam prav iz tega, da mnenje takšne košarkarske veličine ne vzburi ostanka košarkarske javnosti. Dovolj je nekaj izjav predsednika zveze, v katerih mirno pove, da vsi tisti, ki govorijo proti, ne želijo dobro slovenski košarki, in že nastopi značilna letargija, v kateri lahko nekateri novinarji mirno pijejo kavo z najpomembnejšimi možmi slovenskega športa. Glas razuma pa počasi odriva zle glasove, da se utapljujejo v povprečju, ki vse bolj boli. Ko Vilfan pove, da so bili nekateri srečni že zato, ker so lahko videli Japonsko, se neki drugi Štajerec, ki vidi zadeve iz drugačnega zornega kota, obregne prav ob to, da Peter govori naglas. Ne, tega ne bi smel izreči pred celotno javnostjo, ker gospodje iz tistega letala si pa tega res niso zaslužili. Morda res ne, toda da je tako, gotovo ni kriv Vilfan. Krivi so tisti, ki se niso oglasili, ko so jih napadali tudi drugi. Zaradi njihovega molka je videti, da je bil izlet na Japonsko njihov največji domet. Navsezadnje je bil na letalu tudi Peter, ki je dogodke spremljal od blizu. Najzanimivejše so izjave tujih strokovnjakov, ki so očitno opazili, da bi si naši košarkarski asi zaslužili primernejše spremstvo, če se izrazim bolj izletniško. Torej spet vsi drugi vidijo tisto, kar je našim očem skrito.



Starši deklet, ki so bila poteptana pred diskoteko, tožijo odgovorne za 54 milijonov tolarjev.

# Za odškodnino 54 milijonov SIT

Bogdan Sajovic, foto: arhiv Demokracije

**Proti sedmim fizičnim in pravnim osebam, ki naj bi bile odgovorne za lansko tragedijo pred diskoteko Lipa, so starši treh umrlih deklet podali odškodninsko tožbo v višini 54 milijonov tolarjev.**

Starši treh deklet, ki so izgubila življenje v lanski tragediji pred diskoteko Lipa v Spodnjih Pirničah, so vložili odškodninsko tožbo proti sedmim fizičnim in pravnim osebam. Za odškodninski zahtevek v višini 54 milijonov tolarjev se niso odločili zaradi odškodnine same, ampak tudi zato, da bi se na ta način morda pospešil kazenski postopek proti Robertu Tomažu Zavašniku, direktorju podjetja Roto, ki je v diskoteki Lipa opravljalo gostinsko dejavnost. Kazenski postopek proti Zavašniku za sedaj še ni tako daleč, da bi bil zrel za obravnavo na sodišču.

Tragedija se je zgodila lanskega 23. decembra zvečer. Zabava v diskoteki Lipa naj bi bila nekakšen uvod v srednješolske božično-novoletne počitnice. Reklama je oglašala prost vstop do dvaindvajsete ure, zato se je že zgodaj nabrala velika množica mladih, ki so upali, da bodo tako pri-

hranili denar za vstopnino. Pred vvhodom v diskoteko se je tako drenjalo več sto mladih, med njimi petnajstletna Katarina Jeras Lajh ter dve leti starejši Natalija Bencan in Anja Mršič. Valovanje je začelo spodnašati najšibkejše in kaj kmalu je nastal klobčič teles, ki so hodila drugo po drugem in so jih stiskali v ogrado in zidove. V tej gneči je sila teles tako hudo poškodovala Katarino in Natalijo, da sta takoj umrli, hudo ranjena Anja je po štirih dneh v bolnišnici poškodbam podlegla.

Kmalu se je izkazalo, da je diskoteka že leta obratovala brez papirjev. Povečana je bila na črno, dovoljenj ni imela, še celo elektrika je prihajala iz agregata. Inšpekcijske službe so sicer tu in tam podale predloge sodniku za prekrške, a tudi sodnik se ni zganil. Menda

je čakal, da bi združil vse predloge, medtem so nekateri že zastarali, disko pa je veselo obratoval naprej. Izkazalo se je tudi, da varnostno podjetje Enigma Bagarič, ki je opravljalo varovanje, ni imelo ustrezne licence, varnostniki pa niso bili usposobljeni za svojo nalogo. Podjetje je bilo potem oglobljeno z milijonom tolarjev. Pristojne službe in lastnik so začeli valiti krivdo za tragedijo drug na drugega oziroma krivde niso priznavali. Edino glavni tržni inšpektor Roman Kladošek je pokazal pokončno držo in priznal, da inšpekcije niso opravi-

le dela tako, kot bi ga morale; ker se je čutil moralno odgovornega, je podal svoj odstop.

Zavašnik je tri mesece presedel v priporu, potem so ga izpustili na prostost. Preiskava še vedno poteka, kdaj pa bo zadeva prišla pred sodišče, še ni znano.

Starši treh deklet so se zdaj odločili, da civilno tožijo vse, ki so odgovorni za smrt njihovih hčera. Državo, ki je dopustila, da diskoteka obratuje, čeprav ni imela ustreznih papirjev; občino Medvode, ki se ni pobrigala, da bi objekt zaprl; Zavašnika osebno in njegovo podjetje Roto kot pravno osebo, ker sta organizirala zabavo, ki se je sprevrgla v tragedijo; Zavašnikove starše, ker so lastniki objekta, v katerem je diskoteka, in varnostno podjetje Enigma Bagarič. Toženim strankam so najprej ponudili zunajsodno poravnavo v višini 45 milijonov, ker pa se stranema ni uspelo dogovoriti, je prišlo do vložitve tožbe. ■

*Kazenski postopek proti Zavašniku še ni tako daleč, da bi bil zrel za obravnavo na sodišču.*





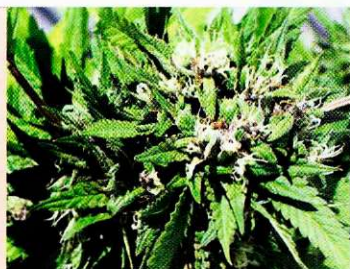
# Razstavil je avto

Ljubljančan je s pomočjo dveh pajdašev ukradel motor, v soloakciji pa je kradel avtomobilske tablice.

Trojica Ljubljančanov, ki je komaj dobro zakorakala v dvajseta leta, se je odločila, da se bo po Ljubljani lotevala tujih vozil in s tem prislužila kakšen tolar. Tako so 5. septembra kar sredi dopoldneva prišli na Železno cesto, kjer so za začetek z nekega avtomobila sunili registrski tablici. Eno so namestili na prednjo stran avtomobila, drugo pa na prikolico in tako »zamaskirani« odpeljali na Neubergerjevo, kjer so ukradli poldrugi milijon tolarjev vreden motor znamke Honda. Odpeljali so ga v Škofjo Loko in ga shranili pri 38-letniku, kjer so ga čez nekaj dni našli policisti in vrnili pravemu lastniku. Izkazalo se je tudi, da je 23-letni Ljubljančan, ki je bil očitno gonilna sila tatinske trojice, nekaj dni pred tem na Litostrojski skoraj razstavil megan. Snel je pokrov motorja, prednje žaromete,



hladilnik in še odbijač s tablico vred. Škode je naredil za okrogel milijon tolarjev. Ljubljančan, star znanec policije je sunil še več registrskih tablic z avtomobilov po Ljubljani, zalomilo pa se mu je, ko je hotel 6. septembra ukrasti še eno motorno kolo. Presenetil ga je varnostnik, zato je lopov pobegnil. Na kraju pa je pustil svoj avtomobil, zato so ga kmalu odkrili in zgrabili. Preiskovalni sodnik ga je poslal v pripor, njegova pajdaša pa se bosta branila s prostosti. Pred sodnike bo moral tudi Škofjeločan, ki je prikrival ukradeni motor. B. S.



## NAKRADENO PRODAJAL PO BIFEJIH

Osemnajstletni Ljubljančan se je spravil nad trgovino s športnimi oblačili na Jurčkovi cesti. Okoli druge ure zjutraj se je s svojim avtomobilom pripeljal do nje, potem pa vanjo vlomil. Skozi vlomljena vrata je tako izginilo po oceni lastnika trgovine za okoli tristo tisoč tolarjev športnih oblačil. Lopov je potem še istega dopoldneva z avtomobilom ukradeno blago pripeljal za Bežigrad. Po gostinskih lokalih je nato precej pod ceno ponujal ukradena oblačila, a ga je nekdo prijavil policiji. Oblačila so zasegli, mladeniča, ki je zagrešil že več kaznivih dejanj, pa je preiskovalni sodnik do sojenja poslal v hišni pripor.

**HOPLA, KONOPLJA** Pred dnevi je občan obvestil može postave, da se med koruzo na neki njivi razrašča tudi konoplja. Ker gre seveda za rastlino, katere gojenje je prepovedano, so se policisti odpravili na omenjeno njivo in rastlinje poželi. Žetev je tako doletela okoli sto sadik konoplje; nekatere rastline so komaj dobro začele rasti, druge so dosegale že skoraj dva metra višine. Seveda so zaslišali tudi lastnika njive, a se je izkazalo, da o konoplji med svojo koruzo nima pojma, se pravi, da jo je tja podtaknil nekdo drug. Kaj kmalu so odkrili, da je konopljo na tuji njivi gojil 36-letnik z Bleda oziroma iz njegove okolice. Kmalu se bo srečal s sodnikom.

03-191  
Hong Kong, Kitajska

Povsod. Karkoli. Zanesljivo.

**Pokrivamo svet.**

**Intereuropa**  
Globalni logistični servis

www.intereuropa.si

**EVJ ELEKTROPROM**

- elektroinstalacije
- centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- kabelsko komunikacijski sistemi
- trgovina EVJ CENTER
- lokalna televizija ETV
- tiskana vezja
- grafitne ščetke
- delovni stroji in nizke gradnje
- bar SEDMICA

**EVJ**  
**ELEKTROPROM** d.o.o.  
Loke pri Zagorju 22  
1412 KISOVEC  
tel.: 03 56 57 150  
fax: 03 56 71 488  
www.elektroprom.si

**ŠTAJERSKI VAL**

prijateljstvo      bližina      domišljija

**RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!**



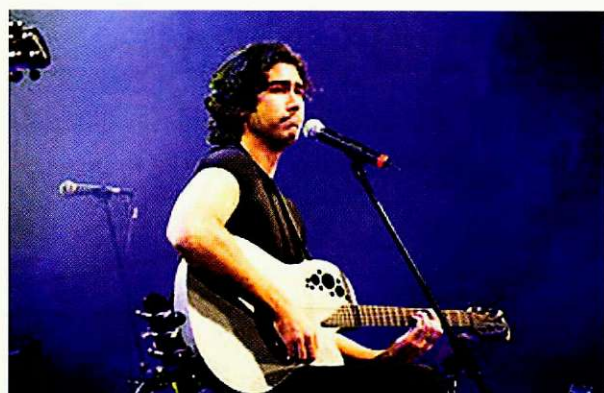
Imajo novo članico in novo skladbo.

## Atomiki vriskajo na ves glas

Atomik harmonik vriskajo od veselja, kajti med svojo publiko se vračajo z novo skladbo, ki ji bo kmalu sledil tudi novi album. Skupaj z novo skladbo se je vsem poslušalcem enkrat in za vselej predstavila nova, nadvse simpatična in navihana članica Tejči, za katero pravijo, da se je že zasidrala v srca mnogih oboževalcev. Potem ko je imela skupina kar precej smole pri iskanju nove članice, so jo vendarle našli. In povrh

še plavolasko, ki skupaj z drugimi ubrano žvrgoli (in vriska) na odru.

Zavriskaj na ves glas je skladba, ki želi posredno govoriti o zanimivih situacijah, ko se marsikdo vtika v osebno življenje posameznikov, pa naj bodo to prijatelji, sorodniki, vedno sočne vaške čenče ali pa rumeni tisk. Vsem, ki so se že kdaj znašli v taki situaciji, atomiki svetujejo: Ne oziraj se na to, zamahni z roko in zavriskaj na ves glas! Nasvetov polni atomiki pa vas vabijo tudi na prenovljeno spletno stran stran [www.atomikharmonik.com](http://www.atomikharmonik.com), kjer si lahko ogledate njihove slike, spote, prebirate novičke in še kaj.



## Jan je navdušil

Jan Plestenjak je prejšnji teden s svojim jesenskim koncertom v ljubljanskih Križankah znova dokazal, da spada med prvake na slovenski glasbeni sceni. Križanke ga gostijo že nekaj let zapored in tudi tokrat je do zadnjega kotička napolnil koncertni prostor. Pevec, ki je v svoji več kot desetletni karieri nanizal nemalo uspešnic, je tudi tokrat na noge spravil vse občinstvo. Uživalo, pelo in plesalo je ob uspešnicah tako iz zadnjega albuma Do raja kot tudi starejših. Prav posebno poslastico je Jan pripravil s čisto novima skladbama, ena od njiju, balada Lepa si, je očitno več kot navdušila, čeprav so jo na koncertu slišali prvič, saj so jo pozdravili z bučnim aplavzom. Kot poseben gost je na koncertu nastopil tudi legendarni Masimo Savič, eden najbolj karizmatičnih in uspešnih hrvaških izvajalcev, čigar uspešnice pozna staro in mlado.

Samostojno pesem je Janovemu občinstvu predstavila tudi njegova backvokalistka Tadeja Fatur s skladbo Phanta Rei, s katero se je že predstavila občinstvu v Križankah, in sicer na letošnji Slovenski popevki, in si prislužila nagrado za najboljše besedilo.

## Vzgojna ...

Soproga britanskega premierja Cherie Blair je pred nedavnim v Angliji dvignila nekaj prahu. Vse je povezano z dogodkom v Glasgowu, kjer se je Blairova na neki šoli fotografirala z mlajšim športnikom v času, ko ji je ta za šalo za hrbtom »kazal roge«. Cherie je to opazila, se obrnila k 17-letniku in se delala, da ga namerava oklofutati. Fotografiji so ju kasneje posneli, kako se smejita in objemata. Delavci službe za zaščito otrok, ki so sodelovali na športnem dnevu, so premierjevo ženo prijavili policiji. Po zaslišanju fanta in Blairove je policija ugotovila, da gre za nedolžen primer in ustavila nadaljnjo preiskavo.

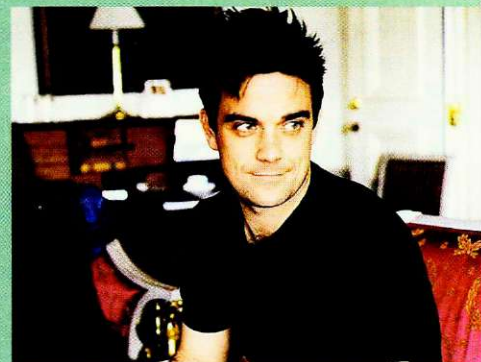


Cherie Blair je »požugala« in bila zaslišana.

## Robbie je izčrpan

Priljubljeni Robbie Williams je zaradi stresa in izčrpanosti odpovedal azijski del svoje turneje Close Encounters. Odpovedal je koncerte v Šanghaju, Hongkongu, Bangkoku, Singapurju, Mumbaju in Bangaloru, kjer bi moral nastopiti novembra. 32-letni zvezdnik je na poletni turneji imel več kot 40 koncertov in je nastopil pred več kot tremi milijoni ljudi. S turnejo je začel junija v Dublinu, oktobra se bo podal v Južno Ameriko, končal pa jo bo decembra v Avstraliji. Zaradi pevčevega zdravja so nje-

govi prijatelji močno zaskrbljeni, vendar upajo, da je poslabšanje le začasno in bo kmalu spet pri sebi.



Pod hudim stresom ...

## NAROČILNICA

### NAROČILO (označite z x):

- |  |                           |
|--|---------------------------|
| <input type="checkbox"/> Tone Kuntner: <b>Mati Slovenija</b>   | 2.200,00 SIT / 9,18 EUR   |
| <input type="checkbox"/> Dušan S. Lajovic: <b>Med svobodo in rdečo zvezdo</b>                          | 6.200,00 SIT / 25,87 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Milan Zver: <b>100 let socialdemokracije</b>                                  | 2.200,00 SIT / 9,18 EUR   |
| <input type="checkbox"/> Albert Svetina: <b>Od osvobodilnega boja do banditizma</b>                    | 6.700,00 SIT / 27,95 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Janez Janša: <b>Okopi</b>   | 2.200,00 SIT / 9,18 EUR   |
| <input type="checkbox"/> Janez Janša: <b>Premiki</b>   | 2.200,00 SIT / 9,18 EUR   |
| <input type="checkbox"/> Jaklič in Toplak: <b>Ustava Združenih držav Amerike s pojasnili</b>           | 4.990,00 SIT / 20,82 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Cijan, Toplak, Dubrovnik (ur.): <b>Državna ureditev Republike Slovenije</b>   | 8.500,00 SIT / 35,46 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Jan F. Triska: <b>Pozabljena fronta prve svetovne vojne</b>                   | 5.500,00 SIT / 22,95 EUR  |
| <input type="checkbox"/> M. Zajc, F. Kozina, F. Dejak: <b>Ušli so smrti</b>                            | 3.906,00 SIT / 16,29 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Vasja Klavora: <b>Predel 1809</b>   | 6.727,00 SIT / 28,07 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Tomaž Butkovič: <b>Vzpon Bohinja pred zatonom Avstro-Ogrske</b>               | 5.500,00 SIT / 22,95 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Jože Dežman: <b>Moč preživetja</b>  | 6.510,00 SIT / 27,16 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Jože Hubad: <b>Dolga slovenska pot v svobodno Evropo</b>                      | 990,00 SIT / 4,13 EUR     |
| <input type="checkbox"/> Andrej Capuder, Bogdan Kladnik: <b>Slovenija brez meja</b>                    | 10.850,00 SIT / 45,27 EUR |
| <input type="checkbox"/> Jože Dežman, Marjan Linas: <b>Med kljukastim križem in rdečo zvezdo</b>       | 4.991,00 SIT / 20,82 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Jože Dežman: <b>S spravno ljubeznijo iz rdeče ledene dobe</b>                 | 6.510,00 SIT / 27,16 EUR  |
| <input type="checkbox"/> A. Elste, M. Koschat, H. Filipič: <b>Nacistična Avstrija na zatožni klopi</b> | 5.300,00 SIT / 22,11 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Stane Kos: <b>Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, I.</b>        | 1.085,00 SIT / 4,52 EUR   |
| <input type="checkbox"/> Stane Kos: <b>Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, II.</b>       | 1.085,00 SIT / 4,52 EUR   |
| <input type="checkbox"/> Tamara Griesser-Pečar: <b>Stanislav Lenič, življenjepiš iz zapora</b>         | 4.449,00 SIT / 18,56 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Eiletz: <b>Zgodovina neke kolaboracije: Boljševiki in Nemci 1914-1918</b>     | 6.696,00 SIT / 27,94 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Andrej Rahten: <b>Pozabljeni slovenski premier</b>                            | 4.232,00 SIT / 17,65 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Dieter Blumenwitz: <b>Okupacija in revolucija v Sloveniji (1941-1946)</b>     | 3.840,00 SIT / 16,02 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Vasja Klavora: <b>Koraki skozi megle</b>                                      | 6.460,00 SIT / 26,95 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Milan Zver: <b>Demokracija v klasični slovenski politični misli</b>           | 4.400,00 SIT / 18,36 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Tita Kovač Artemis: <b>Baron Janez Vajkard Valvasor</b>                       | 3.000,00 SIT / 12,51 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Ive A. Stanič: <b>V objemu osvoboditeljev</b>                                 | 2.500,00 SIT / 10,43 EUR  |
| <input type="checkbox"/> Jože Zemljič: <b>Življenje je večna borba</b>                                 | 2.000,00 SIT / 8,34 EUR   |

### **Naročam tednik Demokracija**

število izvodov: \_\_\_\_\_

Naročnino želim plačevati:

- mesečno\*   
  4 x letno (9% popust)   
  2 x letno (10% popust)   
  1 x letno (20% popust)

\* Če želite uveljaviti 8% mesečni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

- upokojenec,   
  invalid,   
  brezposeln,   
  študent ali dijak

Ime in priimek (ime podjetja): \_\_\_\_\_

Datum naročila: \_\_\_\_\_

Datum rojstva (samo fizične osebe): \_\_\_\_\_

Ulica: \_\_\_\_\_

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): \_\_\_\_\_

Kraj, poštna št.: \_\_\_\_\_

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): \_\_\_\_\_

Davčni zavezanec:     NE     DA    ID za DDV: \_\_\_\_\_



Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:

**Demokracija, p.p. 4315,  
1000 Ljubljana**  
**ali na faks 01 230 06 61.**

*Poštnino po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5% DDV.*

*Obvestilo potrošnikom:  
Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.*

#### Ob naročilu

2 (dveh) knjig:  
darilo lonček "Demokracija"

3 (treh) knjig:  
darilo lonček + kapa "Demokracija"

4 (štirih) in več knjig:  
darilo lonček + kapa "Demokracija" + knjiga (po našem izboru)

# Bi malce zamenjali?

Magična gledalka

**Je že tako, da je temeljni namen moje medijske kritike v njeni »kritičnosti«, bodisi da je ta navdušujoča ali pa porazna za ustvarjalce novinarskih izdelkov.**

In priznam, da včasih z veliko več elana televizijske oddaje pohvalim, kot gram. Sploh zdaj, ko se jih je z mesarico lotila tudi politika ter novinarje in medije izkoristila za interpelacijo proti kulturnemu ministru. Ampak to samo za nekoliko bolj politikantski uvod. Sicer sem pa v minulem tednu razmišljala, da bi bilo dobro nekatere voditelje oddaj in teme malce zamenjati, koga poslati na POP TV, kakšno temo pa obdelati raje na nacionalki. Ta misel se mi je porodila ob torkovi oddaji Pod žarometom na TVS in (spet) četrtkovih Trenjih na POP TV.

V oddaji Pod žarometom je Vida Petrovčič gostila štiri kandidate za ljubljanskega župana: Arharja, Jankovića, Simšičevo in Kuniča. Prav zabavala sem se ob ideji, da so na nacionalki zbrali pogum in še pred začetkom volilne kampanje za lokalne volitve gostili tiste kandidate, ki imajo največ možnosti za uspeh. Tisto, kar me ni navdušilo, pa je bila raven vprašanj, pa čeprav jih je postavljala sama Petrovčičeva. »Kaj pa vi mislite o džamiji, kaj bi pa vi storili s stadionom ...« Kot bi poslušala Slaka na POP TV. Če so na TVS že zbrali korajžo in soočili štiri najmočnejše kandidate za ljubljanskega župana, potem bi lahko zbrali tudi korajžo in jih dejansko vprašali kaj bolj usodnega, ne pa da so zapadli v klišeje, kakršne bi lahko pripisali drugorazredni vaški kabelski TV-postaji. Predvsem bi kandidate lahko malce bolj »potipali« glede njihovega minulega dela, saj nihče od njih ni nepopisan list papirja. Tako se pa kandidati niso zmogli zediniti niti o tem, do kdaj so v Ljubljani odprti otroški vrtci.

Misel o menjavi med Popom in TVS se mi je dejansko prikradla šele v četrtek, ko



smo si doma ogledovali Trenja o škofu Rožmanu. Na koncu oddaje me je namreč sestra prosila, ali ji lahko obnovim oddajo in razložim, v čem je bistvo problema in kaj je v resnici bil škof Rožman. Ko sem jo vprašala, ali je med oddajo sedela na ušesih, mi je odgovorila, da jih je bilo sicer zanimivo poslušati, kako so vpili drug na drugega, da pa še vedno ne ve, kakšna je resnica o Rožmanu. Tako me je dejansko navedla na misel, da se kakovost neke oddaje verjetno ne more meriti po tem, kdo bo glasneje vpil in trosil ideološke floskule, Janez Stanovnik ali nadškof Perko, ampak koliko se dejansko približa zgodovinski resnici. Predvsem ne vem, za kakšno ravnotežje sta v oddaji skrbela Igor Lukšič in Peter Sušnik. Sta morda dobra poznavalca povojne problematike ali bodo zdaj strankarski predstavniki presojali zgodovinska dejstva? Zdi se mi, da je bolje, da POP TV zgodovinske teme prepusti nacionalki, kjer so že nekajkrat zmogli ustrezno resnost in poiskali najkompetentnejše ljudi, nacionalka pa naj se zaveda, da se od nje v oddajah z županskimi kandidati pričakuje kaj več kot razvpito vprašanje o tem, kaj si kandidati mislijo o džamiji. **D**

## HOROSKOP



Oven  
21.3.-20.4.

Četrtek in petek res ne bi mogla biti boljša. Vse, česar se v kuhinji dotaknete, se spremeni v okusno delikateso. Nekdo, ki je za vas nekaj posebnega, je navdušen nad tem, kako vam v življenju gre. V torek ne oklevajte, ampak pojdite v akcijo.



Bik  
21.4.-21.5.

Ta teden mislite predvsem nase in ne trošite energije za nepotrebne stvari, ki vam samo jemljejo čas. Pridobili boste veliko več, kakor si mislite. Imeli boste občutek, da morate nekaj narediti urgentno hitro, vendar nikakor ne boste našli dovolj časa.



Dvojčka  
22.5.-21.6.

Če boste povedali resnico o stvareh, ki jih poznate, se bodo vse dejavnosti obrnile vam v prid. Težave v komunikaciji so le prehodnega značaja in čez dva dni bo vse steklo kot namazano. Delajte tisto, kar se vam bo zdelo ugodno.



Rak  
22.6.-21.7.

Svet je pisan in zanimiv, pravcata tržnica. Uživali boste v barvah življenja. Nekdo vas bo povabil na nadvse prijetno poslovno kosilo, ki se ga boste z veseljem udeležili in vam bo prineslo dober posel. Bodite odprti za kritike in dobre nasvete.



Lev  
22.7.-21.8.

Na zabavi bodo vse oči usmerjene na vas, ker boste žareli v nezemeljski lepoti. Nekoga boste spravili ob pamet. In zadovoljni boste, da se vam je to posrečilo. Še dobro, da vas nihče ne opazuje in vas vidijo le v najlepši luči. Potrudite se za svoje domače.



Devica  
22.8.-21.9.

Ta teden se bo zgodilo veliko pomembnih dogodkov, ki bodo vplivali na vaše življenje. Prijatelji se vam bodo čudili, kako lahko tako lepo urejate vse stvari, ki si jih zadaste. Vi pa se boste smehljali in si mislili svoje. Včasih že mora biti tako.



Tehtnica  
22.9.-22.10.

Imate vodstvene sposobnosti, tako da se ne bojte, da ne bi mogli dobro izpeljati projekta. Veselite se življenja, saj je sonce že zdavnaj posijalo tudi na vaše dvorišče. Nedelja bo polna spogledovanja in vsega lepega, kar si poželi srce.



Škorpion  
23.10.-21.11.

Problemi bodo rasli in postajali ogromni. Toda pomislite na to, da so samo v vaši glavi. Pripravljeni bodite na to, da vas bodo klicali na odgovor. Prav lepo vam bo, ko boste ugotovili, da vam ni treba skrbeti. V soboto bo dan zelo lep in sončen.



Strelec  
22.11.-20.12.

Če bi lahko ustekleničili in prodajali dobro voljo, ki ste je zadnji čas polni, bi bili milijonar. Petek bo tako vesel in pozitiven, da se boste komajda spomnili, kaj vas je tako vznemirjalo še pred dvema mesecema.



Kozorog  
21.12.-19.1.

Nekdo, ki vam je blizu, se bo znašel v nemajhni stiski in mu boste z veseljem pomagali narediti vse, kar vas bo prosil. Delo, ki ste ga zastavili sebi in kolektivu, vas bo nadvse zabavalo. Konec tedna bo poln aktivnosti.



Vodnar  
20.1.-18.2.

Prišli boste do nenavadnega odkritja, ki vam bo naredilo veliko preglavic. Nikar se ne otepaite dela – sicer vas utegne še kaj dobiti nepripravljene. Če ne boste vsega ob pravem času naredili, vas bo nenehno zasledovalo. Najdite si koga za pogovor.



Ribi  
19.2.-20.3.

Kar koli vas je že mučilo na začetku tedna, vas bo spustilo iz krempljev in boste teden kar se da lepo preživeli. Z veseljem se boste podali na pot nove dogodivščine, ki vam bo poživila in polepšala življenje. Le veselo in pogumno!

**Da ne bi bili moteni:**  
(tako in drugače)



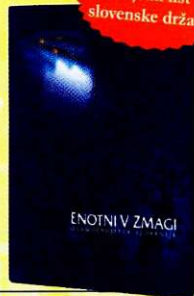
trda vezava, veliki format, 336 strani, 456 fotografij

# ENOTNI V ZMAGI

## OSAMOSVOJITEV SLOVENIJE

od prvih večstrankarskih volitev do mednarodnega priznanja  
(april 1990–maj 1992)

Rojstni list  
slovenske države



- predstavitev zgodovinskih dejstev
- kronološko urejena fotokronika
- objava faksimilov najpomembnejših državotvornih dokumentov
- izbor iz takratnega časopisnega in revijalnega tiska (članki, karikature)

Cena: 12.800 SIT (53,41 €)  
Za člane kluba Samorog: 9.984 SIT (41,66 €)  
Možnost nakupa na tri obroke

Več o knjigi na spletnem naslovu: [www.samorog.com](http://www.samorog.com)



Informacije in naročila: knjižni klub Samorog, telefon: 01/ 433 43 06,  
naslov: Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, e-pošta: [knjizni.klub@samorog.com](mailto:knjizni.klub@samorog.com)

DEMOKRACIJA	AVSTRIJSKA POROČEVALNA AGENCIJA	POKRAJINA NA HRVAŠKEM	PESNIŠKI OKRAS, BREZVEZJE	DEMOKRACIJA	MAJHNA ZELENA DREVESNA ŽABA	ŠVIČARSKI POLITIK IN PRAVNIK	SIMON JENKO VLADIMIR NAZOR	GESLO	GRŠKA BOGINJA ZNANOSTI	OSEBNO CESTNO VOZILO	LILIJ PODOBNA CVETLIJICA	DEL ŽILNICE ZA ROŽENICO	EMIL NODE	
JAPONSKA NABIRALKA MORSKIH BISEROV			KRAJNA KOROSKEM ROBERT ALTMAN										KEMIJSKI ZNAK ZA NEON	
KDOR POSREDUJE									JOSIP STRITAR	PODOBA				
									AMERIŠKI SLIKAR LEBRUN	ANGLEŠKI REŽISER (CAROL)				
MESTO V ITALIJI						AM. JAZZ GLASBENIK (BRUBECK) TEODORA			NOVINAR BABČIČ			ZBIRANJE PODATKOV DOLOČEN V NAMEN	DEMOKRACIJA	PRISTANIŠKA NAPRAVA
DEMOKRACIJA	LILI NOVY NEMŠKI PSIH. (HANS)		ZEVSOVA HČI										BRITANSKI DRAMATIK (JOE)	NITKA ALI TRAK V SVEČAH
BANJA			OBREŽJE, UREJENA OBALA	DEMOKRACIJA	TROJANSKI JUNAK FR. SKLAD. (EDUARD)							ORGAN ZA VOHANJE		
TRSKA					PULIČNO GLASBILLO PERJE PRI REPI							PODZEMNI ŽUŽKOJED		
DEBELEJŠI SPODNJI DEL SNOPA						LUTROV NASPROTNIK (JOHANN) OSMIJ						FIGURA PRI ČETVORKI SPLIT		
MOTOVILO									AMERIŠKA PEVKA (SHEENA)					
BOG SMRTI V GRŠKI MITOLOGIJI								DEMOKRACIJA	GORA V SRBIJI					

**Rešitev prejšnje križanke**

GOLAN, OLENEK, RIŽANA, EVA RAS, NIKOS, AJN, JIM, STISKANJE, ETA, PASTERNAK, NČ, ALTONA, AP, KOK, KIRK, GRELO, OSA, LA, OIDIJ, LT, ENNA, NL, ŠANE, LIKOVIČ, ČVEKAČ, ICA, RJA, EASTON, SA, TAR, SAN

**Nagrajenci 37. številke**

**1. nagrada: MARIJA OBLONŠEK,**  
Bohova 20, 2311 Hoče

**2. nagrada: DARINKA MENCINGER,**  
Kovorska c. 31, 4290 Tržič

**3. nagrada: NEJC LOJEVEC,**  
Malo Trebeljevo 21, 1129 Zalog

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo, da nam pošljejo svojo davčno številko.

**Nagrade**

**1. nagrada:** bon v vrednosti **7.000,00 tolarjev** za nakup knjige *Nove revije* iz knjižnega kluba Samorog

**2. nagrada:** bon v vrednosti **5.000,00 tolarjev** za nakup knjige *Nove revije* iz knjižnega kluba Samorog

**3. nagrada:** bon v vrednosti **3.000,00 tolarjev** za nakup knjige *Nove revije* iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do **5. 10. 2006** pošljite na naš naslov: **Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,** s pripisom "Nagradna križanka".

## VČERAJ, DANES, JUTRI ...

➤ **25.9.1493** so bili zapisani prvi podatki o delovanju idrijskega rudnika. Benečani so neki nemški družini podelili ugodnosti za prodajo živega srebra iz Idrije v Benetkah.

➤ **25.9.1555** je bila z augsburškim mirom v nemškem cesarstvu priznana Protestant-ska cerkev.

➤ **25.9.1644** se je rodil danski astronom Ole Christensen Remer, ki je dokazal, da svetloba potuje z določeno hitrostjo.

➤ **26.9.1862** je veleposestnik Dominik Čolnik na šolsko pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah napisal: »Živili Slovenci – nemškutarji pa naj poginejo!« Prišel je pred sodnika.

➤ **26.9.1898** se je rodil ameriški skladatelj George Gershwin.

➤ **26.9.1918** so v Mariboru ustanovili Narodni svet, ki je vodil priprave za prevrat zoper monarhijo s slovenske strani. Uvedel je samostojno upravo, podelil majorju Maistru čin generala in mu izročil vrhovno poveljstvo nad vojaštvom na Štajerskem.

➤ **26.9.2000** sta Janez Janša in Andrej Bajuk podpisala sporazum o koaliciji Slovenija.

➤ **27.9.1687** je med turško-beneško vojno beneška krogla zadela svetišče boginje Atene Partenon v Atenah in ga porušila.

➤ **27.9.1816** so postale nedeljske šole obvezne za mladino od 12. do 15. leta starosti.

➤ **27.9.1825** je začel voziti v Veliki Britaniji prvi vlak, ki ga je vlekla parna lokomotiva.

➤ **27.9.1942** je na nacističnem zborovanju v Kranju šef pokrajinske uprave na Gorenjskem dr. Friedrich Rainer podelil nemško državljanstvo Gorenjcem. To je pomenilo, da so postali Gorenjci nemški vojaški obvezniki.

➤ **28.9.1871** se je rodil Pietro Badoglio, italijanski maršal in politik, predsednik vlade, ki se je dogovoril za kapitulacijo Italije v 2. svetovni vojni.

➤ **28.9.1902** se je v Kovorju pri Trziču rodil ljubljanski nadškof, prvi slovenski metropolit in pesnik dr. Jožef Pogačnik.

➤ **28.9.1990** je z ustavnim amandmajem Slovenija prevzela vse pristojnosti nad svojo teritorialno obrambo razen ob morebitnem zunanjem napadu na Jugoslavijo.

➤ **29.9.1923** je Velika Britanija dobila od Društva narodov mandat za upravo nad Palestino.

➤ **30.9.1906** so odprli železniško progo Jesenice–državna meja v karavanškem predoru.

➤ **30.9.1992** so v slovenskih bankah začeli menjavati bone za nov slovenski denar – tolar.

➤ **1.10.1941** je po virih KPS VOS prvič uspela z likvidacijo, ko je za Bežigradom v Ljubljani ustrelila Alojzija Notarja. S terorjem je sicer začela že 22. julija, ko se ni posrečil atentat pod Šmarno goro na Žnidaršiča, Gastringerja in Debeljaka.

## POGLED NAZAJ (OD 25. 9. DO 1. 10.)

## Vojaki v vojašnicah

Včasih je bilo predvsem v mirnem času vojake težko krotiti. Oblast si je zato omislila kasarne, vojašnice, in vanje zaprla potepuško množico. Tako je hotela preprečiti ropanje in pomore prebivalcev ter narediti konec dezertstvu po bitkah, ko so se vojaki množično vračali domov.



Uredba o graditvi več sto vojašnic v Franciji, ki so jo izdali **25. septembra 1719**, je določala: »Vse skupaj naj bo zaprto in obdano z deset čevljev visokim zidanim obzidjem, ki bo obkrožalo paviljone v oddaljenosti tridesetih čevljev na vseh straneh. To pa zato, da bi obdržali čete v redu in disciplini in da bi častniki lahko odgovarjali zanje.« Leta 1745 so imeli Francozi vojašnice že v okoli 320 mestih. V njih je bilo približno 200.000 mož.

## »... vse postreljati«

Samostojni demokratični Sloveniji ni uspelo doslej obsoditi še niti enega političnega zločinca niti iz državljanske vojne in tudi ne po njej. O razmerah, ki so vladale med sovražnima slovenskima taboroma, veliko pove pismo, ki ga je 1. oktobra 1942 poslal voditelj slovenskih komunistov Edvard Kardelj poveljniku Glavnega poveljstva Slovenskih partizanskih



čet, v času torej, ko še ni bilo organiziranega domobranstva.

V pismu je zapisal, da morajo partizanske enote neusmiljeno uničevati »belo gardo« in da je treba »duhovne v četah vse postreljati. Prav tako oficirje, intelektualce itd. ter zlasti tudi kulake in kulaške sinove«.

Zaostritev je dosegla vrhunec po pismu z atentatom VOS na nekdanjega bana dr. Natlačena 13. oktobra 1942. Kardelj je menil, da je bil z »likvidacijo Natlačena zadan beli gardi in vsej slovenski reakciji izredno težak udarec. Tudi časovno predstavlja Natlačena likvidacija preokret v našem boju, preokret v smislu postopnega prehajanja borbene iniciative ponovno v naše roke«. Zaradi negativnega odmeva v javnosti in povračilnih ukrepov italijanskih okupatorjev, ki so ustrelili 24 talcev, so se v vodstvu KPS po atentatu na Natlačena odločili, da VOS ne bo več izvajala takšnih dejanj.

## Slovenija na svoji poti

Slovenska skupščina je **27. septembra 1989** sprejela 81 ustavnih amandmajev, s katerimi je temeljito spremenila ustavo. Sporni za jugoslovansko politiko in hkrati ključni za proces demokratizacije in osamosvajanja so bili amandmaji o samoodločbi kot trajni, celoviti in neodtujljivi pravici slovenskega naroda, o prevzemanju odgovornosti za zavarovanje položaja republike oziroma države in o tem,



da na ozemlju Slovenije nihče ne sme razglasiti izrednih razmer brez soglasja skupščine SR Slovenije. Ustavne spremembe so omogočile tudi prehod v večstrankarski sistem, zvezi komunistov in drugim družbenopolitičnim organizacijam pa so odvzele vodilno vlogo v političnem življenju. Tako je bil formalno omogočen nastanek političnih strank, ki so do tedaj delovale v drugačnih oblikah. Ko so konec leta sprejeli še zakon o političnem združevanju, se je večina novonastalih strank v pripravah na prve večstrankarske volitve združila v Demokratično opozicijo Slovenije – Demos. Z dopolnilom k ustavi je bila kot slovenska oziroma državna himna razglašena Zdravljica. Konec marca 1990 je bil o tem sprejet še zakon.

**Spoštovani bralci,**

uredništvo si pridruže pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.



št.37/18

**Pergar izdal nacionalni interes (1)**

V zvezi z omenjenim člankom (Demokracija št. 37) se vam je zapisalo nekaj netočnosti, ki se tičejo tudi našega podjetja. Omejil bi se na tisti del članka, ki navaja, da se bo k novim lastnikom od sedaj dalje prelivati tudi dobiček drugih Kompasovih družb. Dejstvo je, podjetje Kompas Celje, d. d., s podjetjem Kompas, d. d., ki ima novega večinskega lastnika Adriatico.net, ni v nikakršni kapitalski povezavi. To velja tudi za vsa druga Kompasova podjetja, kisteljih navedli, razen za podjetje Kompas Yachting. Nekatera med temi podjetji, npr. hotel Kompas Bohinj in Kompas Continental, sploh ne delujejo oz. ne obstajajo več.

*Brane Preša, direktor Kompassa Celje, d. d.*



št. 37/24

**Minister med dvema ognjema (1)**

V prispevku z naslovom Minister med dvema ognjema, ki je bil 14. septembra letos objavljen v vašem tedniku (št. 37, stran 24), ste zapisali, da »nekateri vodje sindikatov, med drugim predsednik Konfede-

racije sindikatov javnega sektorja Branimir Štrukelj, pa so ministra celo pozvali, naj odstopi«.

Navedeno ne drži in tega ob protestnem shodu 8. septembra letos nisem izjavil niti nisem nikoli doslej zahteval odstopa ministra za delo, družino in socialne zadeve.

*Branimir Štrukelj, Predsednik Konfederacije Sindikatov javnega sektorja Slovenije*



št 37/28

**Boj z mlino na veter (1)**

V prispevku z gornjim naslovom sem med drugim zapisal: »Neuradno smo izvedeli, naj bi Slavko Fašalek, direktor Mestne optike v Ljubljani, zelo dobro sodeloval z nekaterimi oddelki in njihovimi vodilnimi na ljubljanski mestni upravi. Zato lahko domnevamo, da gre v tem primeru morda za vračanje medsebojnih uslug.« Ker so informacije neuradnega vira neresnične in izmišljene in ker teh govoric ter ozadja celotne zgodbe nisem preveril pri gospodu Slavku Fašaleku osebno, se mu za objavo teh neresničnih trditev iskreno opravičujem.

*Gregor Drnovšek, Demokracija*



št. 37/38

**Obsodili so človeka (1)**

V članku (Demokracija, 14. september 2006) z navedenim naslovom je Franc Novak moj učbenik Naša doba označil za »ideološko pristranskega«. To dokazuje s tem, da v podnapisu nisem podrobneje pojasnil razlike med avtentično vdanostno izjavo škofa Rožmana in tisto, ki je bila objavljena v Slovencu, ter dodatno s tem, »da škof ni bil organiza-



tor protirevolucionarnih vaških straž in tudi podatek o sestanku 17. februarja 1942 je očiten ponaredek«. Naj najprej povem, da omenjeni učbenik že od leta 1998 ni več v uporabi. Res je, da v podnapisu nisem podrobneje pojasnjeval (ne)avtentičnosti izjave, vendar je o škofu Rožmanu, razlogih za njegovo ravnanje, o vlogi Katoliške cerkve med vojno v posameznih pokrajinah in usodi duhovnikov v učbeniku strnjeno objavljeno dve strani in pol besedila (v posameznih drugih segmentih pa še več). Vsega pač tu ne morem obnavljati. Objavljeni so tudi odlomki iz različnih dokumentov in ocen, ki škofovo vlogo osvetljujejo z različnih strani. V ponazoritev citiram naslednji odlomek, vzeti iz Zgodovine Cerkve na Slovenskem: »... Škof Rožman je poskušal po svojih najboljših močeh pomagati in reševati v zavesti in po usmeritvi cerkvenega vodstva, da komunizem in cerkev ne gresta skupaj. Zato je odklanjal sodelovanje z OF. Priznal je italijansko in kasneje nemško oblast in pri obeh posredoval za zaprte Slovence. Kot katoliški škof je bil vezan na nauk in izkušnjo cerkve glede komunizma stalinističnega tipa v Sovjetski zvezi in njegove nezdržljivosti z nauki in prakso krščanstva v Katoliški cerkvi. Bil je narodno globoko čuteč in se je je bal, da bi kakršnikoli napačni politični koraki pripeljali do uničenja slovenskega naroda ...« (Naša doba, str. 197). O sestanku 17. februarja 1942 eksplicitno sploh nisem pisal, pač pa je zapisano naslednje: »Februarja 1942 se v pisanju že uporabljata izraz državljanska vojna, pri škofu pa so se predstavniki raznih strank dogovarjali, naj bi Italijane pregovorili, da jim dovolijo legalen boj proti komunistom« (v nadaljevanju pišem o Ehrlichovi spomenici, njegovem kritiziranju italijanskih

oblasti in predlogu za ustanovitev slovenskih varnostnih straž) – Naša doba, str. 193-194.

V mojem sedaj veljavnem učbeniku (Sodobna zgodovina, Modrijan, Ljubljana 2005), ki – mimogrede – ni edini na trgu, ker imamo (vsaj za zdaj, čeprav bolj formalno kot v resnici) še pluralizem na tem področju, večina piscev pa medvojne dogajanja ne prikazuje bistveno drugače kot jaz, je v kratki biografiji Gregorija Rožmana (poleg vsega drugega) zapisano: »Italijani so njegovo pripravljeno na kolaboracijo izkoriščali tudi v propagandne namene (tako so npr. predelali oz. napihili njegovo izjavo o lojalnosti ob priključitvi Ljubljanske pokrajine Italiji, podelili so mu visoko italijansko odlikovanje ...)« (Sodobna zgodovina, str. 186).

Franc Novak je kritičen celo do dr. Tamare Griesser Pečar zaradi več kot blage kritike Rožmanovega ravnanja (označitve udeležbe na domobranski prisegi »kot šibke točke«). Iz tega in tudi sicer iz njegovega pisanja sklepam, da je gorec privrženec t. i. domobranske resnice, ki naj bi sedaj postala temelj šolske zgodovine, in je zaradi tega tudi manipuliral z besedilom učbenika in zamolčal celovito predstavitev problema v njem. Sam si prizadevam, da bi v šolski zgodovini učenci dobili kar najbolj objektivne informacije iz različnih zornih kotov in da bi o bolečih točkah naše preteklosti tudi v resnici razpravljali, pri tem pa ohranili pravico do lastne opredelitve. To je za demokratične države običajno. Če se bo vsebina pouka zgodovine menjavala z vsakokratno vlado, bomo Slovenci do onemoglosti podoživljali kulturni boj. Če prav razumem razne izjave in govore, celo sedanji desni vladi ni do tega.

*Dr. Božo Repe, Ljubljana* ▶



št. 38/63

**Žal ne gre za cesarjeva nova oblačila, ampak ... (1)**

Janeza Stanovnika, prvaka med borci, moram kar občudovati, ker je pri teh letih ohranil tako veliko zalogo strumne čuječnosti pa tudi zvijač, kar vse terja njegov položaj in poklic (Demokracija št. 38). Ko smo mu oponesli njegovo hvalnico sodnikom, ki so zavrnilo preiskavo zoper Mitjo Ribičiča, se je še dokaj prizanesljivo odzval na novinarsko kritiko, ki pač spada k demokratičnemu okrasju. Drugo pa je, če svoje nezadovoljstvo nad nečim, kar je bilo storjeno z avtoriteto tretje veje oblasti, izreče nekdo z avtoriteto druge veje oblasti, kar pomeni, da za kritičnimi besedami stoji realna moč, se pravi moč ukrepanja. Zoper Janeza Janšo, ki se je ob Stanovnikovo hvalnico sodnji odzval s »težkimi besedami«, je slednji takoj našel svojo težko besedo: »linč«. Predsednika vlade je borčevski prvak takoj označil kot nekoga, ki želi, da bi se zadeve, kot je Ribičičeva, reševale na način linča, sebe pa je postavil v vlogo tistega, ki stoji na braniku zakona, demokracije in pravne države.

A pogledimo tej Stanovnikovi pozi v obisti in se vprašajmo, o katerem linču pravzaprav govori. Vidimo, da govori o linču, ki ga še nikjer ni bilo, vsaj s strani Janeza Janše ne, in da je pravzaprav govor o linču, ki

**RADIO**  
96,4 MHz *Ta pravi!*  
**Slovenske gorice**

Trg osvoboditve 5, 2230 Lenart, tel: 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22  
ELEKTRONSKA POŠTA: [radio@radio-rsg.si](mailto:radio@radio-rsg.si), INTERNET STRAN: [www.radio-rsg.si](http://www.radio-rsg.si)

**RADIO DMEV**  
97.2, 99.5, 103.7, 106.2 MHz  
UKV, STEREO, RDS

naj bi se šele zgodil. Najzanimiveje pa je, da Stanovnik v imenu vsega, kar stoji za njim, govori tako, kot da je tak linč skrajno verjeten in da ga kar z neko gotovostjo pričakuje. Zdaj pa se moramo vprašati, odkod tako pričakovanje, odkod taka gotovost, da se kaj takega že jutri lahko uresniči. Naj vas preveč ne preseneti, če rečem, da take njegove bojzani niso brez podlage in čista domišljija. Ne, podlaga za te bojzani in strahove je dokaj močna, le da je ne gre iskati pri linču, ki naj bi ga šele uprizoril Janez Janša, temveč moramo vire zanjo iskati pri nekem drugem linču, in sicer tistem, ki se je že zgodil. In to je bil tudi najstrašnejši linč, kar si jih je mogoče zamisliti, to je bil skriti in zahrbtni linč ne le nad premagano stranjo državljanske vojne, kar poznamo kot povojne množične pomore, temveč se je zgodil tudi linč nad »sopotniki« v Osvobodilni fronti v obliki Nagodetovega procesa. Še več, zgodil se je tudi sodni linč nad komunisti iz Dachaua. Nobeno čudo in nič neverjetnega ni, če Janeza Stanovnika z Ribičičem in še drugimi še živimi vred preganja strah pred linčem, ki pa ne bi bil nič drugega kot kazen in povračilo za vse tisto, kar je ta stran zagrešila zoper človečnost, in to na ljudeh lastnega rodu. In nisem kar

v prazno rekel tisto o sposobnosti za zvijače, ki se je tako neskaljeno ohranila še v pozni starosti: bojazen pred kaznijo in povračilom za storjene zločine, za linč, ki se je že zgodil, nam Janez Stanovnik prodaja kot bojazen pred linčem, ki ga je podtaknil Janezu Janši ali, natančneje, njegovemu namišljenemu namenu. Ne vem, ali je nekdanji oče naroda študiral jezikoslovje, vendar lahko vidimo, kako dobro obvladuje večino zamenjave stavčnih členov: na mestu osebk (storilca) preprosto zamenja ime in priimek, tako da ga preneseš na mesto predmeta (žrtve), povedek (dejanje) pa pušiš nedotaknjen. Storilec se na ta način prelevi v žrtev, slednja pa v krivca za dejanje.

Enako mojstrstvo pri jezikovnih manipulacijah je nekdanji oče naroda izkazal pri trditvi, da je »žalostno poglavje povojnih pobojev, ki smo ga v zvezi borcev nekajkrat obsodili, odločitev centralnega jugoslovanskega vrha in ne lokalnih slovenskih oblasti«. Kdo, katere osebe pa so sestavljale centralni jugoslovanski vrh? Ali ni bil v tem vrhu številka 2 Edvard Kardelj, pri katerem je bil, če se ne motim, Janez Stanovnik svojčas osebni tajnik? Kaj pa tisti telegram, s katerim Kardelj priganja Borisa Kidriča, tedanje-

ga predsednika slovenske vlade, naj pohiti z »likvidacijami«, da jih ne bo prehitela amnestija? Res je centralni jugoslovanski vrh vse odločil, vendar je bila ta odločitev generalna, kar pomeni, da je pri tem le pokazal na kategorije, ki naj bodo »likvidirane«. Vendar ta vrh ni mogel odločati o imenih in priimkih oseb, ki spadajo pod obseg teh kategorij, saj je samo pri Slovencih njihovo število segalo nad deset tisoč. S temi podrobnostmi, ki so za tisoče oseb v teh postopkih pomenile usodo samo, življenje ali smrt, pa so se seveda ukvarjale »lokalne oblasti slovenije«, kakor jih Stanovnik imenuje. Z izjavo o tej zadevi, ki jo tako ponosno citira v svojem pismu, poskuša bralca pretentati z učinku sedanjega časa, kot da slovenske oblasti onega časa sploh ne bi bile del jugoslovanskih, ko pa je znano, kako znano biti Slovenci bolj papeški od papeža. Kdo pa je pokazal skrite kraške jame, za katere so vedeli samo domačini? Mitja Ribičič je sam širil govoriče, kako naj bi bil vse zakrivil Beograd in tudi kako naj bi bili vse tisto umazano delo opravili nekakšni Dalmatinci. Sam sem bil junija 1945 v bližini tistega, kar se je tako tragično dogajalo v okolici Škofje Loke, pa nisem videl nobenih Dalmatincev, spomnim pa se, kako so se stražarji ujetniškega taborišča v škofjeloškem gradu, sami naši mladi fantje, ob pijači pritajeno pogovarjali, kako je bilo na »nočnik«. Seveda je bilo našim borcem kaj lahko obsoditi povojne pomore, pri katerih naj sami ne bi bili imeli nič, drugo pa so spet imena in priimki, ki bi se našli, domači seveda, če bi se zadevi pogledalo nekoliko bolj pod kožo. Te ga pa se borci z Ja-

88,3 & 105,1 MHz  
**ALPSKI VAL**  
Radio Alpski val  
[www.alpskival.net](http://www.alpskival.net)  
f 05 38 11 886  
f 05 38 11 674

**RADIO BREŽICE**  
na 88,9 in 95,9 MHz



nezom Stanovnikom na čelu branijo z vsemi štirimi, kakor smo lahko videli pri zadevi Ribičič, in ni dvoma, da dobro vedo zakaj.

A kaj reči o odlomku besedila iz sodne odločbe, ki ga Stanovnikovo pismo dobesedno navaja kot vzorno utemeljitev varstva zakona in pravne države v zadevi Ribičič? Najprej to, da vsebina te utemeljitve ne more zatajiti svojega zelo tesnega zaveznitva s stališčem, kakršnega zavzema zveza borcev, njegovo bistvo pa je v tem, da izvzema iz odgovornosti in krivde za povojne poboje »lokalne slovenske oblasti« ter zvrča vse na Beograd. Sodišče se temu stališču v dejanju pridružuje tako, da povezave slovenskih oblasti z množičnim zločinom in njihove odgovornosti zanje preprosto noče videti; to svojo zavrnitev izvede na ta način, da tisto, kar bi bilo dolžno samo storiti v zadevi Ribičič, izvesti preiskavo, naloži tožnikom. Izvede akrobacijo, s katero se vse postavi na glavo in se pomešajo vloge, tako da se ne ve, kdo je v tej zadevi dolžan kaj storiti; sprenevanje na ta način doseže svojo popolnost.

Seveda je mogoče reči, da zakon sam ali obseg njegove moči najbrž dovoljuje tudi tolikanj očitno gledanje stran ali tega vsaj ne prepoveduje. Navsezadnje, če se držimo samo črke zakona, bi se dalo reči tudi tako, kot je nedavno zapisal dr. Ljubo Bavcon, namreč, da Mitji Ribičiču ni mogoče soditi, ker v času pomorov pri nas še ni bilo zakona, ki bi ta dejanja izrecno prepovedoval. Toda delo sodnikov, če naj ustreza vsemu obsegu njihove odgovornosti, se ne more omejevati samo na črko zakona. Če bi bilo tako, tudi na nürnberškem procesu ne bi bilo mogoče soditi nacističnim zločincem. Sodišče se je moralo opreti na zapovedi občečloveške etike ali, natančneje, na kategorični imperativ osebne sodniške vesti, ki se mora oglasiti takrat, ko za črko zakona ostaja prazno polje, na katerem je mogoče to in ono. To pa, kot je videti, ni področje, s katerim ni se kaj bolj ukvarjal Janez Stanovnik z našo pravno državo vred.

Viktor Blažič, Ljubljana

## Proslava na Cerju

Pri enem od poročanj o tej proslavi je novinarka TVS Mojca Dumančič povabila pred mikrofonom nekaj udeležencev, da so podali svoje vtise. Nekaterim se je proslava zdela zelo v redu, nekaterim manj ali sploh ne, zadnja pa je bila izjava borca NOB, praporščaka ene od enot. Izjavil je nekako takole (navajam po spominu): »Mi (partizani) smo lahko priključili celo Primorsko, ta oblast pa ne more ene vasi ...« Pri tem se je pomenljivo nasmehnil in pogledal nekam v stran, za kame-ro, kar sem si podpisani tolmačil tako, kot da tam pri nekom išče potrditev v smislu, ali sem prav povedal. Omenjenemu borcu bi jaz kot naključni gledalec tega prispevka, ki pa očitno premore malo več zgodovinskega spomina kot on, povedal, da danes, 60 let po priključitvi Primorske matični domovini, on lahko priključuje »eno vas« samo z opletanjem jezika. Zadnji dogodki so pokazali, da je ta »ena vas« očitno še vedno v Sloveniji, tako da »ta oblast« nima nobene potrebe priključevati Sloveniji nečesa, kar je že tako ali tako njeno. Pred 60 leti pa ja. Takrat je bil omenjeni praporščak 60 let mlajši, očitno tudi dovolj bojevit, zato bi ga vprašal, kako, za vruga, niso takrat priključili ne le »ene vasi«, pač pa veliki mesti Trst in Gorico z vsem njunim zaledjem slovenskih vasi vred. Kaj je delala takratna oblast, da tega ni mogla storiti? Ste jo takrat vprašali, kaj je storila, ali še bolje, česa ni storila? Ste morda vprašali sebe kot aktivnega udeleženca takratnih dogodkov, kaj ste delali, da je zajeten kos slovenskega narodnega ozemlja kljub vsemu ostal na drugi strani meje? Zaradi takšnih zgodovinskih dejstev jemljem besedičenje praporščaka za povsem neumestno opletanje z jezikom in kot njegov skromni prispevek k vsesplošnim napadom na aktualno »oblast«, ki pa je bila, verjeli ali ne, izvoljena na podlagi vseh veljavnih zakonov in pravnih načel, ki danes veljajo v Sloveniji. Leta 1947 je bila vladajoča »oblast« izvoljena celo z več kot 100-odstotno udeležbo, demokratična je bila torej toliko, da bolj ni mogla biti, zato ste imeli vso možnost, da bi jo vprašali

## Hipokriti!

Marija Vodišek

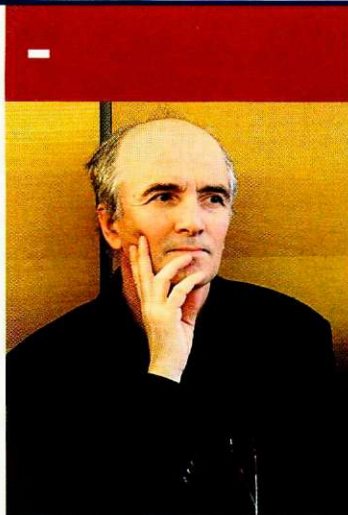
Hinavci ali ubogljivi sluge? Pogosto ne veš, kam nekateri naši sodobniki spadajo. Ne le v naši domovini, temveč povsod po svetu. Hinavstvo in sprenevanje je pojav, ki se kaže v vseh slojih družbe, od najvišjih do najnižjih. V mislih imam Slovenijo, ki je pol stoletja živela v enopartijskem totalitarnem režimu, vse od dolomitske izjave, ki so jo 28. 2. 1942 sprejele tri ustanovne skupine OF: komunistična partija, slovensko sokolstvo in krščanski socialisti. Takrat sta dve sodelujoči skupini priznali vodilno vlogo komunistični partiji, kar je slednja obdržala vse do prvih demokratičnih volitev leta 1990. Odziv Janeza Stanovnika, predsednika ZZB, na izjavo Viktorja Blažiča, Bernarda Nežmaha in predvsem premierja Janeza Janše, poznavalcev dolgoletne vladavine KP, ne preseneča. Omenjena publicista in premier so podali mnenje o odločbi Višjega sodišča v Ljubljani, s katero je zavrnilo pritožbo vrhovnega državnega tožilca za preiskavo zoper Mitja Ribičiča, visokega funkcionarja Ozne za Slovenijo, zaradi kaznivega dejanja hudodelstva nad civilnim prebivalstvom. Janez Stanovnik bi vsako drugačno odločitev označil za linč. Kaj je linč, pa vemo vsi in seveda tudi on sam, saj je bil 7 let tajnik E. Kardelja, ki je že 1. oktobra 1942 dal povelje, naj se postrelijo nekdanji oficirji, INTELEKTUALCI, vsi duhovni v četah, kulaki in njihovi sinovi. Potemtakem Kardelj leta 1942 E. Kocbeka, Janeza Stanovnika in njihovih krščanskih socialistov ni štel za intelektualce, sicer bi jih po njegovem ukazu morali postreliti. SIC. Sedaj pa zvesti dolgoletni adepti nezmotljivega maršala Tita in centralni jugoslovanski vrh obtožujejo za povojne morije v Sloveniji. Iz Pregleda zgodovine NOB, II. knjige zgodovinarja Metoda Mikuža pa vemo, kdo je že med vojno ukazal poboje in prav isti so to naredili tudi po vojni. Skrajni čas je, da Janez Stanovnik, predsednik ZZB, neha ponavljati pol stoletja stare laži. Nedvomno je še velik del slovenskega sodstva prežet s starim partijskim mišljenjem. Tega dokazuje le Ribičičev primer, temveč tudi primer Petek in še mnogi drugi. Zato Stanovnik nima pravice pričakovati ne od omenjenih publicistov ne od premierja Janeza Janše hinavskega sprenevanja. Pisati in govoriti je treba samo resnico, pa naj bo še tako boleča. Hinavstvo danes izpričuje predvsem vodja LDS Jelko Kacin, ki je dva dni pred zadevo Mirišče spraševal slovensko javnost, kdaj bo Janez Janša podrl most čez Muro. Ko pa se je slovenska oblast pravilno in odločno odzvala na hrvaško izzivanje, je rekel, da menda nismo v vojni. Dvoličnost brez primere. Enako se je izrazil tudi predsednik države Janez Drnovšek, ki v 12 letih vladavine LDS, ki ji je predsedoval, ni rešil niti enega žgočega vprašanja s sosednjo Hrvaško. Drnovšek-Račanov sporazum nikoli ni zaživel. Njegovi neformalni sestanki s hrvaškim predsednikom S. Mesićem ne prinašajo nobenih koristi, saj pravzaprav ne eni ne drugi državljani ne vedo, kaj sta se sploh pogovarjala. Prijateljstvo in miselnost še iz časov predsedstva SFRJ, kjer sta bila najvišja funkcionarja. Pa še to: kdo je podtaknil Adama Michnika Forumu 21?

ali ji očitali, kar očitata današnji. Pa tega seveda niste storili, danes pa prav mizerno izkoriščate take proslave, da prispevate svoj obollos k vsesplošnemu zasmehovanju in podcenjevanju legitimno izvoljene oblasti, pri čemer veste, da vas zaradi tega prav nihče ne

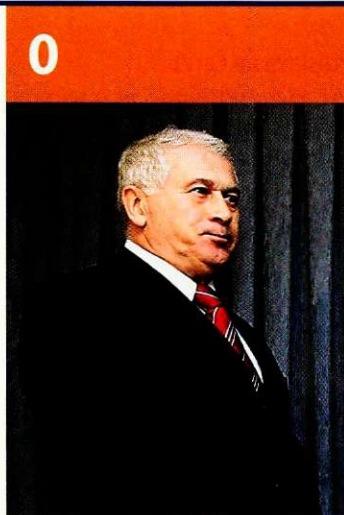
bo vlekel za jezik, razen morda kakšen siten gledalec TV. V nasprotju z letom 1947, ko je bila slovenska »oblast« še mnogo bolj »demokratična«, vendar takih (samo)spraševanj in bojeviti izjav kljub temu ni bilo.

Bojan Božič, Idrija

## Politični semafor



**Fobija pred RKC** Odkar Vlado Miheljak objavlja kolumne v levičarskem Dnevniku, je skoraj ni, da se ne bi v njej obregnil ob Cerkev. Tako je bilo tudi v zadnji, ko je papežu Benediktu XVI. očital, da drugim religijam očita nasilje, medtem ko naj bi bila prav vera, ki jo predstavlja, v zgodovini najbolj nasilna. No, če bi Miheljak imel kaj več strokovnih referenc, kot jih ima, bi vedel, da so bile križarske vojne v največji meri prav odgovor na nasilje muslimanov.



**Malo tu, malo tam** Poslanec DE-SUS Franc Žnidaršič je najboljši dokaz, da je njegova stranka malo v koaliciji in malo v opoziciji. Tako Žnidaršič enkrat goreče zagovarja sklepe vlade, drugič pa jih kritizira. Pretekli teden je dejal, da ni prav, da vlada Drnovšku omejuje sredstva. Vse lepo in prav, da ima nekdo v vladi drugačno stališče kot večina, vendar so Žnidaršičevi tovrstni izpadi postali tako pogosti, da se bo moral prej ali slej odločiti, ali bo v vladi ali zunaj nje.



**Ne bi popuščala Hrvatom** Evropska poslanka Romana Jordan Cizelj je pretekli teden opozorila, da mora Slovenija uporabiti vse mehanizme, ki jih predvideva pogodba med Slovenijo in Hrvaško o JEK, da Hrvaško prisili, da oblikuje poseben sklad, iz katerega se bo financirala razgradnja JEK. Po njenem mnenju je Slovenija pred mednarodno skupnostjo odgovorna za varnost elektrarne, v to pa sodita tudi njena razgradnja in odlaganje odpadkov.



## »Izumitelj« Demosa

Potem ko je vlada pretekli teden na njegovo prošnjo z mesta Slovenske varnostno-obveščevalne agencije (SOVA) razrešila Iztoka Podbregarja, je njegovo mesto zasedel Matjaž Šinkovec. Šinkovec se je rodil 22. maja 1951 v Ljubljani. Širši javnosti je postal znan leta 1990, ko je postal poslanec v republiški skupščini. Po izteku poslanskega mandata leta 1992 je za pet let odšel za veleposlanika v Veliko Britanijo, nato pa se je vrnil v Slovenijo in postal državni podsekretar na ministrstvu za zunanje zadeve. No, prav v slednjem nekateri danes vidijo največji dokaz njegove profesionalnosti. To mesto mu je namreč uspelo zasesti, čeprav je veljal za človeka z desnim političnim prepričanjem, in to prav v času, ko v državi brez članstva v LDS praktično ni bilo mogoče zasesti nobenega visokega položaja.

Po dveh letih službovanja je Šinkovec znova odšel v tujino,

kjer je nadaljeval diplomatsko kariero. Tako je bil od leta 1999 do 2004 veleposlanik in vodja Stalne misije RS pri zvezi NATO, od leta 2004 je bil stalni predstavnik Slovenije v Severnoatlantskem svetu, od leta 1999 pa je opravljal tudi funkcijo veleposlanika pri Zahodnoevropski uniji.

Takoj po njegovem imenovanju za prvega moža Sove so se nekateri komentatorji precej sprenevedavo razpisali o tem, kako naj bi z njegovim imenovanjem – Šinkovec je namreč eden od ustanoviteljev SDS, velja pa tudi za človeka, ki se je spomnil imena za Demos – obstajala možnost zlorabe Sove v politične namene. Sprenevedavo zato, ker so pri tem gladko prezrli, da mora Sova po zakonu o svojem delu in ugotovitvah, do katerih pride, redno obveščati predsednika vlade, ta pa mora delovati v skladu z zakoni in ustavo. A.K.

NAGRADNA IGRA

# Z Demokracijo do novega telefona

Tednik Demokracija svojim novim naročnikom **vsak mesec podarja 15 aparatov GSM Sony Ericsson K300i.**

Vsi dosedANJI naročniki<sup>2</sup> tednika Demokracija pa sodelujete v žrebanju za 5 dodatnih aparatov GSM. Nagradna igra traja do 31. decembra 2006.

Pravila nagradne igre so objavljena na spletni strani [www.demokracija.si](http://www.demokracija.si). Rezultati žrebanj bodo objavljeni v tedniku Demokracija in na spletni strani [www.demokracija.si](http://www.demokracija.si).  
1. Priložena naročilnica z datumom po 1. 9. 2006.  
2. Naročniki do 1. 9. 2006.

► Sony Ericsson K300i: tri frekvenčna področja, barvni grafični zaslon, vgrajen digitalni fotoaparati, snemanje video posnetkov, GPRS, MMS, QuickShare, WAP 2.0, MP3 kot zvonjenje, imenik s slikami ...



Slika: J. Vintar/na

tednik  
**DEMOKRACIJA**



**Naročam tednik Demokracija**

število izvodov: \_\_\_\_\_

Naročnino želim plačevati:

mesečno\*     4 x letno     2 x letno     1 x letno  
(9 % popusta)    (10 % popusta)    (20 % popusta)

\* Če želite uveljaviti 8 % mesečnega popusta pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

upokojenec     invalid     brezposeln     študent ali dijak

Ime in priimek (ime podjetja): \_\_\_\_\_

Datum rojstva (samo fizične osebe): \_\_\_\_\_

Ulica: \_\_\_\_\_

Kraj, poštna št.: \_\_\_\_\_

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): \_\_\_\_\_

Datum naročila: \_\_\_\_\_

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): \_\_\_\_\_

Davčni zavezanec:     NE     DA    ID za DDV \_\_\_\_\_

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:

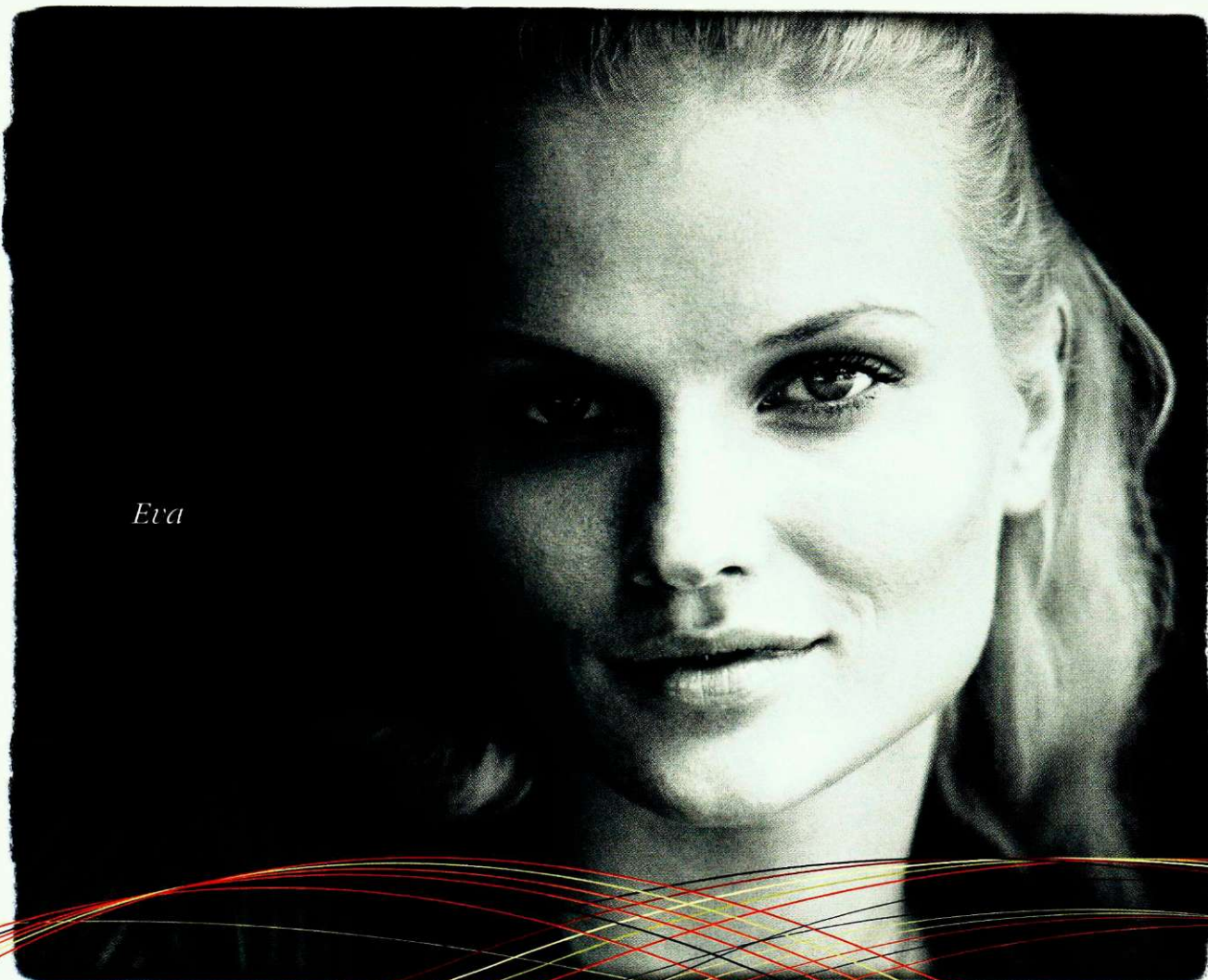
**Demokracija, p.p. 4315,  
1000 Ljubljana**

**ali na faks 01 230 06 61.**

*Podpisani/a se zavežujem, da bom naročnik/ca in redni plačnik/ca vsaj eno leto od datuma naročila.*

Cena posameznega izvoda tednika Demokracija znaša 550 SIT (2,29 €). Obvestilo potrošnikom: Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT. Nova obzorja d. o. o., Komenskega 11, Ljubljana

# S kom se videva Eva?



Eva

## UMTS generacija odslej tudi v Mobipaketih!

### MobiUMTStelefon\*



**Samsung SGH-Z105U**  
**29.900 SIT**

- GPRS/UMTS • videotelefonija
- odjemalec e-pošte • vrtljivi digitalni fotoaparati, ki omogoča snemanje videoposnetkov

Z Mobi UMTS vidiš, s kom govoriš in bliskovito pošiljaš posnete filmčke. S tabo so ves čas tvoji najbolj priljubljeni obrazi, novice, glasbeni spoti, igre, športi in filmski junaki – vse živo s Planeta.

Potrebuješ le nov MobiUMTStelefon in svojo SIM kartico.  
Za popolno delovanje pošlji SMS s ključno besedo **UMTS** na **1918**.

Z MobiUMTS aparatom si hitreje naložiš originalne melodije z mobilnega Planeta.  
Za Evino uspešnico TI znaš pošlji SMS z vsebino **OM EVA** na **1919**.

Informacije na brezplačnih številkah: naročniki Mobitel GSM/UMTS:  
**031/041/051 700 700**, Mobiuporabniki: **031/041/051 121**, ostali: **080 70 70**.



**mobi**

ZA VSAK ŽEP

WWW.MOBITEL.SI

### MobiUMTStelefon\*



**Motorola E1000**  
**39.900 SIT**

- GPRS/UMTS • videotelefonija • odjemalec e-pošte • fotoaparati, ki omogoča snemanje videoposnetkov • MP3 predvajalnik